

GEMEENTE SCHERPENZEEL

BEGROTING 2023-2026

**Gemeente
Scherpenzeel**

Inhoudsopgave

Inleiding	3
Leeswijzer	5
1 Financiën	7
1.1 Financieel beeld	8
1.2 Uitgangspunten begroting	9
1.3 Financiële hoofdlijnen	10
2 Programma's	17
2.0 Programma 0: Bestuur en Ondersteuning	18
2.1 Programma 1: Veiligheid	21
2.2 Programma 2: Verkeer en Vervoer	23
2.3 Programma 3: Economie	26
2.4 Programma 4: Onderwijs	29
2.5 Programma 5: Sport, Cultuur en Recreatie	31
2.6 Programma 6: Sociaal Domein	36
2.7 Programma 7: Volksgezondheid en Milieu	41
2.8 Programma 8: Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Stedelijke Vernieuwing	45
3 Paragrafen	50
3.1 Lokale heffingen	51
3.2 Financiering	55
3.3 Weerstandsvermogen en risicobeheersing	61
3.4 Onderhoud kapitaalgoederen	67
3.5 Bedrijfsvoering	72
3.6 Verbonden partijen	76
3.7 Grondbeleid	81
3.8 Duurzaamheid	84
4 Financiële begroting	85
4.1 Overzicht van baten en lasten	86
4.2 Grondslagen begroting	86
4.3 Overzicht incidentele baten en lasten	88
4.4 Structurele reservemutaties	89
5 Bijlagen	90
5.1 Investerings	91
5.2 Reserves en voorzieningen	92
5.3 Taakvelden	94
5.4 Kerngegevens	96
5.5 Subsidieprogramma	97

Inleiding

Wij bieden uw raad een reëel, materieel en structureel sluitende begroting aan, passend in de huidige tijdsgeest. De ambities en het beleid zijn afgestemd op de beschikbare financiële middelen.

We vinden het van groot belang om als gemeentebestuur zo eensgezind en effectief mogelijk op te trekken, ook met de partijen die niet in de coalitie vertegenwoordigd zijn. Wij vragen de andere partijen daarom om ook hun bijdrage te leveren aan het te voeren beleid voor de komende bestuursperiode.

Scherpenzeel heeft zijn zelfstandigheid behouden. Nu zetten we samen de schouders eronder en werken we aan een bloeiende toekomst voor onze gemeente. We zijn ervan overtuigd dat de kleinschaligheid en korte lijnen meerwaarde hebben. De menselijke maat staat bij ons voorop.

We zijn trots dat 'omzien naar elkaar' een vaste waarde is voor de meeste Scherpenzeelers. Dat is belangrijk omdat samenleven en elkaar respecteren niet van bovenaf is op te leggen. We nemen stelling tegen racisme, discriminatie en uitsluiting en streven naar een warme samenleving waarin iedereen kan en mag meedoen.

In deze begroting hebben we voortgeborduurd op de uitgangspunten uit de door de raad vastgestelde Kadernota 2023-2026 en het Bestuursakkoord 2022-2026.

Wij blijven uiteraard werken aan de onderwerpen die binnen de diverse domeinen de afgelopen periode in gang zijn gezet.

Hierbij hebben we dezelfde conservatieve financiële principes gehanteerd als in voorgaande jaren. We houden, op basis van de ervaringen van afgelopen jaren, rekening met blijvend hogere lasten in het sociaal domein. De basis is op orde gebracht en samen met de in de Kadernota 2023-2026 opgenomen formatie-uitbreiding van 6 tot 8 fte hebben we een robuust uitgangspunt voor onze organisatie.

De afgelopen paar jaar hebben we met twee zeer onverwachte ontwikkelingen te maken gehad, die beiden een grote impact hebben op ons dagelijks leven, Het coronavirus en – meer recent - de oorlog in Oekraïne.

We lijken ten aanzien van het coronavirus in een rustiger vaarwater te zijn gekomen. Het is en blijft echter onzeker wat het langdurige effect is van het coronavirus op de maatschappij en op onze gemeente.

Na de coronacrisis kregen we te maken met de oorlog in Oekraïne en de opvang van vluchtelingen die in korte tijd geregeld moest worden. Ook wij hebben daarin ons steentje bijgedragen door eerst de inrichting van een crisisopvang en daarna de gemeentelijke opvang (GOO) in een deel van het gemeentehuis (Villa). De opvang van deze vluchtelingen heeft nog steeds een behoorlijke impact op de samenleving en op onze ambtelijke organisatie. Daarnaast heeft de oorlog ook economische gevolgen, die onder andere leiden tot schaarste van grondstoffen en hogere prijzen.

In deze turbulente tijden zijn wij in staat gebleken om u een sluitende begroting te kunnen presenteren. Hierbij hebben we voldoende armslag genomen om de genoemde onzekerheden in redelijke mate op te kunnen vangen. Mede hierdoor doet de begroting recht aan het doelmatig besteden van de beschikbare gemeentemiddelen ten gunste van de samenleving.

Financiële beschouwing

De meicirculaire 2022 is verwerkt in deze begroting. Tevens hebben we rekening gehouden met een prijsindexatie van jaarlijks 5,8%. Ook de structurele effecten van de Kadernota 2023-2026 zijn verwerkt in deze begroting. Het resultaat over de jaren 2023-2026 is als volgt:

	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025	Begroting 2026
Resultaat	429.170	795.481	1.051.829	54.979

De eis van de provinciale toezichthouder is dat het eerste jaar van de begroting sluitend moet zijn. Mede door de gestegen accessen over de jaren 2022-2025 is een sluitende begroting mogelijk met een reële risico-inschatting en een daarbij behorende gezonde weerstandscapaciteit.

Het gebruik van stelposten en taakstellingen moet vanuit het perspectief van verantwoord financieel beleid worden beperkt. In de begroting zijn slechts twee taakstellingen opgenomen en één stelpost.

De taakstellingen betreffen de reeds in de vorige begroting opgenomen taakstelling Sociaal Domein en een nieuwe taakstelling vanaf 2026 vanwege de forse daling in middelen.

De stelpost betreft de rijksmaatregelen voor verlaging van de kosten op het jeugd domein.

De taakstelling Sociaal Domein en de stelpost zijn ook onderdeel van de risicoparaagraaf.

Economische situatie

De Nederlandse economie groeide in 2021 met 4,8 procent en heeft daarmee een flink herstel na de coronacrisis laten zien. Tegelijkertijd is het beeld dat we economisch gezien een lastige periode tegemoet gaan. Op de arbeidsmarkt is er sprake van een tekort aan personeel in vrijwel alle sectoren en de hoge inflatie heeft een groot effect op consumenten en het bedrijfsleven. Door hoge prijzen voor grondstoffen en met name voor energie, daalt de koopkracht van huishoudens en neemt ook de investeringscapaciteit van bedrijven af. Er zijn steeds meer signalen dat huishoudens met lage en middeninkomens moeite hebben en krijgen om rond te komen.

Lokale lastendruk

Bij raadsbesluit van 9 december 2019 heeft uw raad besloten tot een stijging van de OZB-tarieven met jaarlijks 6% in de periode 2021 t/m 2024 gezien de financiële noodzaak die op basis van de toen bekende gegevens werd gezien.

Nu blijkt dat wij voor 2023 meer financiële ruimte hebben, waardoor wij de verhoging in 2023 kunnen beperken tot 2,5%. Met deze beperktere stijging pakken wij als gemeente ook onze maatschappelijke rol om onze inwoners in deze tijd van hoge inflatie en fors oplopende lasten tegemoet te komen.

Bij een WOZ-waarde van € 349.262 (gemiddelde 2022) stijgen de lokale lasten voor een meerpersoonshuishouden in 2023 daardoor met 1,2% o.b.v. de voorlopige tarieven 2023. Meer informatie over de ontwikkelingen van de gemeentelijke heffingen is opgenomen in de paragraaf Lokale heffingen.

Met deze leeswijzer willen we u door de begroting laten navigeren. Per onderwerp wordt aangegeven waar u deze in de begroting kunt vinden. Via verschillende stappen kunt u steeds meer gedetailleerde informatie krijgen.

Voor de meest gedetailleerde informatie wordt u verwezen naar de programmatoelichting en de paragrafen. In deze programmatoelichting wordt aangegeven wat we willen bereiken, wat we daarvoor gaan doen en hoeveel dit gaat kosten.

De paragrafen zijn een soort dwarsdoorsnede van de programma's. Hierin staat informatie over de financiële positie van de gemeente, over beheersmatige aspecten en over risico's. Daarna treft u in het financiële deel van de begroting het overzicht van baten en lasten en een prognosebalans aan. Als laatste zijn bijlagen opgenomen die dieper ingaan op een aantal onderwerpen, met name financieel gerelateerd. Hieronder volgt een verdere uitleg per onderdeel.

Voor deze hele begroting geldt bedragen met een – teken ervoor betekenen lasten of lagere baten en geven een negatief effect op het resultaat weer, positieve bedragen betekenen baten of lagere lasten en geven een positief resultaat weer.

Financiën

In dit onderdeel wordt het financieel beeld geschetst en zijn de financiële uitgangspunten opgenomen. Hiermee wordt inzicht gegeven hoe de begroting is opgebouwd en wordt een aansluiting gemaakt met de kadernota. De gemaakte keuzes worden hier financieel zichtbaar gemaakt.

Programmabegroting

De gemeenteraad stelt de begroting vast op programmaniveau. Per programma wordt de begroting op zowel beleidsmatig als op financieel gebied vermeld.

Er zijn 9 programma's:

Programma 0: Bestuur en Ondersteuning

Programma 1: Veiligheid

Programma 2: Verkeer en Vervoer

Programma 3: Economie

Programma 4: Onderwijs

Programma 5: Sport, Cultuur en Recreatie

Programma 6: Sociaal Domein

Programma 7: Volksgezondheid en Milieu

Programma 8: Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Stedelijke Vernieuwing

Paragrafen

In de paragrafen staat informatie over de financiële positie van de gemeente, de beheersmatige aspecten en de risico's. Er zijn 7 (verplichte) paragrafen, daarnaast hanteren we een achtste paragraaf over duurzaamheid:

- Lokale heffingen In deze paragraaf wordt stilgestaan bij de diverse gemeentelijke belastingen en heffingen en de consequenties daarvan voor de inwoners. Ook worden hier de tarieven voor het komende begrotingsjaar genoemd.
- Financiering In deze paragraaf wordt toegelicht op welke wijze met de financieringsbehoefte van de gemeente wordt omgegaan.

- Weerstandsvermogen en risicobeheersing Het weerstandsvermogen geeft aan hoe solide de financiële positie van de gemeente is. Het weerstandsvermogen wordt bepaald door de weerstandscapaciteit af te zetten tegen de omvang van de risico's. In deze paragraaf zijn ook de financiële kengetallen opgenomen.
- Onderhoud kapitaalgoederen In deze paragraaf wordt per onderdeel toegelicht op welke wijze het onderhoud van de gemeentelijke kapitaalgoederen gewaarborgd is.
- Bedrijfsvoering Deze paragraaf gaat in op allerlei interne ontwikkelingen binnen de gemeentelijke organisatie, die erop gericht zijn een zo goed mogelijke dienstverlening aan de burgers te kunnen verstrekken en een zorgvuldige besluitvorming te kunnen garanderen.
- Verbonden partijen De gemeente werkt vaak samen met andere partijen om bepaalde doelen te bereiken. Een verbonden partij is een privaatrechtelijke- of publiekrechtelijke organisatie waarin de gemeente een bestuurlijk en/of financieel belang heeft. In deze paragraaf worden alle verbonden partijen nader toegelicht.
- Grondbeleid De gemeente speelt een actieve rol in het kopen en verkopen van gronden. In deze paragraaf wordt dieper op het grondbeleid van de gemeente ingegaan.
- Duurzaamheid Hierin staan de uitgangspunten opgenomen voor een duurzame ontwikkeling.

Financiële begroting

De financiële begroting geeft inzicht in de financiële meerjarenbegroting organisatiebreed en op programmaniveau, de gehanteerde grondslagen, de incidentele baten en lasten en de mutaties in de reserves. Inzicht hierin is belangrijk voor de structurele financiële houdbaarheid.

Bijlagen

In de bijlagen wordt informatie gegeven over de reserves en voorzieningen maar ook worden de investeringen verder toegelicht, staat het subsidieprogramma opgenomen en wordt een overzicht op taakveld verstrekt.

1 Financiën

- 1.1 Financieel beeld
- 1.2 Uitgangspunten begroting
- 1.3 Financiële hoofdlijnen

1.1 Financieel beeld

Het financieel perspectief voor de gemeente ziet er voor de komende jaren zorgelijk uit. De meicirculaire 2022 was de meest ingewikkelde van de afgelopen 20 jaar mede doordat de herverdeling van het gemeentefonds hierin is verwerkt, maar ook flinke accessen tot en met 2025. In 2026 zien we, door een andere wijze van het bepalen van de accessen en door het in stand houden van de opschalingskorting een enorme terugval ('ravijn') in onze inkomsten. Per saldo betekent dit dat er voor de jaren 2023-2025 alleen incidentele ruimte is maar geen structurele ruimte.

Extra middelen Jeugd

Landelijk is er in 2023 € 1.454 miljoen voor extra middelen jeugdzorg aan de algemene uitkering toegevoegd via de meicirculaire. De circulaire meldt verder dat de extra ombuiging van € 511 miljoen uit het regeerakkoord op de extra middelen jeugd van de Commissie van Wijzen voor verantwoordelijkheid en risico van het rijk is.

Rijk en VNG werken op dit moment aan de Hervormingsagenda jeugdzorg. Deze zal naar verwachting dit najaar worden afgerond. Vooruitlopend hierop zijn voor de jaren 2022 en 2023 reeds aanvullende, incidentele middelen toegevoegd aan het gemeentefonds, in lijn met de financiële reeks van de uitspraak van de Commissie van Wijzen. Voor onze gemeente betekent dit een toevoeging van € 552.000 voor het jaar 2023.

Naast de besparingsopgave die volgt uit de uitspraak van de Commissie van Wijzen heeft het kabinet besloten tot het realiseren van een aanvullende besparing van structureel € 511 miljoen (€ 100 mln. in 2024, € 500 mln. in 2025 & 2026 en structureel € 511 mln. vanaf 2027), welke een Rijksverantwoordelijkheid is gemaakt. Concreet betekent dit dat het aan de Rijksoverheid is om de besparing in te vullen met (wettelijke) maatregelen. Het gaat daarbij om maatregelen waardoor gemeenten minder middelen nodig hebben of waarbij alternatieve inkomsten gegenereerd worden (bijvoorbeeld door middel van de invoering van een eigen bijdrage). Ook draagt het Rijk het budgettaire risico ingeval (een deel van) deze maatregelen geen of niet tijdig doorgang vinden.

Partijen erkennen de noodzaak om op deze ontwikkelingen te anticiperen en aanvullende afspraken te maken ten aanzien van de te verwachten ruimte in de gemeentelijke begroting aanvullend op de meicirculaire 2022.

Zij spreken daarom het volgende af:

- Gemeenten mogen in de jaarschijven 2024 tot en met 2026 de middelen die op de aanvullende post zijn gereserveerd meenemen in hun meerjarenraming. Concreet gaat het landelijk om respectievelijk €1.265 mln., €758 mln. en €367 mln.
- Daarnaast mogen gemeenten in hun begroting rekening houden met een besparing van €100 mln. in 2024, €500 mln. in 2025, € 500 mln. in 2026 en vanaf 2027 € 511 mln. structureel als gevolg van maatregelen die het Rijk zal uitwerken.

Uit de Hervormingsagenda zal een combinatie van een set van maatregelen en een financieel kader volgen waarmee een structureel houdbaarder jeugdstelsel wordt gerealiseerd. De aanpassingen van de ramingen vormen geen budgettaire garantie.

Vluchtelingenopvang Oekraïne

Sinds mei 2022 vangt de gemeente Scherpenzeel ook vluchtelingen op uit Oekraïne in overleg en in afstemming met de Veiligheidsregio. De verwachting is dat deze opvang ook (voor een deel) in 2023 nodig zal zijn. Als gemeente lopen wij hier financieel geen risico, daar de kosten voor deze opvang gedekt worden uit een door het Rijk beschikbaar gestelde

specifieke uitkering. Wel vraagt de opvang van Oekraïners de nodige ambtelijke capaciteit en management, die weliswaar gedeeltelijk ook op uur-basis declarabel is, maar gezien de krapte van de personele organisaties is dit een aandachtsveld.

Ontwikkelingen rondom gasleveranties door Gazprom en vernieuwing contract elektriciteit

De oorlog in de Oekraïne brengt met zich mee dat de rijksoverheid de inkoop van energie door overheden via Gazprom wil beëindigen per 10 oktober 2022, ook als gemeente Scherpenzeel nemen wij gas af van Gazprom (elektriciteit via DVEP). In september 2022 zullen de bedragen bekend worden naar aanleiding van de aanbesteding die via de Regio stedendriehoek en de gemeente Apeldoorn wordt gedaan, naar zowel gas-als elektriciteitstarieven. Deze tarieven zullen dan gaan gelden voor de laatste 3 maanden van het jaar 2022 en voor geheel 2023 en verder. Het is van belang om te beseffen dat het verdere verloop van dit proces grote onzekerheden kent voor de beschikbare budgetten gezien de huidige marktsituatie. De rijksoverheid heeft aangegeven de directe kosten van de contractopzegging bij Gazprom voor haar rekening te willen nemen, maar laat de kosten van een nieuwe aanbesteding en de daaruit voortvloeiende hogere energiekosten voor rekening van de gemeenten.

Wij verwerken de mogelijke meerkosten in de 1^e Financiële rapportage 2023, omdat er nu nog te weinig bekend is over de precieze effecten.

1.2 Uitgangspunten begroting

Hieronder staan de uitgangspunten die zijn gehanteerd voor deze begroting.

- De begroting voldoet aan de kaders zoals die door uw raad zijn gesteld in de Financiële Verordening en de Kadernota 2023-2026.
- Het bestuursakkoord 2022-2026 is vertaald in de begroting.
- De begroting voldoet aan de Begrotingsrichtlijnen zoals de provinciale toezichthouder die uitgevaardigd heeft voor de meerjarenbegroting 2023-2026.
- Een reëel, materieel en structureel sluitende begroting (2023) en meerjarenraming (jaarschijven 2024-2026).
- Een weerstandsratio van tenminste 1,50 voor 2023.
- De loonindex voor de gemeentelijke loonsommen in 2023 bedraagt 3,0%.
- De prijsindex voor de gemeentelijke budgetten in 2023 zijn aangepast conform de grondslagen in hoofdstuk 4, paragraaf 2.
- Prijsindex voor overige belastingen bedraagt 5,8%.
- Tarieven voor leges en retributies zijn 100% kostendekkend, tenzij andere afspraken zijn gemaakt.
- Alle genoemde tarieven zijn onder voorbehoud van afzonderlijke vaststelling door uw raad.
- Tegenvallers binnen een beleidsprogramma worden zoveel als mogelijk binnen dat programma opgelost.
- Uitkomsten meicirculaire 2022.
- Extra door het Rijk toegezegde middelen jeugd (structureel op voorspraak VNG en provincie).
- Het saldo van de 1^e Financiële rapportage 2022 is verwerkt in de algemene reserve.

1.3 Financiële hoofdlijnen

In deze paragraaf gaan we in op de financiële mutaties die in deze begroting zijn doorgevoerd. Het overzicht begint met de vastgestelde begroting 2022 en de effecten uit de Kadernota 2023-2026. Vanaf dat punt worden de wijzigingen toegelicht.

	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025	Begroting 2026
Vastgestelde begroting 2022	49.763	28.887	252.762	249.462
Effecten Kadernota 2023-2026	-42.295	-11.619	-229.106	-235.390
Startsaldo voor begroting 2023-2026	7.468	17.268	23.656	14.072
Meicirculaire 2022	1.177.000	1.554.600	1.712.530	599.650
Middelen Jeugd	552.000	506.000	303.000	147.000
Totaal beschikbaar	1.736.468	2.077.868	2.039.186	760.722
Loon-/prijsindexatie	-391.704	-537.899	-512.902	-496.533
Rijksmaatregelen verlaging kosten Jeugd	0	40.000	200.000	200.000
Bijstelling kapitaallasten	99.624	44.274	-76.334	-53.375
Bijstelling bijdragen aan Gemeenschappelijke regelingen	-84.796	-83.952	-79.775	-81.243
Taakstelling	0	0	0	300.000
Nieuw beleid	-98.754	-98.754	-98.754	-98.754
Geactualiseerd bestaand beleid na Kadernota	-831.669	-646.057	-419.593	-475.839
Resultaat	429.170	795.481	1.051.829	54.979

Begrotingsevenwicht

De begroting laat de komende jaren een sluitend beeld zien.

De Provincie Gelderland toetst in haar rol als toezichthouder onder meer of de begroting 'structureel in evenwicht' is. Een begroting is structureel in evenwicht als de structurele lasten gedekt worden met structurele baten. Onderstaande tabel laat zien dat deze begroting meerjarig structureel in evenwicht is.

	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025	Begroting 2026
Structureel resultaat				
Resultaat				
Saldo van baten en lasten	-1.219.282	518.630	484.530	-140.201
Mutatie reserves	1.648.452	276.851	567.299	195.180
Resultaat	429.170	795.481	1.051.829	54.979
Af: incidentele baten en lasten				
Incidentele baten en lasten	-261.468	545.927	-50.754	-7.136
Incidentele toevoegingen en onttrekkingen reserves	651.025	-181.187	123.754	38.319
	389.557	364.740	73.000	31.183
Structureel resultaat	39.613	430.741	978.829	23.796

Toelichting posten

Meicirculaire 2022

In de meicirculaire is voor de jaren 2023 t/m 2025 fors extra geld voorzien door een toename van het accres en compensatie voor lonen en prijzen. Vanaf 2026 hanteert het Rijk een andere systematiek en wordt de eerder uitgestelde opschalingskorting geëffectueerd, waardoor de extra middelen significant lager liggen.

Middelen Jeugd

In de meicirculaire 2022 is extra geld opgenomen voor Jeugd voor het jaar 2023. Gemeenten mogen in de jaarschijven 2024 tot en met 2026 landelijk respectievelijk € 1.265 miljoen, € 758 miljoen en € 367 miljoen meenemen. Het aandeel van Scherpenzeel in de Algemene uitkering is 0,04%, dit betekent dat in de jaren 2024 t/m 2026 respectievelijk € 506.000, € 303.000 en € 147.000 kan worden opgenomen.

Loon-/prijsindexatie

De lonen en prijzen zijn bijgesteld conform de uitgangspunten en grondslagen van de begroting. In de Kadernota 2023-2026 was uitgegaan van een loonstijging van 2,4% en een prijsstijging van 2,0%. Nu is een stijging voorzien van 3,0% voor de lonen en 5,8% voor de prijzen. Dit leidt bovenop de in Kadernota opgenomen indexatie tot extra lasten van € 391.704 voor 2023, oplopend tot ± € 500.000 voor de jaren daarna.

Rijksmaatregelen verlaging kosten Jeugd

Daarnaast mogen gemeenten zoals gezegd in hun begroting rekening houden met een besparing van € 100 miljoen in 2024, € 500 miljoen in 2025, € 500 miljoen in 2026 en vanaf 2027 € 511 miljoen structureel als gevolg van maatregelen die het Rijk zal uitwerken. Voor de besparingen op de uitgaven komen we dan uit op respectievelijk € 40.000, € 200.000 en € 200.000. De kans is echter klein dat het Rijk nog aanvullende maatregelen kan nemen die leiden tot deze kostenbesparing in de jeugdzorg. Daarom is deze post ook opgenomen in de risicoparaagraaf.

Bijstelling kapitaallasten

Doordat investeringen verschuiven in tijd, treedt ook een verandering op in de bijbehorende kapitaallasten. In de jaren 2023 en 2024 liggen de kapitaallasten naar verwachting lager, vanaf 2025 liggen deze hoger dan eerder begroot.

Bijstelling bijdragen aan Gemeenschappelijke regelingen

De bijdragen aan de Gemeenschappelijke regelingen stijgen op basis van de (voorlopige) begrotingen van de Gemeenschappelijke regelingen met 1,2% ten opzichte van de gemeentelijke begroting 2022, dit is grosso modo € 19.000. In de gemeentelijke begroting was voor de jaren 2023-2026 echter een te laag bedrag opgenomen, waardoor deze lasten ± € 80.000 hoger uitkomen dan eerder voorzien.

Taakstelling

Vanaf het jaar 2026 worden we geconfronteerd met fors lagere inkomsten vanuit het Rijk, het al eerdergenoemde ravijn. We voorzien derhalve dat we vanaf 2026 moeten gaan besparen op de lasten of de baten moeten zien te verhogen. We hebben vanaf 2026 een structurele taakstelling ingeboekt van € 300.000 per jaar. Over de precieze invulling gaan we de komende tijd graag in gesprek met uw raad.

Nieuw beleid

Nieuw beleid		Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025	Begroting 2026
P6	Implementatie Wet inburgering	-21.000	-21.000	-21.000	-21.000
P0	Maatschappelijk gesprek	-10.000	-10.000	-10.000	-10.000
P5	Plaatsen van bloembakken	-5.000	-5.000	-5.000	-5.000
P0	Stikstofdossier	-5.754	-5.754	-5.754	-5.754
P5	Stimulering van culturele organisaties en activiteiten	-7.500	-7.500	-7.500	-7.500
P4	Voorleesexpress	-4.500	-4.500	-4.500	-4.500
P6	Intensivering schulddienstverlening incl. preventie/vroegsignalering	-45.000	-45.000	-45.000	-45.000
Totaal nieuw beleid		-98.754	-98.754	-98.754	-98.754

Wet inburgering

Voor de implementatie van de Wet inburgering wordt € 21.000 per jaar uitgetrokken. Deze wet is ingegaan per 1 januari 2022 en via het gemeentefonds zijn voor de invoering ook extra middelen toegekend. Met de begrote middelen organiseren we (lokale) werk- en integratieplekken voor nieuwkomers i.h.k.v. de wet inburgering. We vinden het van belang dat we specifiek aandacht besteden aan Scherpenzeelse ontwikkelingen en kenmerken van ons dorp en zullen erop toezien dat die bij de inburgering worden meegenomen.

Maatschappelijk gesprek

De kerken signaleren dat er steeds meer een tweedeling ontstaat in Scherpenzeel op basis van verschillen van mening op belangrijke maatschappelijke thema's. Discussies over deze thema's kunnen erg verhit worden en ook vrienden/familie uiteendrijven. Om deze onderwerpen bespreekbaar te maken op een open respectvolle manier, willen we het Maatschappelijk Gesprek Scherpenzeel organiseren. Deze serie bijeenkomsten heeft elk een ander thema dat in de maatschappij actueel is. Op deze manier kan er een open gesprek gevoerd worden waarbij openheid en respect naar elkaar centraal staat.

Plaatsen van bloembakken

Bij de behandeling van de Kadernota 2023-2026 is een motie aangenomen in de raad om bloembakken te plaatsen met langdurige bloeiende bloemen aan de lantaarnpalen aan de Dorpsstraat, de Marktstraat en Plein 1940. Dit mede vanwege de positieve geluiden en reacties van de Scherpenzeelse inwoners over het fleurige dorp in 2021. Ook de lokale ondernemers hebben de bereidheid uitgesproken om bij te dragen aan deze bloembakken.

Stikstofdossier

Het opstellen van het Regionaal Perspectief Landelijk Gebied (RPLG) vergt voor de Regio Foodvalley veel inzet, onderzoek en afstemming, zowel met de mede-overheden als met de vele stakeholders, mede in het kader van het stikstofdossier. Hiervoor wordt aan de deelnemende gemeenten een eigen bijdrage gevraagd.

Stimulering van culturele organisaties en activiteiten

Met de ingang van de 'Verdubbelaar' dit jaar vanuit de coronamiddelen is gebleken dat extra gelden stimulerend werken voor het aanjagen van nieuwe culturele activiteiten. Daarom wordt hiervoor extra budget ingezet, tot nu toe was er alleen budget voor de reguliere, jaarlijkse subsidies.

Voorleesexpress

Aan de bibliotheek wordt een subsidie verleend voor de voorleesexpress, de middelen hiervoor worden gedekt uit NPO-gelden.

Intensivering schulddienstverlening incl. preventie/vroegsignalering

Schulddienstverlening (SHV) is de afgelopen jaren voor ons uitgevoerd door Barneveld. Per januari 2023 stoppen zij daarmee en gaan wij deze taak, voorlopig, weer zelf uitvoeren. Een eerste inventarisatie laat zien dat wij op dit moment onvoldoende de mensen bereiken die ons nodig hebben. Daarnaast zien we door de inflatie dat de nood bij veel huishoudens stijgt. Tot slot hebben wij het voornemen om per 1 januari 2023 met de wettelijke taak vroegsignalering te starten. Voor deze activiteiten is structureel geld nodig vooral voor personele inzet.

Geactualiseerd bestand beleid na de Kadernota

Geactualiseerd bestand beleid na Kadernota		Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025	Begroting 2026
P0	Correctie stelpost bezuiniging Breehoek/gemeentehuis	0	-112.000	-112.000	-112.000
P0	Aanpassing Vpb	182.039	4.042	-21.571	-56.986
P0	Vrijval voorziening buitenplaats/villa	0	496.681	0	0
P0	Mutaties reserve huisvesting	0	-496.681	0	0
P0	Rente langlopende lening	-70.172	-62.687	-42.702	-40.217
P0	Belastingsamenwerking	0	0	86.000	86.000
P0	Kosten invoering Wmebv	-14.500	-14.500	-14.500	-14.500
P0	Aanpassing OZB	-86.104	-100.771	-18.717	-6.693
P4	Toename inzet leerplichtambtenaar	-14.000	-14.000	-14.000	-14.000
P5	Bijdrage Breehoek	-50.000	-50.000	-171.143	-171.143
P6	Verlaging lasten PGB Jeugd/Wmo	20.000	20.000	20.000	20.000
P6	Verlaging lasten Participatiewet	33.000	33.000	33.000	33.000
P6	Kosten Jeugd	-572.462	-572.462	-572.462	-572.462
P6	Implementatie toekomstscenario kind- en gezinsbescherming	-15.000	0	0	0
P6	Implementatie visie welzijn	-40.000	0	0	0
P6	Implementatiekosten beheersmaatregelen Jeugd/Wmo	-25.000	0	0	0
P6	Intensivering ondersteuning jeugd via buurtgezinnen	-10.000	0	0	0
P6	Pilot handhaving misbruik en oneigenlijk gebruik Wmo/Jeugd	-25.000	0	0	0
P6	Minima effectrapportage	-15.000	0	0	0
P7	Aanpassing baten afval	17.242	17.242	17.242	17.242
P7	Verlaging baten Riolering	-108.893	0	0	0
P8	Aanpassing omgevingsvisie	-37.500	0	0	0
	Overige diverse kleine aanpassingen	-21.078	-22.078	-18.578	-32.078
	Mutaties reserves	20.759	228.157	409.838	387.998
Geactualiseerd bestand beleid na Kadernota		-831.669	-646.057	-419.593	-475.839

Stelpost bezuiniging De Breehoek/gemeentehuis/ voorziening huisvesting

In de Kadernota 2023-2026 was deze stelpost al gecorrigeerd voor 2023, vanwege de vertraging in de verhuizing. Nu is de stelpost ook geschrapt voor de jaren 2024-2026. De verschuiving en aanpassing van de lasten in verband met verhuizing naar De Breehoek is op andere plekken in de begroting uitgewerkt.

Ook valt daarom de onderhoudsvoorziening voor huisvesting in 2024 vrij, deze wordt toegevoegd aan de bestemmingsreserve Huisvesting. Uit deze bestemmingsreserve worden de kapitaallasten voor de gemeentelijke huisvesting gedekt.

Aanpassing Vpb

Door wijzigingen in de grondexploitatie verandert de af te dragen vennootschapsbelasting (Vpb). De kosten hiervan worden gedekt uit de bestemmingsreserve grondexploitaties.

Rente langlopende lening

In 2022 is een langlopende lening afgesloten van € 5 mln. met een rentepercentage van 1,497% voor een periode van 10 jaar. Jaarlijks wordt hier € 500.000 op afgelost.

Belastingsamenwerking

Scherpenzeel heeft besloten tot een belastingsamenwerking met GBLT, vanaf 2025 levert dit een besparing op van € 86.000 per jaar.

Kosten invoering Wet modernisering elektronisch bestuurlijk verkeer (Wmebv)

De wet Wmebv gaat in 2023 zijn intrede doen en zorgt ervoor dat belemmeringen weggenomen worden zodat burgers en bedrijven het recht krijgen (niet de plicht) om ieder officieel bericht elektronisch aan de gemeente Scherpenzeel (en alle andere gemeenten) te verzenden, via een door de gemeente beschikbaar gesteld digitaal kanaal.

We willen inwoners en bedrijven volgens onze visie op dienstverlening de mogelijkheid geven om digitaal met de gemeente Scherpenzeel te communiceren, daarbij promoten we het digitale kanaal zoveel mogelijk. Tegen deze achtergrond is het logisch dat ook niet formele berichten eventueel te zijner tijd digitaal beschikbaar worden gesteld.

Aanpassing OZB

De in de inleiding reeds gememoreerde aanpassing van de OZB-tarieven leidt tot een aanpassing in de baten die meerjarig doorwerkt.

Inzet leerplichtambtenaar

Voorheen was dit ondergebracht bij de gemeente Barneveld, vanaf 2023 wordt dit (voorlopig) ondergebracht bij de gemeente Veenendaal. De extra kosten komen voort uit meer ureninzet dan voorheen.

Bijdrage De Breehoek

In de begroting was voorzien dat de bijdrage aan De Breehoek zou worden verlaagd naar € 90.000 per jaar. Voor de jaren 2023 en 2024 wordt nu vastgehouden aan een bijdrage van € 140.000 per jaar. Vanaf 2025 loopt met de inhuizing van de gemeente de bijdrage verder op, de wijze waarop wordt nog nader uitgewerkt. De gemeente vindt een goed Kulturhus en woonkamer voor de inwoners van belang en draagt bij aan een beter functioneren.

Verlaging lasten PGB Jeugd/Wmo

Op basis van de gerealiseerde kosten afgelopen jaren kunnen de budgetten neerwaarts worden bijgesteld.

Verlaging lasten Participatiewet

De bijdrage van het Rijk voor de bijstandsuitkeringen was in de vorige begroting al aangepast. De kosten waren echter niet mee veranderd in de begroting. Dit is nu gecorrigeerd, het budget is verlaagd met € 33.000.

Kosten Jeugd

In de begroting waren de kosten voor Jeugd te laag begroot. Op basis van de realisatie 2021 en de prognose vanuit de regio voor 2022 worden de kosten nu bijgesteld naar een meer realistisch niveau.

Implementatiekosten

Voor een toekomstscenario kind- en gezinsbescherming, een visie op welzijn en voor de uitvoering van de beheersmaatregelen op het Sociaal Domein wordt in 2023 extra geld uitgetrokken.

Intensivering ondersteuning jeugd via buurtgezinnen

Om beter in te kunnen op de problematiek en om inzet van zwaardere hulp te voorkomen, wordt ingezet op intensivering van deze vorm van hulp. Door meer gezinnen te ondersteunen kan duurdere professionele hulpverlening worden voorkomen, verminderd of beëindigd.

Pilot handhaving misbruik en oneigenlijk gebruik Wmo/Jeugd

Om misbruik en oneigenlijk gebruik verder tegen te gaan, wordt in 2023 een pilot uitgevoerd.

Minima effectrapportage

In 2023 wordt een effectrapportage uitgevoerd, aan de hand waarvan ons minimabeleid zal worden geëvalueerd en verder verbeterd.

Baten afval

Voor afval vindt een bijstelling plaats van de baten op basis van het feit dat deze kostendekkend dienen te zijn.

Baten riolering

Voor riolering vindt in 2023 een bijstelling plaats van de baten op basis van het feit dat deze kostendekkend dienen te zijn.

Aanpassen omgevingsvisie

Voor de uitwerking en aanpassing van de omgevingsvisie wordt in 2023 geld uitgetrokken.

Het weerstandsvermogen

Zoals in de paragraaf weerstandsvermogen en risicobeheersing is te lezen, bedraagt de weerstandsratio in 2023 2,0 en neemt af tot 1,46 in 2026 onder voorbehoud van een gelijkblijvend risicoprofiel voor de jaren na 2023. Deze ratio geldt als ruim voldoende en past bij behoedzaam begroten.

Kostendekkende tarieven en leges

Daar waar het mogelijk is vraagt de gemeente kostendekkende tarieven voor geleverde diensten. Op deze manier liggen de kosten bij degene die van de dienst gebruik maakt.

Beïnvloedbaarheid van de lasten

Gemeenten voeren veel wettelijke taken uit. Daardoor zijn de gemeentelijke lasten lang niet allemaal beïnvloedbaar, waardoor keuzes in beleid beperkt zijn.

Grosso modo vallen de lasten uiteen in vier categorieën van beïnvloedbaarheid:

Niet beïnvloedbaar

- Wettelijke taken, waarbij de minimumvariant het beleid is en uitgevoerd wordt. Er is daarmee geen sturing mogelijk op deze kosten.

- Een taak waar een-op-een een subsidie tegenover staat. Door in deze categorie lasten te verlagen, worden ook de baten verlaagd. Dit levert daarom geen middelen op. Een voorbeeld is de specifieke uitkering voor het onderwijsachterstandenbeleid.
- Kapitaallasten. De investering is reeds gedaan, in de exploitatie zijn de afschrijvingskosten zichtbaar. Deze lasten zijn daarmee niet meer beïnvloedbaar.
- Kosten voor heffingen waar wettelijk gezien maximaal kostendekkende tarieven voor geheven mogen worden. Door het verlagen van de lasten, zouden de baten daarmee ook verlaagd worden. Dit levert daarom geen middelen op.
- Mutaties in voorzieningen. De toevoeging aan een voorziening is in veel gevallen wettelijk voorgeschreven (zoals een te verwachten verplichting of een van derden verkregen middel dat specifiek besteed dient te worden). Deze lasten zijn daarmee niet beïnvloedbaar.
- Lasten in het kader van gebiedsontwikkeling. Gebiedsontwikkeling wordt gezien als een gesloten systeem, alleen het saldo van de lasten en baten wordt op de balans gemuteerd. Winsten worden genomen volgens de bereikte voortgang van de verkopen en verliezen volgens het voorzichtigheidsprincipe. De lasten worden daarom als niet beïnvloedbaar gekwalificeerd.

Beperkt beïnvloedbaar

Hieronder vallen wettelijke taken, waarbij enige ruimte is voor sturing of keuzes. Voorbeelden zijn de jeugdhulp, uitvoering wegenbeheer, onderhoudskosten openbare ruimte, huisvesting. Er zijn keuzes te maken in het kwaliteitsniveau, in beleid of in aantallen waarmee (beperkte) sturing mogelijk is op de hoogte van de uitgaven.

Op middellange termijn beïnvloedbaar

Dit gaat om kosten die beïnvloedbaar zijn binnen twee tot vier jaar. Voorbeelden zijn subsidietoekenningen. Ook de directe personeelskosten vallen hieronder. Er kunnen keuzes worden gemaakt om deze kosten te beïnvloeden, bijvoorbeeld door bepaalde subsidies niet meer toe te kennen of met minder fte te werken. Maar het kost tijd om dit te realiseren.

Beïnvloedbaar

Dit gaat om kosten die beïnvloedbaar zijn binnen een jaar. Het betreft lasten die niet wettelijk verplicht zijn, vaak onder eigen gemeentelijk beleid vallen en die daarmee een eigen keuze zijn. Voorbeelden zijn de opleidingsbudgetten, klimaatuitgaven en gemeentelijke projecten. Ook de reservemutaties vallen hieronder, behalve reservemutaties voor dekking kapitaallasten (niet beïnvloedbaar) en reserves met afspraken derden (beperkt beïnvloedbaar).

2 Programma's

Programma 0: Bestuur en Ondersteuning

Programma 1: Veiligheid

Programma 2: Verkeer en Vervoer

Programma 3: Economie

Programma 4: Onderwijs

Programma 5: Sport, Cultuur en Recreatie

Programma 6: Sociaal Domein

Programma 7: Volksgezondheid en Milieu

Programma 8: Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Stedelijke Vernieuwing

2.0 Programma 0: Bestuur en Ondersteuning

Portefeuillehouder(s):
M.W. Jaeger / I. van Ekeren / H. Vlastuin / E. van de Glind
Programmacoördinator:
R. 't Hoen

De kleine schaal van Scherpenzeel maakt het mogelijk om maatwerk te leveren. Dat is onze kracht. We vinden het belangrijk dat inwoners ervaren dat de gemeente er echt voor hen is. Omdat het soms beter is om de krachten te bundelen, kijken we op deelgebieden naar slimme samenwerkingen met regiogemeenten.

Taakvelden

0.1 Bestuur

Voor Scherpenzeel is het intensiveren van de samenwerking in de regio *de* manier om de robuustheid en schaalgrootte te realiseren die wenselijk en nodig is met het oog op de bestuurlijke en maatschappelijke uitdagingen waar we voor staan. We kiezen voor een organische groei van onze samenwerkingsrelaties op basis van gezamenlijke opgaven. We geven daarbij de voorkeur aan het beleggen van samenwerking met zoveel mogelijk dezelfde collega-gemeenten om versnippering en cherry picking te voorkomen. We beseffen ons dat naast financieel verantwoorde samenwerking ook bestuurlijke verhoudingen en eerder gemaakte afspraken een belangrijk deel van de afweging zijn als het gaat om samenwerking.

Met betrekking tot communicatie onderkennen wij het grote belang van de lokale media, zowel in de vorm van de krant als radio en televisie. Wij willen hiervoor in de komende jaren meer geld uittrekken om de kwaliteit van de lokale nieuwsvoorziening zowel qua bereik als qua (onderzoeks)journalistiek op een goed niveau te krijgen.

Het is belangrijk om de samenwerking met lokale instellingen en bedrijven te versterken. Juist dit maatschappelijk middenveld kan de gemeente helpen de uitdagingen waar te maken. Wij intensiveren daarom de contacten met kerken, sportverenigingen, scholen en culturele instellingen juist op het vlak van samenwerking variërend van gezondheid tot veiligheid van evenementen tot welzijn. Om die samenwerking ook daadwerkelijk vorm te geven willen wij extra capaciteit organiseren binnen het kabinet van de burgemeester.

Wat willen we bereiken?	Wat gaan we daarvoor doen?
Samenwerking in de regio	Onderzoek doen naar samenwerking met gemeenten in de regio.
	Vergroten zichtbaarheid en leveren bijdrage K80.
Bijdragen aan regionale samenwerking regio Foodvalley	Bestuurlijke trekker regionale portefeuille voedseltransitie.
Verbetering van de raadsproces	De wenselijkheid onderzoeken van kaderstellende raadsvergaderingen.
	Het samenstellen van raadscommissies.

0.2 Burgerzaken

Wat willen we bereiken?	Wat gaan we daarvoor doen?
Doorontwikkelen dienstverlening op basis van de dienstverleningsvisie	Training organisatie.
Een gezonde samenlevingsparticipatie	Participatiebeleid opstellen.
	Doorontwikkeling wijkplatforms.

0.4 Ondersteuning organisatie

Wat willen we bereiken?	Wat gaan we daarvoor doen?
Vernieuwen inkoopbeleid	Plaatselijke ondernemers uitdrukkelijker een plek geven in het inkoopbeleid.
Verbeteren communicatie	Communicatiebeleid integreren in afdelingen/teams.
	Inwoners en ondernemers op de hoogte stellen van het gemeentebestuur.
Investerings voor inwoners	Mogelijkheden onderzoeken om een deel van de Algemene Reserve te gebruiken voor investeringen t.b.v. alle inwoners.

Indicatoren

Naam indicator	Eenheid	Realisatie				Begroot	
		2018	2019	2020	2021	2022	2023
Formatie	Fte per 1.000 inwoners	6,6	6,5	8,1	8,9	8,7	9,3
Bezetting	Fte per 1.000 inwoners	6,0	6,5	7,6	9,0	8,0	9,3
Apparaatskosten	Kosten per inwoner	589	676	739	788	750	812
Externe inhuur	% van loonsom + totale kosten inhuur externen	22%	28%	27%	24%	10%	2%
Overhead	% van totale lasten	15%	19%	12%	12%	13%	16%

Financiën

P0	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025	Begroting 2026
Saldo van baten en lasten				
Lasten				
0.1 Bestuur	-1.009.654	-1.006.031	-1.006.121	-1.024.767
0.2 Burgerzaken	-284.087	-286.203	-272.449	-274.565
0.3 Beheer overige gebouwen en gronden	-55.250	-55.250	-55.250	-55.250
0.4 Ondersteuning organisatie	-4.294.595	-4.342.990	-4.407.400	-3.990.282
0.5 Treasury	-75.530	-68.045	-48.060	-45.575
0.61 OZB woningen	-214.016	-135.573	-49.573	-49.573
0.62 OZB niet-woningen	-15.600	-15.600	-15.600	-15.600
0.64 Belastingen Overig	-31.199	-31.199	-31.199	-31.199
0.7 Algemene uitkering en ov. uitkeringen gemeentefonds	-6.136	-6.136	-6.136	-6.136
0.8 Overige baten en lasten	-25.793	-25.793	-25.793	-25.793
0.9 Vennootschapsbelasting (Vpb)	0	-239.502	-324.239	-359.654
Totaal Lasten	-6.011.860	-6.212.322	-6.241.820	-5.878.394
Baten				
0.1 Bestuur	8.640	8.640	8.640	8.640
0.2 Burgerzaken	159.293	159.293	159.293	159.293
0.3 Beheer overige gebouwen en gronden	43.139	43.139	43.139	43.139
0.4 Ondersteuning organisatie	-6.873	489.808	-6.873	-6.873
0.5 Treasury	13.000	13.000	13.000	13.000
0.61 OZB woningen	1.520.773	1.612.019	1.708.740	1.751.458
0.62 OZB niet-woningen	693.043	734.205	777.838	797.109
0.64 Belastingen Overig	45.931	45.931	45.931	45.931
0.7 Algemene uitkering en ov. uitkeringen gemeentefonds	15.934.610	16.293.466	16.420.234	15.089.353
Totaal Baten	18.411.556	19.399.501	19.169.942	17.901.050
Saldo van baten en lasten	12.399.697	13.187.180	12.928.123	12.022.657
Mutatie reserves				
Toevoegingen				
Algemene reserve	59.439	-100.000	0	0
Huisvesting	0	-706.825	0	0
Totaal toevoegingen	59.439	-806.825	0	0
Onttrekkingen				
Algemene reserve	250.000	598.920	2.505.000	0
Huisvesting	40.446	-456.235	114.767	114.767
Onderhoud Breehoek	0	197.905	0	0
Foodvalley	18.025	5.754	5.754	5.754
Automatisering	54.305	89.072	88.287	61.287
Organisatie	275.000	275.000	50.000	31.183
Totaal onttrekkingen	637.776	710.416	2.763.808	212.991
Mutatie reserves	697.215	-96.409	2.763.808	212.991
Resultaat	13.096.912	13.090.771	15.691.931	12.235.648

2.1 Programma 1: Veiligheid

Portefeuillehouder(s):
M.W. Jaeger / I. van Ekeren /
Programmacoördinator:
R. Peeters

De regio Scherpenzeel wordt gezien als een veilige en fijne plek om te wonen. Toch zijn er ook zorgen, bijvoorbeeld over de groei van alcohol- en drugsoverlast en ondermijning. We zetten daarom stevig in op preventie en voldoende boa- en politiecapaciteit.

Daarnaast heeft Scherpenzeel besloten tot het in eigen beheer organiseren van een breed pakket aan boa-taken. Naast samenwerking met aangrenzende gemeenten om de robuustheid van een dergelijke organisatie te verbeteren, vragen aansturing, protocollen en goede aansluiting op de andere veiligheidsdiensten extra aandacht en budget. Het feit dat de gemeente meer aandacht moet besteden aan ondermijnende criminaliteit en bovendien vanuit de boa's ook een preventieve werking wil laten uitgaan levert druk op de budgettaire ruimte.

Taakvelden

1.1 Crisisbeheersing en brandweer

Wat willen we bereiken?	Wat gaan we daarvoor doen?
Dekkingsplan Brandweer	Monitoren of regionaal dekkingsplan wordt uitgevoerd.
AED	Blijven communiceren met inwoners.
	Steun voor traject werven en opleiden van burgerhulpverleners.

1.2 Openbare orde en veiligheid

Wat willen we bereiken?	Wat gaan we daarvoor doen?
Politie en BOA	Zijn aanwezig, zichtbaar en aanspreekbaar in dorp en buitengebied.
	Leren en evalueren van handhavingszaken.
High impact crimes	Prioriteit aan woninginbraken en ondermijning en overlast in woon- en leefomgeving.
Alcohol en drugs	Veel prioriteit aan preventie.
Whatsappgroepen	Blijvend onder de aandacht brengen.

Indicatoren

Naam indicator	Eenheid	Realisatie			
		2018	2019	2020	2021
Verwijzingen Halt	Aantal per 1.000 jongeren	11	16	14	17
Winkeldiefstallen	Aantal per 1.000 inwoners	0,5	1,0	0,5	0,5
Geweldsmisdrijven	Aantal per 1.000 inwoners	2,1	2,5	2,5	1,5
Diefstallen uit woning	Aantal per 1.000 inwoners	2,6	2,0	3,0	2,0
Vernielingen en beschadigingen in openbare ruimte	Aantal per 1.000 inwoners	1,5	2,5	4,0	4,4

Bron: waarstaatjegemeente.nl

Financiën

P1	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025	Begroting 2026
Saldo van baten en lasten				
Lasten				
1.1 Crisisbeheersing en brandweer	-581.303	-580.588	-579.602	-579.602
1.2 Openbare orde en veiligheid	-275.196	-272.921	-272.921	-272.921
Totaal Lasten	-856.499	-853.509	-852.523	-852.523
Baten				
1.2 Openbare orde en veiligheid	13.920	13.920	13.920	13.920
Totaal Baten	13.920	13.920	13.920	13.920
Saldo van baten en lasten	-842.579	-839.589	-838.603	-838.603
Mutatie reserves				
Er is geen sprake van reservemutaties	0	0	0	0
Mutatie reserves	0	0	0	0
Resultaat	-842.579	-839.589	-838.603	-838.603

2.2 Programma 2: Verkeer en Vervoer

Portefeuillehouder(s):		
G. van Deelen	/ E. van de Glind	/
Programmacoördinator:		
R. Warmelink		

Taakvelden

2.1 Verkeer en vervoer

Naast de bovengrondse infrastructuur bevindt zich ook onder de grond een groot netwerk van verbindingen, waaronder gas, water, riolering (schoon/vuil), elektriciteit en telecom. Daarnaast liggen er op enkele plekken ook warmtenetten in de grond. Omdat ook in de ondergrond de ruimte schaars is, is het noodzakelijk dat wij deze warmtenetten een plaats geven in ons beleid.

Ook de komst van 5G netwerken vraagt mogelijk om nieuw beleid. Wij volgen de landelijke ontwikkelingen.

Wat willen we bereiken?	Wat gaan we daarvoor doen?
Regionale aanpak N224	Samen met Woudenberg en Renswoude (en in de Verstedelijkingsstrategie ANFV) optrekken om de N224 toekomstbestendig te maken.
Leefbare omgeving	Stimuleren fietsgebruik door een goede inrichting van de openbare ruimte.
	Investeren in klimaatbestendige wegen, hierbij hebben we aandacht voor hittestress en klimaatadaptatie.
Parkeren	We bezien de mogelijkheden om de blauwe zone in het centrum in te stellen gedurende de gehele week. We betrekken hierbij zowel de bewoners als de in het centrum gevestigde bedrijven.
Duurzaamheidsmaatregelen	We creëren laadmogelijkheden voor elektrische auto's en stellen hiertoe een (logistieke) plankaart op.
Participatie inzetten bij werkzaamheden	Wij maken gebruik van lokale kennis en wensen door onze inwoners bij herinrichtingen en groot onderhoud te betrekken.
Verkeersafwikkeling centrum	We beoordelen de huidige centrumroute op verbeteringen, in aanloop naar- en in combinatie met het centrumplan
Waterbeheer	We gaan samen met het waterschap en buurgemeenten het baggerplan uitvoeren om zo kans op wateroverlast te beperken. Zie verder programma 7.

2.5 Openbaar vervoer

Openbaar vervoer is een netwerk dat over gemeente- en provinciegrenzen heen gaat. Werken aan toekomstbestendige openbaarvervoer-verbindingen betekent daarom werken aan regionale netwerken. Door onze geografische positie zijn contacten met Utrecht net zo belangrijk als met Gelderland. Wij doen steeds meer mee aan regionaal overleg. Wij zetten in op behoud en waar mogelijk verbetering van onze ov-verbindingen.

Wat willen we bereiken?	Wat gaan we daarvoor doen?
Toekomst openbaar vervoer	We tonen een actieve inzet richting opdrachtgevers openbaar vervoer door het benutten van inspraakmogelijkheden op het transitieplan en deelname in Regio Foodvalley. We benutten mogelijkheden voor voor- en natransport naar OV-haltes.
Duurzaamheidsmaatregelen	We treffen stimuleringsmaatregelen om OV-reizigers (terug) te winnen voor Openbaar Vervoer.

Termijnkalender

2023	2024	2025	2026
Input leveren OV concessies	Integrale projectmatige herinrichting Vlieterweg e.o.	Centrumvisie uitwerken naar een integraal uitvoeringsprogramma	Integrale herinrichting Rembrandtlaan e.o. (combi riolering)
Integrale, projectmatige herinrichting Plataanlaan, Berkenlaan, Lijsterbeslaan, Acacialaan	Ontwikkelen van het centrumplan met input vanuit het verkeers-circulatieplan		
Integraal aanpakken Pluimenweg en fietspad stationsweg	Achterstand van belijning en bebording inlopen		
Beheerplan wegen, openbare verlichting, civiele kunstwerken afronden	Integraal uitvoeren project Zwarteland		

Indicatoren

Voor Programma 2 is er geen sprake van wettelijke indicatoren.

Financiën

P2	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025	Begroting 2026
Saldo van baten en lasten				
Lasten				
2.1 Verkeer en vervoer	-1.049.346	-1.263.187	-1.190.351	-1.200.117
2.5 Openbaar vervoer	-11.624	-11.624	-11.624	-11.624
Totaal Lasten	-1.060.970	-1.274.811	-1.201.975	-1.211.741
Baten				
2.1 Verkeer en vervoer	36.711	36.711	36.711	36.711
Totaal Baten	36.711	36.711	36.711	36.711
Saldo van baten en lasten	-1.024.259	-1.238.100	-1.165.264	-1.175.030
Mutatie reserves				
Toevoegingen				
Wegen	-147.000	-147.000	-209.207	-221.534
Totaal toevoegingen	-147.000	-147.000	-209.207	-221.534
Onttrekkingen				
Wegen	221.534	221.534	221.534	221.534
Totaal onttrekkingen	221.534	221.534	221.534	221.534
Mutatie reserves	74.534	74.534	12.327	0
Resultaat	-949.725	-1.163.566	-1.152.937	-1.175.030

2.3 Programma 3: Economie

Portefeuillehouder(s):	
G. van Deelen	/ E. van de Glind /
Programmacoördinator:	
R. Warmelink	

Mensen kennen Scherpenzeel als ondernemend dorp in het groen. Omdat aandacht voor ondernemen ons dorp ook op de lange termijn leefbaar houdt, doen we er alles aan om dat zo te houden. Een vitaal en goed bereikbaar winkelcentrum is daarbij essentieel evenals passende activiteiten in ons agrarische buitengebied en ruimte voor innovatie en groei van Scherpenzeelse bedrijven.

Taakvelden

3.1 Economische ontwikkeling

Wat willen we bereiken?	Wat gaan we daarvoor doen?
Duurzaamheidsmaatregelen	Stimuleren en promoten van Vallei Boert Bewust.
	Lokale streekproducten promoten.
	Ondernemers ondersteunen bij verduurzamingsopgave.
	Deelname Living Lab Regio Foodvalley Circulair.
Revitaliseren Zwarte Land 1	Samen met ondernemers gebruik maken van de provinciale subsidieregeling toekomstbestendige bedrijventerreinen.
Duurzame bedrijventerreinen	De richtingen in het Regionaal Programma Werklocaties (RPW) over circulair bouwen en oplossingen voor duurzame energie onderschrijven we en geven we vorm op onze bedrijventerreinen. Denk bijvoorbeeld aan dakconstructies die zonnepanelen kunnen dragen.
Een structureel goed functionerend winkelbestand met een gevarieerd aanbod in Scherpenzeel	Realisatie uitvoeringsprogramma Centrumvisie met daarin participatie ondernemers/winkeliers.
	Continuering gestructureerd overleg met de Ondernemersvereniging / Bedrijvenkring om elkaar te informeren over ontwikkelingen.
Bereikbaarheid Gelderse Vallei	We betrekken belanghebbenden en deskundigen bij een proces over verkeersafwikkeling.
	We houden ons centrum bereikbaar voor eigen inwoners, toerisme en winkel- en bedrijfsactiviteiten.
	Investeringen ter verbetering van de huidige centrumroute dragen bij aan de leefbaarheid van het dorp op lange termijn.
Parkeren	Parkeren blijft gratis en parkeermogelijkheden breiden we mogelijk uit.
	We hanteren voor de gehele week een blauwe zone tijdens winkelopeningstijden voor goede bereikbaarheid.
	We zetten digitale hulpmiddelen in voor parkeren voor bepaalde tijd.
	We verstrekken op beperkte schaal (gratis) parkeervergunningen aan centrum bewoners.

	We maken het makkelijker om rondom een nieuw plan naar parkeermogelijkheden te zoeken.
Onder voorwaarden verlenen we medewerking aan het creëren van een nieuw bedrijventerrein.	We creëren werkgelegenheid.
	We voorzien in huisvesting voor grote en kleinere bedrijven.
We creëren helderheid over naastgenoemde aspecten rondom de ontwikkeling van een nieuw bedrijventerrein.	Revitalisatie van bestaande bedrijventerreinen.
	Duurzame mogelijkheden voor het opwekken van energie.
	Concentratie van bedrijven.
	Verkeersafwikkeling.
	De betrokkenheid en het aandeel van Scherpenzeelse bedrijven.
	Landschappelijke inpassing.
	Op- en aanmerkingen van direct omwonenden.
Ondernemersklimaat	Voldoende ruimte blijven bieden voor ondernemers om zich te vestigen of verder te ontwikkelen binnen Scherpenzeel.
	Inspanning leveren ter stimulering werkvoorraad/opdrachten Scherpenzeelse bedrijven.
Voldoende ruimte blijven bieden voor agrarische ondernemers in de buitengebieden	Regulier overleg met agrarische ondernemers en brancheorganisaties.
	Faciliteren van het functieveranderingsbeleid.
	Inzetten van mogelijkheden vanuit regio Foodvalley en de provincie.
	De aanleg van breedband internet faciliteren.
	Nauwlettend volgen en waar mogelijk faciliteren van innovatieve ontwikkelingen.
Evenementen organiseren	We vereenvoudigen de aanvraag van evenementenvergunningen.
	We onderzoeken of de aanvraagprocedure voor terugkerende evenementen kan worden versoepeld.
	We passen de legesverordening aan voor organisaties zonder winstoogmerk of met maatschappelijk belang.
	We houden ons aan voorwaarde zoals vastgelegd in het evenementenbeleid en de APV.

3.3 Bedrijvenloket en -bedrijfsregelingen

Steeds meer ondernemers zijn bewust bezig met de energiebesparingsplicht en label-C verplichtingen. Waar mogelijk ondersteunen we ze bij de noodzakelijke maatregelen. We hebben een contactpersoon duurzaamheid waar ondernemers met vragen terecht kunnen.

Wat willen we bereiken?	Wat gaan we daarvoor doen?
Duurzaamheidsmaatregelen	We stimuleren bedrijven om energiezuinige maatregelen te treffen.
	We geven Omgevingsdienst de Vallei een rol bij het primair adviseren van bedrijven over de mogelijkheden.
Subsidieverordening	We stellen een nieuw subsidiebeleid op waarbij belangen beter worden gewogen en gekwantificeerd.

3.4 Economische promotie

Wat willen we bereiken?	Wat gaan we daarvoor doen?
We promoten Scherpenzeel als aantrekkelijke bestemming voor toeristen.	We versterken Heerlijk Scherpenzeel als toeristisch platform. We versterken de relatie met landgoed Huize Scherpenzeel door welwillend te zijn in ontwikkelingen rondom het verduurzamen van dit gebied.
Een zelfstandige Stichting VVV Scherpenzeel	Synergie en samenwerking met Heerlijk Scherpenzeel, het Regionaal Bureau voor Toerisme Vallei en de Veluwe versterken. Samen met de Stichting VVV Scherpenzeel richten op continuering van de VVV voorziening en de recreatieve mogelijkheden van het dorp benutten.
Scherpenzeel ontwikkelen als toeristisch knooppunt	Scherpenzeel van profileren als knooppunt van Heuvelrug en Veluwe. De verbinding, Grebbelinie, met Rijn en Eem via het Valleikanaal benutten.
Toeristisch Overstap Punt (TOP)	Huidige TOP aantrekkelijker maken en extra TOP bij de Breehoek realiseren.

Indicatoren

Naam indicator	Eenheid	Realisatie			
		2018	2019	2020	2021
Vestigingen van bedrijven	Aantal per 1.000 inwoners (van 15 t/m 64 jaar)	140,9	148,3	153,3	151,6
Functiemenging: Verhouding tussen banen en woningen	%	55,7	55,5	54,6	51,9

Bron: waarstaatjegemeente.nl

Financiën

P3	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025	Begroting 2026
Saldo van baten en lasten				
Lasten				
3.1 Economische ontwikkeling	-50.418	-87.918	-92.918	-92.918
3.3 Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen	-42.702	-42.702	-42.702	-42.702
3.4 Economische promotie	-76.572	-76.572	-76.572	-76.572
Totaal Lasten	-169.692	-207.192	-212.192	-212.192
Baten				
3.3 Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen	27.232	27.232	27.232	27.232
3.4 Economische promotie	159.526	159.526	159.526	159.526
Totaal Baten	186.758	186.758	186.758	186.758
Saldo van baten en lasten	17.066	-20.434	-25.434	-25.434
Mutatie reserves				
Onttrekkingen				
Centrumvisie	0	26.740	0	0
Totaal onttrekkingen	0	26.740	0	0
Mutatie reserves	0	26.740	0	0
Resultaat	17.066	6.306	-25.434	-25.434

2.4 Programma 4: Onderwijs

Portefeuillehouder(s):	
G. van Deelen	/ H. Vlastuin /
Programmacoördinator:	
P. Georgiades	

Wij faciliteren toegankelijk en modern onderwijs voor onze jongeren en bieden educatieve activiteiten die stimuleren tot persoonlijke ontplooiing en ontwikkeling van alle inwoners van Scherpenzeel.

Taakvelden

4.2 Onderwijshuisvesting

Basisschool De Dorpsbeuk is 40 jaar oud en aan renovatie of vervanging toe. Bovendien neemt door de nieuwbouwplannen in Scherpenzeel over enige tijd het aantal inwoners / leerlingen toe, waardoor op alle scholen behoefte ontstaat aan permanente uitbreiding. In het Integraal huisvestingsplan (IHP) zijn deze ontwikkelingen uitgewerkt, waaronder vervangende nieuwbouw voor De Dorpsbeuk en het afzonderlijk realiseren van de benodigde uitbreidingen bij de 3 andere scholen.

Wat willen we bereiken?	Wat gaan we daarvoor doen?
Alle scholen beschikken over voldoende ruimte en zijn in goede staat.	Vaststellen en uitvoeren van het Integraal huisvestingsplan (IHP) onderwijs Scherpenzeel 2022-2032. Het IHP voorziet in vervangende nieuwbouw voor openbare basisschool De Dorpsbeuk en permanente uitbreiding met 2 lokalen voor de andere 3 basisscholen: De Glashorst, De Korenmaat en De Wittenberg.

4.3 Onderwijsbeleid en leerlingenzaken

Wat willen we bereiken?	Wat gaan we daarvoor doen?
Tegengaan laaggeletterdheid	Doorontwikkeling Taalhuis Scherpenzeel.
Afstemming onderwijs-jeugdhulp. Schooluitval voorkomen.	Inzetten op preventie onder meer door het inzetten van ambulante hulpverleners op de scholen.

Indicatoren

Naam indicator	Eenheid	Realisatie			
		2018	2019	2020	2021
Absoluut verzuim; niet ingeschreven	Aantal per 1.000 leerlingen	0	0	0	0
Relatief verzuim; ongeoorloofd afwezig	Aantal per 1.000 leerlingen	18	14	nmb	20
Vroegtijdig schoolverlaters zonder startkwalificatie (vsv-ers)	% deelnemers aan het VO en MBO onderwijs	0,4	2,0	0,9	1,6

Bron: waarstaatjegemeente.nl

Financiën

P4	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025	Begroting 2026
Saldo van baten en lasten				
Lasten				
4.2 Onderwijshuisvesting	-298.343	-297.285	-374.548	-374.408
4.3 Onderwijsbeleid en leerlingenzaken	-612.088	-612.088	-607.088	-607.088
Totaal Lasten	-910.431	-909.373	-981.636	-981.496
Baten				
4.3 Onderwijsbeleid en leerlingenzaken	89.479	89.479	89.479	89.479
Totaal Baten	89.479	89.479	89.479	89.479
Saldo van baten en lasten	-820.952	-819.894	-892.157	-892.017
Mutatie reserves				
Toevoegingen				
Nieuwbouw onderwijsgebouwen	0	0	-3.150.000	0
Leerlingenvervoer	-59.439	0	0	0
Totaal toevoegingen	-59.439	0	-3.150.000	0
Onttrekkingen				
Nieuwbouw onderwijsgebouwen	168.098	168.098	246.206	246.206
Totaal onttrekkingen	168.098	168.098	246.206	246.206
Mutatie reserves	108.659	168.098	-2.903.794	246.206
Resultaat	-712.293	-651.796	-3.795.951	-645.811

2.5 Programma 5: Sport, Cultuur en Recreatie

Portefeuillehouder(s):		
G. van Deelen	/ H. Vlastuin	/ I. van Ekeren
/ E. van de Glind		
Programmacoördinator:		
R.Warmelink		

Als dorp mogen we trots zijn op onze uitstekende voorzieningen, zoals het zwembad, de sportclubs en De Breehoek. Om Scherpenzeel aantrekkelijk te houden, ook voor jonge gezinnen en ouderen, blijven we ons daarvoor inzetten, dit doen we vooral samen met de inzet van talloze vrijwilligers. Daarbij ontkomen we niet aan het zoeken naar een goede balans tussen de inzet van gemeenschapsgeld en het vragen van een eigen bijdrage aan gebruikers van de voorzieningen.

Taakvelden

5.1 Sportbeleid en activering

Wat willen we bereiken?	Wat gaan we daarvoor doen?
Door het bieden van een sterke sociale infrastructuur de jeugd kansen bieden voor een optimale ontwikkeling	Organiseren van activiteiten waarbij aandacht is voor o.a. educatie, sport, cultuur, natuur en milieu, techniek, (sociale) veiligheid en gezondheid.
Een actueel integraal sportbeleid gericht op diversiteit in sportvoorzieningen	Preventie en sportakkoord uitvoeren met lokale sport, welzijn, zorg, onderwijs, bedrijven en beweegaanbieders met als doel de rol van sport en bewegen binnen het sociaal domein te versterken.
Een toename van de deelname van onze inwoners, en dan met name de jeugd, aan sport- en recreatieve activiteiten.	Inzetten van de combinatiefunctionaris om doelgroepen die nu sporten uit te breiden en een gevarieerd sportaanbod te bieden i.s.m. de sportorganisaties.
	Nadruk leggen bij interventieprogramma's voor doelgroepen en ondersteuning van de verenigingen door beroeps gerelateerde stages in te zetten om het verenigingskader te ondersteunen.
We behouden de diversiteit aan sportverenigingen.	We maken een passend beleid voor buitensportverenigingen m.b.t. investeringen, onderhoud en exploitatie.
	Investeringen in het sportpark worden vanuit lange termijn bekeken.
	We zijn welwillend tegenover nieuwe sportvormen.

5.2 Sportaccommodaties

Met een goed bereikbaar sportcomplex biedt de gemeente goede voorzieningen om de buitensporten voetbal, hockey, tennis en zwemmen voor onze inwoners te faciliteren. Om deze en anders sport- en speelvoorzieningen op niveau te houden is het beheer erop gericht de huidige kwaliteit op orde te houden. Sport is om verschillende redenen van groot belang voor jong en oud. Zo bevordert het de gezondheid, integratie van doelgroepen en de (karakter)vorming van onze jeugd. Ook maken sporters spelenderwijs kennis met regels. Zo leren zij omgaan met rechten en plichten, geluk en teleurstelling. Uiteraard is sport ook voor velen een aangename vrijetijdsbesteding.

Wat willen we bereiken?	Wat gaan we daarvoor doen?
Een goede kwaliteit van de sportvelden waarborgen	Conform beheerplan vakkundig en effectief beheer voeren. Samen met de verenigingen tegen lage kosten ruim voldoen aan de geldende bondsnormen.
Bikepark Scherpenzeel waarborgen	Voldoen aan de geldende veiligheidseisen door periodiek gemeentelijk toezicht te houden op het beheer en daar waar nodig te ondersteunen bij het beheer uitgevoerd door de toerclub Het Scherpewoud.
Zwembad 't Willaer	We houden deze voorziening duurzaam in stand.

5.3 Cultuurpresentatie, cultuurproductie en cultuurparticipatie

Wat willen we bereiken?	Wat gaan we daarvoor doen?
Doorontwikkelen van Kulturhus De Breehoek	De doorontwikkeling van de Breehoek zal moeten bijdragen aan het sportieve, maatschappelijke en culturele aanbod.
Bibliotheek behouden	De bibliotheek blijft zijn functie behouden en krijgt een aantrekkelijke kinderboekenhoek.
Regionale samenwerking Cultuur	Regionaal inzetten op cultuurinnovatie en talentontwikkeling middels subsidiegelden.

5.5 Cultureel erfgoed

Wat willen we bereiken?	Wat gaan we daarvoor doen?
Behoud en versterking van onze monumenten	Gemeentelijke adviescommissie ruimtelijke kwaliteit installeren met komst van de omgevingswet. De erfgoedverordening uitvoeren.
Duurzaamheidsmaatregelen	Duurzame vormen van recreatie stimuleren.
Grebbelinie versterken	De Grebbelinie toeristisch en ecologisch versterken.

5.6 Media

Wat willen we bereiken?	Wat gaan we daarvoor doen?
Een duurzame en kwalitatieve samenwerking met een lokale omroep die zichtbaar is in de regio	Vergeven van een nieuwe zendmachtiging voor 5 jaar en het intensiveren van dit communicatiekanaal.
Inzicht in de (financiële) mogelijkheden en behoeften culturele organisaties voor behoud van een duurzame en sterke sector	Periodieke overleggen voortzetten om samenwerkingen te versterken en mogelijkheden en verbinding verder te ontwikkelen

5.7 Openbaar groen en (openlucht) recreatie

Hondenpoep

In verband met areaaluitbreidingen zal in 2023 een nieuwe Hondenpoepbeleidskaart gaan gelden. Deze wordt naar verwachting eind 2022 vastgesteld.

Natuurwerkdag / Boomfeestdag

In 2023 willen wij de boomfeestdag weer in ere herstellen. Bij gebrek aan een plantobject kunnen we ter vervanging een natuurwerkdag organiseren.

Ongediertebestrijding

Dierplagen en overlast van invasieve exotische planten is van alle tijden. Door externe omstandigheden, onder andere klimaatverandering, zien we een verschuiving optreden in soorten en omvang. Dit geldt in Scherpenzeel onder andere voor de Japanse duizendknoop, ratten en vooral de eikenprocessierups. Om de gezondheid van onze inwoners te waarborgen wordt gewerkt volgens het Eikenprocessierupsbestrijdingsplan 2020. We houden de eikenprocessierups beheersbaar door een combinatie van korte- en lange termijn preventieve bestrijdingsmaatregelen, waaronder de vergroting van biodiversiteit, en curatieve bestrijding daar waar nodig door in te spelen op de actuele overlast.

Wat willen we bereiken?	Wat gaan we daarvoor doen?
Een veilig, vitaal en gezond bomenbestand	Het uitvoeren van planmatig boomonderhoud. Het uitvoeren van de wettelijk verplichte boomveiligheidscontroles (BVC) en het daaruit volgende onderhoud.
De waardevolle bomenstructuur in Scherpenzeel waarborgen en het huidige beheerniveau van het groen behouden	Het bestaande onderhoudsniveau handhaven en waar mogelijk verbeteren. Jaarlijkse vervanging / renovatie van bomen en plantsoenen door de eigen groendienst en aannemers. Nieuwe plantsoenen zoveel mogelijk klimaat- en plaagbestendig en biodivers inrichten.
Een hogere ecologische waarde creëren door het toepassen van vogel- en insectenvriendelijke beplantingen	Het toepassen van vogel-, vlinder- en bij-vriendelijke boom- en heestersoorten. De Biodiversiteit te bevorderen door daar waar mogelijk structuurvariatie en gradiëntsituaties te creëren. Aanleggen van bosjes.
Een grotere betrokkenheid van onze inwoners bij het groen	Jaarlijks organiseren van een Natuurwerkdag en / of een Boomfeestdag.
Veilige speelomgeving voor de jeugd	De jaarlijkse veiligheidsinspectie vormt input voor structureel beheer, vervanging, reparatie en onderhoud. Bij renovaties speellocaties hygiënischer inrichten.
De overlast van hondenpoep beperken	Na ontwikkeling van enkele woningbouwprojecten de hondenpoepbeleidskaart aanpassen. Uitvoering geven (inrichtingsmaatregelen en handhaving) aan het hondenpoepbeleid.
De overlast van de Eikenprocessierups beperken	De preventieve en curatieve bestrijding uitvoeren conform Eikenprocessierupsbestrijdingsplan 2020. Het areaal van inlandse eiken beperken in verband met de Eikenprocessierups. Meer Biodiversiteit door structuurvariatie (ruwgras, struwelen, struiken en bosjes) te creëren ten behoeve van natuurlijke vijanden. Samen met lokale werkgroepen maatregelen nemen (o.a. nestkastjes) ter bestrijding van de Eikenprocessierups.

Termijnkalender

2023	2024	2025	2026
Aanbesteding maaien gazons (2024-2026).	Aanbesteding BVC (2025-2029)	Renovatie voetbalnatuurgrasveld en S.V. De Valleivogels en v.v. Scherpenzeel	
Aanbesteding beheersing Eikenprocessierups (2024-2026)	Aanbesteding materialen / leveringen Hondenpoepbeheer	Toplaagvervanging pupillenhockeyveld (H2)	
Boomplantplan 2023	Herziening participatieovereenkomst Bikepark Scherpe Woud	Toplaagrenovatie Cruijff-Court	
Boomfeestdag 2023		Aanbesteding Boomonderhoud (2026-2028)	
		Herzien overeenkomst Dierenambulance (2026-2030)	

Indicatoren

Naam indicator	Eenheid	Realisatie			
		2018	2019	2020	2021
Niet sporters	%	-	-	54,5	-

Bron: waarstaatjegemeente.nl

Financiën

P5	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025	Begroting 2026
Saldo van baten en lasten				
Lasten				
5.1 Sportbeleid en activering	-39.763	-39.763	-39.763	-39.763
5.2 Sportaccommodaties	-398.919	-398.919	-398.919	-398.919
5.3 Cultuurpresentatie, cultuurproductie en cultuurparticipatie	-64.135	-64.135	-64.135	-64.135
5.5 Cultureel erfgoed	-49.411	-52.902	-52.902	-52.902
5.6 Media	-422.859	-353.658	-439.658	-439.658
5.7 Openbaar groen en (openlucht) recreatie	-848.751	-934.456	-934.456	-934.456
Totaal Lasten	-1.823.838	-1.843.833	-1.929.833	-1.929.833
Baten				
5.2 Sportaccommodaties	53.938	153.938	53.938	53.938
5.3 Cultuurpresentatie, cultuurproductie en cultuurparticipatie	2.147	2.147	2.147	2.147
5.5 Cultureel erfgoed	7.609	7.609	7.609	7.609
Totaal Baten	63.694	163.694	63.694	63.694
Saldo van baten en lasten	-1.760.144	-1.680.139	-1.866.139	-1.866.139
Mutatie reserves				
Onttrekkingen				
Lening Breehoek	75.000	75.000	75.000	75.000
Zwembad	22.137	22.137	22.137	22.137
Herinrichting sportpark De Bree	65.689	65.689	65.689	65.689
Totaal onttrekkingen	162.826	162.826	162.826	162.826
Mutatie reserves	162.826	162.826	162.826	162.826
Resultaat	-1.597.318	-1.517.313	-1.703.313	-1.703.313

2.6 Programma 6: Sociaal Domein

Portefeuillehouder(s):	
M.W. Jaeger	/ H. Vlastuin /
Programmacoördinator:	
P. Georgiades	

Naar elkaar omzien' is een belangrijke waarde in ons dorp net zoals 'eigen verantwoordelijkheid' en 'zelfredzaamheid'. Om te zorgen dat niemand tussen wal en schip belandt, houden we de zorg betaalbaar en moedigen we participatie van kerken, scholen, verenigingen en maatschappelijke organisaties aan.

Nu we weten dat we zelfstandig verder gaan is er aandacht nodig hoe we het sociaal domein structureel kwaliteitsvol, stuurbaar en betaalbaar organiseren. Daar zullen wij de komende periode met de raad over in gesprek gaan. Wij zien dit als een belangrijke opgave voor de komende jaren.

Taakvelden

6.1 Samenkracht en burgerparticipatie

Wat willen we bereiken?	Wat gaan we daarvoor doen?
Vergroten van zelf- en samenredzaamheid door onder andere mantelzorg te bevorderen	Voortzetten van Praktische hulp voor mantelzorgers.
	Uitreiking van het mantelzorgcompliment.
	Meedoen aan de 'Dag van de jonge mantelzorger'.
Versterken van sociale basis infrastructuur	Visie op Welzijn ontwikkelen en middels cocreatie samen met de lokale welzijnspartijen implementeren.
	Investeren in samenwerking met welzijnspartijen en de regierol van de gemeente op de welzijnsinspanningen' versterken.
	Vraaggericht onderzoeken waar de behoefte ligt bij jongeren om elkaar te ontmoeten en invulling van die behoefte.
Ondersteuning door kerk en andere maatschappelijke organisaties wordt gestimuleerd	Versterken samenwerking maatschappelijke partners waaronder de kerken op het gebied van bijvoorbeeld armoede en schulden.
Het versterken van de zelfredzaamheid van inwoners van de gemeente Scherpenzeel op het gebied van maatschappelijke ondersteuning, preventieve zorg, zorg, jeugdhulp, welzijn, wonen, werk en inkomen	Bekendheid onafhankelijke cliëntondersteuning versterken.
	Onderzoeken of de huidige vorm van de onafhankelijke cliëntondersteuning adequaat is.

6.2 Toegang en eerstelijnsvoorzieningen

Wat willen we bereiken?	Wat gaan we daarvoor doen?
We zetten in op verantwoordelijkheid en eigenaarschap, op oplossingsgericht en integraal werken, het van buiten naar binnen denken én creativiteit en ondernemerschap (behoefte van cliënt centraal stellen)	Doorontwikkeling sociaal team. Implementatie wet WAMS.
Onderzoek naar wat nodig is om de gemeentelijke verantwoordelijkheden in het sociaal domein goed te kunnen uitvoeren	Eind 2022 volgt een onderzoeksrapportage op basis waarvan wij het gesprek hierover met de raad aangaan.
Opstellen en implementeren beleid handhaving misbruik en oneigenlijk gebruik	Handhavingsbeleid Wmo en Jeugd ontwikkelen en vormgeven. Onderdeel daarvan is middels een pilot te onderzoeken of de baten van de voorgenomen aanpak hoger zijn dan de lasten.

6.3 Inkomensregelingen

Wat willen we bereiken?	Wat gaan we daarvoor doen?
Extra aandacht voor kinderen in armoede	Actief aanbieden deelname aan sport en culturele activiteiten voor kinderen in armoede.
	Onderzoeken mogelijkheden versimpelen gebruik en aanvraag d.m.v. bijv. een kind-pas of minimapas.
	Evaluëren minimabeleid onder meer door een effectrapportage.
Minima mogelijkheden bieden voor duurzaamheid en energiebesparing	Onderzoek naar de mogelijkheden.
Voorkomen en (helpen) oplossen van schuldproblematiek	Doorontwikkelen uitvoering van Vroegsignalering.
	Doorontwikkelen (preventieve en curatieve) schuldhulpverlening.

6.4 WSW en beschut werk

Wat willen we bereiken?	Wat gaan we daarvoor doen?
Een veilige werkomgeving bieden voor kwetsbare inwoners	Taakstelling nieuw beschut werken realiseren.
	Onderzoeken mogelijkheid om maatschappelijke betrokkenheid te vergroten of stimuleren.

6.5 Arbeidsparticipatie

Wat willen we bereiken?	Wat gaan we daarvoor doen?
Activering van de inwoners die dat wensen (of moeten) a.g.v. de participatiewet	Uitvoering Breed Offensief.
	Creatie passende werkplekken bij lokale ondernemers.
Integratie Statushouders	Implementatie van de Wet Inburgering 2022 verder vormgeven.
	Leer-werkplekken creëren voor statushouders.

6.6 Maatwerkvoorzieningen Wmo

Wat willen we bereiken?	Wat gaan we daarvoor doen?
Actief bevorderen zelfredzaamheid	Inzet op preventie, stimuleren voorliggende voorzieningen en eigen kracht.

6.71a Huishoudelijke hulp Wmo

Wat willen we bereiken?	Wat gaan we daarvoor doen?
Kostenbeheersing	Onderzoek naar inkomensafhankelijke huishoudelijke hulp.
	Verdere implementatie beheersmaatregelen.

6.71b Begeleiding wmo

Wat willen we bereiken?	Wat gaan we daarvoor doen?
Actieve ondersteuning zelfredzaamheid inwoners	Doorontwikkelen van de transformatiedoelen, door in de uitvoering verdere focus te leggen op versterking van zelf- en samenredzaamheid bij de doelgroep.

6.72 Jeugdhulp

Wat willen we bereiken?	Wat gaan we daarvoor doen?
Verbeteren van het jeugdhulpstelsel	Implementatie nieuwe inkoopstrategie jeugdhulp.
	Implementatie van het wetsvoorstel "Verbetering beschikbaarheid zorg voor jeugdigen".
	Implementatie regionale hervormingsagenda.
Ondersteunen van kwetsbare ouders	Uitvoeren jaarlijks Cliëntervaringsonderzoek.
	Uitvoeren programma Kansrijke Start (preventief).
	Ontwikkelen netwerk pleegouders.

6.81b Maatschappelijke – en vrouwenopvang

Wat willen we bereiken?	Wat gaan we daarvoor doen?
Decentralisatie Beschermd wonen	In 2024 wordt de verantwoordelijkheid van de wettelijke taak 'beschermd wonen', onderdeel van de Wmo, gedecentraliseerd van de centrumgemeente Ede naar de individuele gemeenten. Dit vergt, onder meer, de ontwikkeling van lokaal beleid.

6.82a Jeugdbescherming

Wat willen we bereiken?	Wat gaan we daarvoor doen?
Kinderen groeien op in een veilige situatie	Implementatie van de uitrol van het "Toekomstscenario kind- en gezinsbescherming", onderdeel van het landelijke verbetertraject jeugdhulp.

Indicatoren

Naam indicator	Eenheid	Realisatie			
		2018	2019	2020	2021
Banen	Aantal per 1.000 inwoners (van 15 t/m 64 jaar)	815,5	815,8	792,8	716,2
Jongeren met een delict voor de rechter	% 12 t/m 21 jarigen	-	-	-	-
Kinderen in uitkeringsgezinnen	% kinderen tot 18 jaar	2	2	3	n nb
Netto arbeidsparticipatie	% mensen dat een baan heeft tussen 15 en 67 jaar	71,1	72,4	72,3	n nb
Lopende re-integratievoorzieningen	Aantal per 10.000 inwoners (van 15 t/m 64 jaar)	305,2	123,6	131,9	n nb
Werkloze jongeren	% 16 t/m 22 jarigen	1	1	n nb	n nb
Personen met een bijstandsuitkering	Aantal per 10.000 inwoners	121,1	105,7	183,5	134,1
Jongeren met jeugdhulp	% van alle jongeren tot 18 jaar	-	-	-	10,9
Jongeren met jeugdbescherming	% van alle jongeren tot 18 jaar	-	-	-	0,9
Jongeren met jeugdreclassering	% van alle jongeren tot 18 jaar	-	-	-	n nb
Cliënten met een maatwerkarrangement WMO	Aantal per 10.000 inwoners	530	560	580	600

Bron: waarstaatjegemeente.nl

Financiën

P6	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025	Begroting 2026
Saldo van baten en lasten				
Lasten				
6.1 Samenkracht en burgerparticipatie	-583.504	-542.331	-541.024	-541.024
6.2 Toegang en eerstelijnsvoorzieningen	-1.331.166	-1.329.986	-1.330.511	-1.332.876
6.3 Inkomensregelingen	-1.572.531	-1.557.531	-1.557.531	-1.557.531
6.4 WSW en beschut werk	-219.154	-219.154	-219.154	-219.154
6.5 Arbeidsparticipatie	-267.264	-267.264	-267.264	-267.264
6.6 Maatwerkvoorzieningen (WMO)	-535.973	-542.621	-544.331	-546.077
6.71a Huishoudelijke hulp (WMO)	-687.700	-687.700	-687.700	-687.700
6.71b Begeleiding (WMO)	-831.946	-831.982	-832.214	-832.412
6.71d Overige maatwerkarrangementen (WMO)	243.258	293.258	293.258	293.258
6.72a Jeugdhulp begeleiding	-498.720	-498.720	-498.720	-498.720
6.72b Jeugdhulp behandeling	-608.616	-608.616	-608.616	-608.616
6.72c Jeugdhulp dagbesteding	-186.508	-186.508	-186.508	-186.508
6.72d Jeugdhulp zonder verblijf overig	-130.948	-120.934	-120.837	-121.091
6.73a Pleegzorg	-133.283	-133.283	-133.283	-133.283
6.73b Gezinsgericht	-111.244	-111.244	-111.244	-111.244
6.73c Jeugdhulp met verblijf overig	-152.609	-152.609	-152.609	-152.609
6.74a Jeugd behandeling GGZ zonder verblijf	-916.965	-916.965	-916.965	-916.965
6.74b Jeugdhulp crisis/LTA/GGZ-verblijf	-170.547	-170.547	-170.547	-170.547
6.81b Maatschappelijke- en vrouwenopvang (WMO)	-12.454	-12.454	-12.454	-12.454
6.82a Jeugdbescherming	-175.051	-160.051	-160.051	-160.051
6.82b Jeugdreclassering	-12.448	-12.448	-12.448	-12.448
Totaal Lasten	-8.895.373	-8.769.690	-8.770.753	-8.775.316
Baten				
6.3 Inkomensregelingen	1.044.076	1.044.076	1.044.076	1.044.076
6.4 WSW en beschut werk	35.709	35.709	35.709	35.709
6.6 Maatwerkvoorzieningen (WMO)	50.000	50.000	50.000	50.000
6.72d Jeugdhulp zonder verblijf overig	0	40.000	200.000	200.000
Totaal Baten	1.129.785	1.169.785	1.329.785	1.329.785
Saldo van baten en lasten	-7.765.588	-7.599.905	-7.440.968	-7.445.531
Mutatie reserves				
Er is geen sprake van reservemutaties	0	0	0	0
Mutatie reserves	0	0	0	0
Resultaat	-7.765.588	-7.599.905	-7.440.968	-7.445.531

2.7 Programma 7: Volksgezondheid en Milieu

Portefeuillehouder(s):		
E. van de Glind	/ G. van Deelen	/ H. Vlastuin
Programmacoördinator:		
R. Warmelink		

Taakvelden

7.1 Volksgezondheid

Wat willen we bereiken?	Wat gaan we daarvoor doen?
Terugdringen van roken, alcohol- en drugsgebruik	Campagnes en voorlichting initiëren die aansluiten op de signalen vanuit de lokale samenleving. Onderzoeken of het OKO (Opgroeien in een Kansrijke Omgeving) model toepasbaar is in Scherpenzeel.
Het gezondheidsbeleid sluit voldoende aan bij de doelgroepen die (extra) kwetsbaar zijn	Publieksinformatie uitgeven over actuele onderwerpen op het gebied van gezondheid, zoals leefstijlinterventies, vaccineren en de landelijke gezondheids campagnes waar we aan meedoen. We geven middels ons lokale preventieakkoord een impuls aan lokale initiatieven op het gebied van o.a. preventie, het terugdringen van eenzaamheid en opgroeien in een gezonde leefomgeving.

7.2 Riolering

Om het veranderende klimaat met overstromingen, hittestress en droogte in de toekomst het hoofd te bieden hebben we, in samenwerking met het Waterschap Vallei en Veluwe, Provincie Gelderland en de gemeente Woudenberg, maatregelen in het watersysteem gepland. Deze zijn in het waterplan opgenomen. De aanpassingen zullen wij samen met het waterschap in de komende periode realiseren.

Omdat deze maatregelen alleen niet voldoende zijn, werken we naast deze maatregelen aan een klimaatadaptatieplan dan wel afkoppelbeleid- en implementatieplan. Onderdeel hiervan is een communicatieplan om de bewustwording te vergroten bij bewoners en bedrijven dat wij alleen gezamenlijk de extremen kunnen opvangen.

Wat willen we bereiken?	Wat gaan we daarvoor doen?
Betrokken en bewuste inwoners	Communicatie, informatie en gezamenlijke projecten. Stimuleren maatregelen door particulieren, zoals afkoppelen, vasthouden (regenton).
Een goede kwaliteit van het oppervlaktewater in de bebouwde kom	Uitvoeren van het vastgestelde – bij het Waterplan behorend – Uitvoeringsplan.
Een onbelemmerde afvoer van (afval)water naar de afvalwaterzuiveringsinstallatie	Uitvoeren van het waterplan (WP) 2020-2024.
Klimaat-adaptief riolerings- en watersysteem	Uitvoeren klimaat-adaptieve maatregelen van het WP. Samenwerken met het waterschap Vallei en Veluwe in Platform water.

7.3 Afval

Nederland wil in 2050 een circulaire economie hebben. Een economie waarin zoveel mogelijk duurzame hernieuwbare grondstoffen worden gebruikt, producten en grondstoffen worden hergebruikt en waarin afval niet bestaat. In 2030 is het doel 50% minder primaire grondstoffen te gebruiken. De inzameling van huishoudelijke afval (grondstoffen) is hier onderdeel van. Deze inzameling is één van de onderwerpen waarbij we willen samenwerken in de regio. Resultaten van de gesprekken hierover verwachten we in 2023. Op basis daarvan maken we een nieuw Grondstoffenbeleidsplan. Ondertussen werken we pilotsgewijs aan het verbeteren van de grondstofinzameling.

Wat willen we bereiken?	Wat gaan we daarvoor doen?
Stimuleren hergebruik en afvalscheiding	Versterken communicatie over hergebruik en afvalscheiding.
	Uitbreiden pilot "omgekeerd inzamelen".
	Opstellen nieuw Grondstoffenbeleidsplan met input van inwoners, bedrijven en organisaties.
Stimuleren van circulariteit (creëren van kringlopen)	Ingezamelde grondstoffen inzetten als grondstof voor nieuwe producten.

7.4 Milieubeheer

In 2023 verwerken we nieuwe ontwikkelingen en opgaven op het gebied van de energietransitie in de geactualiseerde Energievisie Scherpenzeel en in de regionale Energiestrategie (RES) Foodvalley. Bij de RES werken we aan de Herijking RES 2.0 en de uitvoering van RES 1.0.

Daarnaast werken we aan de warmtetransitie, de aanpak van energiearmoede en de overige projecten uit de uitvoeringsagenda Kadernotitie "Planet". Hierbij werken we samen met inwoners, energiecoöperaties en bedrijven. We ondersteunen initiatieven, zoals de Regionale Vallei Duurzaam beurs, en nemen waar mogelijk actief deel.

Wat willen we bereiken?	Wat gaan we daarvoor doen?
Ergieneutraal in 2050 en 55% CO ₂ -vermindering in 2030	We zetten in op energiebesparing en een gevarieerde energiemix.
	We stimuleren dat bestaande woningen energieneutraler worden.
	We stimuleren zonnepanelen op daken en boven parkeerterreinen.
Duurzame bedrijven	We enthousiasmeren en ondersteunen bedrijven om energie- en duurzaamheidsmaatregelen te treffen.
Duurzame mobiliteit	We faciliteren laadpalen voor elektrische auto's en fietsen in de openbare ruimte.

7.5 Begraafplaatsen en crematoria

Gemeente Scherpenzeel heeft twee begraafplaatsen: Glashorst en Lambalgen. Midden in het dorp ligt begraafplaats Glashorst. Deze fungeert deels als begraafplaats en deels als park. Op Glashorst worden geen graven meer uitgegeven. Bijzettingen vinden sporadisch plaats. Vrijwel alle begravingen in onze gemeente vinden plaats op begraafplaats Lambalgen. Door de fraaie inrichting en de rust vervult ze ook een belangrijke ecologische functie. Wij stimuleren dit door de aanplant van natuurvriendelijke beplanting en natuurvriendelijk beheer en onderhoud.

Wat willen we bereiken?	Wat gaan we daarvoor doen?
Het handhaven van het huidige beheerniveau van de begraafplaatsen	Het (in eigen) beheer van de begraafplaatsen uitvoeren conform de bestaande beheerlijnen die in de paragraaf Kapitaalgoederen worden omschreven.
	Het maaiwerk is uitbesteed en wordt conform kwaliteitsniveau A uitgevoerd.
Voldoende begraafcapaciteit genereren	In 2026 de uitbreiding van begraafplaats Lambalgen operationeel te hebben.
De exploitatie en beheer van de begraafplaatsen toekomstbestendig houden	Het beleid in 2025 herzien.
	Dit doen we in samenwerking met de Commissie Begraafplaatsen.

Termijnkalender

2023	2024	2025	2026
Grondstoffen-beleidsplan	Transitievisie warmte actualiseren	Herzien begraafplaatsenbeleid inzake beheer en exploitatie	Uitbreiding Lambalgen operationeel
Energievisie Scherpenzeel	Opstellen nieuw Waterplan		
RES 2.0 Foodvalley			

Indicatoren

Naam indicator	Eenheid	Realisatie			
		2018	2019	2020	2021
Hernieuwbare elektriciteit	%	2,8	3,6	6,0	nmb
Omvang huishoudelijk restafval	Aantal kilogram per inwoner per jaar	175	80	104	nmb

Bron: waarstaatjegemeente.nl

Financiën

P7		Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025	Begroting 2026
Saldo van baten en lasten					
Lasten					
7.1	Volksgezondheid	-413.772	-419.102	-413.772	-413.772
7.2	Riolering	-856.409	-866.143	-843.643	-860.140
7.3	Afval	-933.457	-933.457	-921.982	-909.951
7.4	Milieubeheer	-296.506	-196.506	-196.506	-196.506
7.5	Begraafplaatsen en crematoria	-215.458	-235.930	-231.027	-231.027
Totaal Lasten		-2.715.602	-2.651.138	-2.606.930	-2.611.396
Baten					
7.1	Volksgezondheid	0	0	0	0
7.2	Riolering	1.151.564	1.273.585	1.295.115	1.295.115
7.3	Afval	1.142.059	1.142.059	1.142.059	1.142.059
7.4	Milieubeheer	105.000	0	0	0
7.5	Begraafplaatsen en crematoria	150.229	150.229	150.229	150.229
Totaal Baten		2.548.852	2.565.873	2.587.403	2.587.403
Saldo van baten en lasten		-166.750	-85.265	-19.527	-23.993
Mutatie reserves					
Toevoegingen					
	Riolering	0	0	0	0
	Duurzaamheid	0	-90.000	-30.000	0
Totaal toevoegingen		0	-90.000	-30.000	0
Onttrekkingen					
	Duurzaamheid	90.000	90.000	50.000	0
Totaal onttrekkingen		90.000	90.000	50.000	0
Mutatie reserves		90.000	0	20.000	0
Resultaat		-76.750	-85.265	473	-23.993

2.8 Programma 8: Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Stedelijke Vernieuwing

Portefeuillehouder(s):
I. van Ekeren / E. van de Glind /
Programmacoördinator:
R. Warmelink

Scherpenzeel blijft zich ontwikkelen in ruimtelijke zin. Daarbij dringen allerlei urgente thema's zich op: de nieuwe Omgevingswet, de woningnood, de energietransitie. Het is onze ambitie om obstakels te overwinnen en op duurzame wijze te voorzien in de woonbehoefte van Scherpenzeelers. Om hier echt samen de schouders onder te zetten, trekken we nauw en tijdig op met inwoners en gemeenteraad.

Taakvelden

8.1 Ruimte en leefomgeving

Omgevingswet

Vooralsnog treedt op 1 januari 2023 de Omgevingswet in werking. Het waarborgen van het huidige dienstverleningsniveau voor inwoners en bedrijven binnen de context van zo'n grote stelselwijziging is een uitdaging. We maken hiervoor afspraken met onze samenwerkingspartners, zoals de Omgevingsdienst De Vallei, en sturen waar nodig bij. Niet alle gevolgen voor de praktijk en financiën zijn op voorhand bekend.

Omgevingsplan

De Omgevingswet vraagt van gemeenten om uiterlijk 2029 te beschikken over een omgevingsplan waarin de regelgeving op het gebied van de fysieke leefomgeving samenkomt. In 2023 gaan we hiermee starten. De Omgevingsvisie vormt daarvoor een belangrijk beleidskader. De ambities uit het bestuursakkoord, bijvoorbeeld bij de energietransitie, ontwikkellocaties en het regionaal programma werklocaties (RPW) verwerken we in een geactualiseerde Omgevingsvisie.

Duurzame leefomgeving

Wij hebben daarbij steeds meer oog en aandacht voor de duurzame leefomgeving. In nieuwe, maar ook bestaande, wijken zijn energie, klimaatbestendigheid en biodiversiteit belangrijke speerpunten. Hierbij kiezen wij voor een integrale aanpak: dwars door alle vakgebieden heen en van ontwerp tot onderhoud. Dit is in lijn met de vastgestelde Kadernotitie duurzaamheid en de uitvoeringsnotitie. Bovendien hechten wij veel belang aan participatie van (toekomstige) inwoners.

Landbouwtransitie en Verstedelijkingsstrategie

Een vitaal buitengebied is onmisbaar voor Scherpenzeel.

Naast de lokale aanpak, werken we ook regionaal samen op diverse ruimtelijke terreinen. Bijvoorbeeld bij de aanpak voor het landelijk gebied met de grote opgaven voor de

landbouwtransitie en de vraag naar ruimte voor alle opgaven in de leefomgeving. In de Verstedelijkingsstrategie werken we daar samen met omliggende gemeenten aan.

De BAG / BGT

De BAG (Basisregistratie Adressen en Gebouwen) is onderdeel van het overheidsstelsel van basisregistraties. Gemeenten zijn bronhouders van de BAG. Zij zijn verantwoordelijk voor het opnemen van de gegevens in de BAG en voor de kwaliteit ervan. Alle gemeenten stellen gegevens over adressen en gebouwen centraal beschikbaar via de Landelijke Voorziening BAG. Een actuele BAG is essentieel voor de bedrijfsprocessen binnen Scherpenzeel zoals de totstandkoming van de gemeentelijke belastingen.

De Basisregistratie Grootchalige Topografie (BGT) is een digitale kaart van Nederland waarop gebouwen, wegen, waterlopen, terreinen en spoorlijnen eenduidig zijn vastgelegd. De kaart is op 20 centimeter nauwkeurig en bevat veel details, zoals je die in de werkelijkheid ook ziet. Denk aan bomen, wegen en gebouwen. Gemeenten zijn bronhouder en zijn verplicht de BGT actueel en beschikbaar te houden. De BGT is beschikbaar voor overheden, burgers en bedrijven via PDOK. Iedereen mag gratis gebruikmaken van de gegevens in de BGT. Gemeenten en andere overheidsdiensten zijn ook verplicht om de BGT te gebruiken in alle werkprocessen die een kaart als ondergrond vereisen. Zo is de BGT essentieel voor veel bedrijfsprocessen binnen gemeente Scherpenzeel, vooral voor beheer openbare ruimte, bouwen en wonen.

Uitvoering BAG / BGT

In juli 2022 is de samenwerking inzake het bijhouden van de BAG / BGT gestopt. Het samenwerkingsverband BGT stopt waarschijnlijk halverwege 2023. Hiertoe gaan we op korte termijn bepalen hoe wij de BGT / BAG vanaf 2023 gaan uitvoeren. We gaan een keuze maken uit zelf doen, uitbesteden bij een derde partij (bedrijf) of samenwerking met een andere gemeente.

Wat willen we bereiken?	Wat gaan we daarvoor doen?
Voorzien in woningbehoefte, benutten potentie	Via projectmatig werken voortzetten actieve regierol grondpolitiek.
	Vraag gestuurde ontwikkeling, gedoseerd en gefaseerd (o.a. input lokale makelaars.
	Globale flexibele planologische regelingen.
Een start maken met het opstellen van een Omgevingsplan voor de hele gemeente	Het opstellen van een plan van aanpak.
	Een casco opstellen voor het omgevingsplan.
	De Omgevingsvisie Scherpenzeel vormt hierbij een uitgangspunt.
De organisatie en externen blijven betrekken bij de nieuwe Omgevingswet	Opstellen werkprocessen/ werkprotocollen.
Uitvoering geven aan besluiten voor de Omgevingswet en waar nodig de uitvoerbaarheid verbeteren	Nieuw ontwikkelingen blijven volgen.
	Evalueren en waar nodig aanpassingen doorvoeren.
Duurzame leefomgeving	Uitvoeren Schone Lucht Akkoord (SLA).
	Samenwerking regionaal programma landelijk gebied (RPLG) en Verstedelijkingsstrategie.

Meedenken in maatwerk	Meedenken met de initiatiefnemers om ontwikkelingen mogelijk te maken.
Een BAG / BGT die actueel is, beschikbaar voor de interne bedrijfsprocessen en voor de PDOK (open data)	Uitvoering BAG / BGT voor meerdere jaren regelen.

8.2 Grondexploitatie (niet-bedrijventerreinen)

In het dynamisch dorpslandschap aan de zuidzijde van ons dorp vinden belangrijke woningbouwontwikkelingen plaats. De basis hiervoor is gelegd in onze structuurvisie (2013).

De Nieuwe Koepel

Wonen in het landschap is het uitgangspunt van de stedenbouwkundige visie voor deze nieuwe wijk ten zuiden van de Koepellaan. In deze wijk is ruimte voor circa 450 woningen, bestaande uit een mix van sociale woningbouw, rijwoningen, appartementen, twee-onder-een-kappers en vrije kavels. Met extra aandacht voor betaalbaarheid. In 2022 is de bestemmingsplanprocedure gestart, vaststelling zal in 2023 plaatsvinden. Daarna kunnen de gronden bouwrijp gemaakt worden en kan de woningbouw plaatsvinden.

Zelder

Wij zetten in op de realisatie van betaalbare starterswoningen om deze doelgroep blijvend te kunnen huisvesten. Tussen Groeperlaan en Hopeseweg worden ca 35 woningen gerealiseerd, waarvoor in 2022 het bestemmingsplan is vastgesteld. Op de locatie komt een mix van woningen voor 1-2 persoonshuishoudens, die vanwege hun beperkte oppervlakte ook in de toekomst voor de doelgroep behouden blijven. Start bouw verwachten wij in 2023.

Wat willen we bereiken?	Wat gaan we daarvoor doen?
Passende gebiedsontwikkeling en zorgvuldige en optimale grondexploitaties	Duurzaam bouwen (incl. duurzame inrichting openbare ruimte).
	Marktconforme grondprijzen hanteren.
	Betaalbaar wonen binnen de ge gemeente Scherpenzeel bevorderen.
	Participatie door inwoners bij nieuwe plannen stimuleren.
Initiatiefnemers van nieuwe ruimtelijke ontwikkelingen laten bijdragen aan het Fonds Dorpsvernieuwing	Actualisatie van het Fonds Dorpsvernieuwing.
	Aandacht voor onder meer hoogte bijdrage, en waar het aan wordt besteed.

8.3 Wonen en bouwen

Wat willen we bereiken?	Wat gaan we daarvoor doen?
Uitvoering geven aan de Woonvisie-2020-2030	We hebben als ambitie voldoende betaalbare woningen te realiseren voor onze inwoners in de diverse categorieën zowel sociale huur, midden huur als koop.
	Hierbij wordt gekeken naar mogelijkheden om bij de toewijzing van de woningen een voorkeursbehandeling te geven aan eigen inwoners of mensen die een binding met Scherpenzeel hebben.
	Verspreiden van statushouders over het dorp (en zoeken naar goede integratiemogelijkheid).
	Inzetten op beheerste groei.
Duurzaamheidsmaatregelen	Energiezuinige woningen van duurzame materialen.
	Meer bestaande woningen aanpassen naar label A en B.
	Een klimaatbestendige inrichting van de openbare ruimte en particuliere tuinen met oog voor biodiversiteit.
Uitvoering geven aan (bouw)plannen	O.a. de volgende projecten: <ul style="list-style-type: none"> - De Nieuw Koepel - Zelder - De volkstuinten

Indicatoren

Naam indicator	Eenheid	Realisatie				
		2018	2019	2020	2021	2022
Gemiddelde WOZ waarde	x 1000 Euro	260	276	300	314	349
Nieuw gebouwde woningen	Aantal per 1.000 woningen	14,3	9,1	14,5	28,9	nbn
Demografische druk	% van pers. met leeftijd 0-20 en 65+ t.o.v. 20-65	82,5	82,9	81,9	80,3	80,2
Gemeentelijke woonlasten eenpersoonshuishouden	Euro	722	749	762	815	890
Gemeentelijke woonlasten meerpersoonshuishouden	Euro	764	774	786	834	914

Bron: waarstaatjegemeente.nl

Financiën

P8	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025	Begroting 2026
Saldo van baten en lasten				
Lasten				
8.1 Ruimte en leefomgeving	-417.728	-812.978	-380.228	-363.610
8.2 Grondexploitatie (niet-bedrijventerreinen)	-2.415.168	-1.565.501	-2.191.456	-1.939.162
8.3 Wonen en bouwen	-823.216	-809.991	-809.991	-809.991
Totaal Lasten	-3.656.112	-3.188.470	-3.381.675	-3.112.763
Baten				
8.1 Ruimte en leefomgeving	41.904	474.654	41.904	41.904
8.2 Grondexploitatie (niet-bedrijventerreinen)	1.885.785	1.855.942	2.671.620	2.702.098
8.3 Wonen en bouwen	472.650	472.650	472.650	472.650
Totaal Baten	2.400.339	2.803.246	3.186.174	3.216.652
Saldo van baten en lasten	-1.255.773	-385.224	-195.501	103.889
Mutatie reserves				
Toevoegingen				
Grondexploitatie	0	-317.495	-505.107	-787.879
Totaal toevoegingen	0	-317.495	-505.107	-787.879
Onttrekkingen				
Grondexploitatie	497.218	240.557	999.239	359.654
Omgevingswet	18.000	18.000	18.000	1.382
Totaal onttrekkingen	515.218	258.557	1.017.239	361.036
Mutatie reserves	515.218	-58.938	512.132	-426.843
Resultaat	-740.555	-444.162	316.631	-322.954

3 Paragrafen

- 3.1 Lokale heffingen
- 3.2 Financiering
- 3.3 Weerstandsvermogen en risicobeheersing
- 3.4 Onderhoud kapitaalgoederen
- 3.5 Bedrijfsvoering
- 3.6 Verbonden partijen
- 3.7 Grondbeleid
- 3.8 Duurzaamheid

3.1 Lokale heffingen

De lokale heffingen vormen een belangrijk onderdeel van de inkomsten van gemeenten en zijn een integraal onderdeel van het gemeentelijk beleid. De lokale heffingen bestaan uit belastingen (bijvoorbeeld Onroerende Zaakbelasting (OZB) en toeristenbelasting), bestemmingsheffingen (Rioolheffing en Afvalstoffenheffing) en rechten (bijvoorbeeld Leges en Begraafrechten).

Voorlopige tarieven 2023

Tarief/Belasting	2022	2023	Lasten- stijging (%)
Onroerend Zaakbelasting			
Woningen			
Eigenaar woning, percentage van de WOZ-waarde	0,1061%	0,1088%	2,5%
Eigenaar niet-woning, percentage van de WOZ-waarde	0,2163%	0,2217%	2,5%
Gebruiker niet-woning, percentage van de WOZ-waarde	0,1660%	0,1702%	2,5%
Afvalstoffenheffing			
Vaste tarieven			
Vast bedrag	€ 195,00	€ 217,47	11,5%
Extra container GFT Afval	€ 45,00	€ 45,00	0,0%
Omwisselen of extra afvalcontainer	€ 46,45	€ 46,45	0,0%
Variabele tarieven			
Lediging container 240 L	€ 6,05	€ 6,05	0,0%
Lediging container 140 L	€ 3,65	€ 3,65	0,0%
Aanbieding ondergrondse container, per aanbieding	€ 1,00	€ 1,00	0,0%
Rioolheffingen			
Woningen			
Per woning tot 500 m3	€ 262,56	€ 241,12	-8,2%
Voor elke 100 m3 of gedeelte ervan boven de 500 m3	€ 62,91	€ 57,77	-8,2%
Niet woningen			
Per niet-woning tot 500 m3	€ 262,56	€ 262,56	0,0%
Voor elke 100 m3 of gedeelte ervan boven de 500 m3	€ 62,91	€ 62,91	0,0%
Voor percelen die geen leidingwater verbruiken of grondwater oppompen	€ 55,73	€ 55,73	0,0%
Overige belastingen			
Hondenbelasting			
Eerste hond	€ 71,78	€ 75,94	5,8%
Elke volgende hond	€ 120,39	€ 127,37	5,8%
Kenneltarief	€ 553,58	€ 585,69	5,8%
Toeristenbelasting			
Per persoon, per overnachting	€ 1,87	€ 1,87	0,0%
Leges			
Voltrekken van een huwelijk, vanaf	€ 258,85	€ 258,85	0,0%
Afgifte paspoort, vanaf	€ 57,34	€ 57,34	0,0%
Afgifte Nederlandse identiteitskaart, vanaf	€ 36,98	€ 36,98	0,0%
Afgifte rijbewijs, vanaf	€ 41,60	€ 41,60	0,0%

Lokale lastendruk

Voor de informatie over de lokale lastendruk maken wij gebruik van de informatie op de website waarstaatjegemeente.nl.

Kwijtschelding

Op de gemeentelijke website staan de beleidsregels opgenomen, die wij hanteren voor kwijtschelding van belastingen.

Baten lokale heffingen

Belastingen, heffingen & rechten	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025	Begroting 2026
Belastingen				
Onroerende Zaakbelasting woningen	1.780.860	1.887.711	2.000.974	2.050.998
Onroerende Zaakbelasting niet-woningen	425.956	451.513	478.604	490.569
Toeristenbelasting	156.626	156.626	156.626	156.626
Hondenbelasting	45.931	45.931	45.931	45.931
Totaal belastingen	2.409.373	2.541.781	2.682.135	2.744.124
Heffingen				
Rioolheffing	1.151.331	1.273.352	1.294.882	1.294.882
Marktgeden	27.232	27.232	27.232	27.232
Afvalstoffenheffing	1.068.309	1.057.309	1.057.309	1.057.309
Totaal heffingen	2.246.872	2.357.893	2.379.423	2.379.423
Leges en rechten				
Begraafplaatsrechten	150.229	150.229	150.229	150.229
Leges Burgerzaken	159.293	159.293	159.293	159.293
Leges vergunningen APV etc.	3.645	3.645	3.645	3.645
Leges omgevingsvergunningen	452.200	452.200	452.200	452.200
Leges bestemmingsplanwijzigingen	41.904	41.904	41.904	41.904
Overige leges en rechten	39.358	39.358	39.358	39.358
Totaal leges en rechten	846.629	846.629	846.629	846.629
Kwijtscheldingen				
Kwijtscheldingen	-23.276	-23.276	-23.276	-23.276
Totaal kwijtscheldingen	-23.276	-23.276	-23.276	-23.276
Totaal lokale heffingen	5.479.598	5.723.027	5.884.911	5.946.900

Berekening kostendekkendheid

Afvalstoffenheffing/reinigingsrechten

Ter dekking van de afvalbeheerkosten wordt afvalstoffenheffing in rekening gebracht. Deze bestaat uit een vast basistarief per aansluiting plus een variabel deel op basis van het aantal aanbiedingen van de grijze kliko en het aantal inwerpen in een ondergrondse restafvalcontainer.

Berekening kostendekkendheid afvalstoffenheffing	Begroting 2022		Begroting 2023	
	Bedrag	%	Bedrag	%
Kosten heffing				
Netto kosten				
Kosten heffing	-691.557	72,2%	-777.918	72,8%
Inkomsten, excl heffingen	85.224	-8,9%	73.750	-6,9%
Netto kosten	-606.333	63,3%	-704.168	65,9%
Toe te rekenen kosten				
Overhead	-78.374	8,2%	-47.585	4,5%
Verkeer en vervoer	-26.698	2,8%	-28.246	2,6%
Capaciteit	-127.727	13,3%	-155.539	14,6%
BTW *1)	-118.789	12,4%	-132.771	12,4%
Toe te rekenen kosten	-351.588	36,7%	-364.141	34,1%
Totale kosten heffing	-957.921	100,0%	-1.068.309	100,0%
Opbrengsten heffing	939.853		1.068.309	
Dekking uit reserve	18.068		0	
Totale opbrengsten heffing	957.921		1.068.309	
Dekkingspercentage heffing		100,0%		100,0%

*1) De BTW zoals opgenomen in de tabel betreft (via het BTW-compensatiefonds) compensabele BTW over gemaakte kosten in het kader van heffingen zoals riool - en afvalstoffenheffing.

Rioolheffing

Jaarlijks wordt in december de bijbehorende tarieventabel aangepast en vastgesteld.

Berekening kostendekkendheid rioolheffing	Begroting 2022		Begroting 2023	
	Bedrag	%	Bedrag	%
Kosten heffing				
Netto kosten				
Kosten heffing	-568.363	52,1%	-509.277	49,7%
Inkomsten, excl heffingen	233	0,0%	233	0,0%
Netto kosten	-568.130	52,0%	-509.044	49,7%
Toe te rekenen kosten				
Overhead	-90.277	8,3%	-67.155	6,6%
Capaciteit	-205.175	18,8%	-219.507	21,4%
BTW *1)	-228.000	20,9%	-228.000	22,3%
Toe te rekenen kosten	-523.452	48,0%	-514.662	50,3%
Totale kosten heffing	-1.091.582	100,0%	-1.023.706	100,0%
Opbrengsten heffing	1.253.682		1.151.331	
Dotatie aan voorziening	-162.100		-127.625	
Totale opbrengsten heffing	1.091.582		1.023.706	
Dekkingspercentage heffing		100,0%		100,0%

*1) De BTW zoals opgenomen in de tabel betreft (via het BTW-compensatiefonds) compensabele BTW over gemaakte kosten in het kader van heffingen zoals riool - en afvalstoffenheffing.

Omgevingsvergunningen

De leges die de gemeente hanteert voor omgevingsvergunningen vloeien voort uit de legesverordening. Jaarlijks wordt in december de bijbehorende tarieventabel aangepast en vastgesteld.

Berekening kostendekkendheid omgevingsvergunningen	Begroting 2022		Begroting 2023	
	Bedrag	%	Bedrag	%
Kosten heffing				
Netto kosten				
Kosten heffing			-651.910	64,4%
Inkomsten, excl heffingen			0	0,0%
Netto kosten			-651.910	64,4%
Toe te rekenen kosten				
Overhead			-52.409	5,2%
Capaciteit			-171.306	16,9%
BTW *1)			-136.774	13,5%
Toe te rekenen kosten			-360.489	35,6%
Totale kosten heffing			-1.012.399	100,0%
Opbrengsten heffing			472.650	
Totale opbrengsten heffing			472.650	
Dekkingspercentage heffing				46,7%

*1) De BTW zoals opgenomen in de tabel betreft (via het BTW-compensatiefonds) compensabele BTW over gemaakte kosten in het kader van heffingen zoals riool - en afvalstoffenheffing.

In 2022 waren bovenstaande gegevens nog niet voorhanden.

3.2 Financiering

In deze paragraaf beschrijven we de uitvoering van de gemeentelijke financieringsfunctie. De financieringsfunctie zorgt ervoor dat voldoende geld beschikbaar is zodat aan alle financiële verplichtingen kan worden voldaan. Hiervoor worden kortlopende en langlopende leningen aangetrokken. Onder de financieringsfunctie valt ook het verstrekken van leningen en garanties en het beheersen van financiële risico's.

Wet en regelgeving

De kaders voor financiering staan vooral in de Wet financiering decentrale overheden (Wet fido), de Wet houdbare overheidsfinanciën (Wet hof) en de Gemeentewet. In de Wet financiering decentrale overheden staan de regels voor het financieringsbeleid voor decentrale overheden. Een belangrijk uitgangspunt van de wet is dat we bedachtzaam om moeten gaan met publieke middelen. Risicobeheersing is van groot belang. Het beheersen van renterisico's gebeurt enerzijds door het toepassen van de kasgeldlimiet en de renterisiconorm. Daarnaast zorgen wij ervoor, bij het uitzetten van liquide middelen, dat we voldoen aan een aantal eisen op gebied van treasury.

Het verstrekken van leningen evenals het verlenen van garanties en borgstellingen is alleen toegestaan voor de uitoefening van de publieke taak. Voor het overige dienen liquide middelen in 's Rijks schatkist (verplicht schatkistbankieren) aangehouden te worden. In de Wet houdbare overheidsfinanciën zijn de Europese normen verankerd voor de hoogte van de overheidsschuld en de jaarlijkse groei van de overheidsschuld. Die normen raken ook gemeenten, omdat de gemeenteschulden en financieringstekorten van gemeenten meetellen in de overheidsschuld van Nederland. Alle gemeenten samen krijgen een plafond voor het totale EMU-tekort van gemeenten in een jaar.

Beleid

Treasury heeft als doel om een optimaal resultaat te bereiken tussen rentelasten en rentebaten, rekening houdend met de risico's. De uitvoering van treasury wordt wettelijk geregeld in de wet Financiering Decentrale Overheden (Wet fido).

Het beleid voor de treasuryfunctie van de gemeente Scherpenzeel is vastgelegd in het treasurystatuut, dat in 2022 is herzien en door de raad is vastgesteld.

We berekenen geen rentevergoeding over het eigen vermogen en voorzieningen en belastingen deze dus ook niet door aan de taakvelden.

Renteschema

In de notitie Rente 2017 van de commissie BBV wordt ingegaan op de verwerking van de rentelasten en -baten in de begroting en de jaarstukken. Het doel van deze notitie is het bevorderen van een eenduidige en transparante wijze waarop gemeenten de (verwachte) rentelasten en -baten opnemen in de begroting en de jaarstukken.

Onderstaand schema geeft inzicht in de rentelasten, het renteresultaat en de wijze waarop de rente wordt toegerekend aan grondexploitaties.

Renteschema		2023	2024	2025	2026	
a.	De externe rentelasten over de korte en lange financiering	-43.484	-56.936	-37.012	-35.095	
b.	De externe rentebaten over de korte en lange financiering	-/-	0	0	0	
	Saldo rentelasten en rentebaten	-43.484	-56.936	-37.012	-35.095	
c1.	De rente die aan de grondexploitatie moet worden berekend	-/-	0	0	0	
c2.	De rente van projectfinanciering die aan het betreffende taakveld moet worden toegerekend	-/-	-21.373	0	0	
c3.	De rentebaat van doorverstrekte leningen indien daar een specifieke lening voor is aangetrokken(=projectfinanciering), die aan het betreffende taakveld moet worden toegerekend		0	0	0	
	Totaal aan taakvelden toe te rekenen externe rente	-21.373	0	0	0	
d1.	Rente over eigen vermogen	0	0	0	0	
d2.	Rente over voorzieningen	0	0	0	0	
e.	De aan taakvelden toegerekende rente (renteomslag)	-/-	-64.857	-56.936	-37.012	-35.095
f.	Renteresultaat op het taakveld Treasury	-64.857	-56.936	-37.012	-35.095	

Leningenportefeuille

In onderstaand schema worden de mutaties van de leningenportefeuille voor het begrotingsjaar 2023 weergegeven. De opgenomen leningen hebben per 1 januari 2023 een nominale waarde € 11.021 mln., met vaste rentepercentages van -0,355% en 1,497%. In 2023 wordt de lening afgelost welke is aangetrokken ten behoeve van het grondexploitatie project De Nieuwe Koepel. De positieve renteopbrengsten hiervan vallen in de grondexploitatie.

Opgenomen leningen	Boekwaarde		Boekwaarde				bedragen x 1.000	
	1 januari	Opname	Aflossing	31 december	Rentelast	Percentage		
2022	6.021	7.500	2.500	11.021	41	1,497%		
2023	11.021	0	6.521	4.500	70	1,497%		
2024	4.500	0	500	4.000	62	1,497%		
2025	4.000	0	500	3.500	42	1,497%		
2026	3.500	0	500	3.000	40	1,497%		

Kasgeldlimiet en renterisico

Zowel binnen de renterisiconorm als kasgeldlimiet is er voor 2023 ruimte om geld aan te trekken. Dit wordt hieronder verder toegelicht.

Kortlopende financiering: kasgeldlimiet

De kasgeldlimiet stelt een limiet aan het renterisico op korte termijn financiering. Vooral voor kortlopende financiering kan het renterisico groot zijn. Wijzigingen in de korte rente hebben direct invloed op de rentelasten.

Wij mogen in totaal niet meer dan 8,5% van de begrotingsomvang (totale lasten) aan leningen van korter dan 1 jaar hebben. Hieronder vallen dus de rekening-courant bij de BNG (rood staan) en de aangetrokken kasgeldleningen. Dit maximum is wettelijk vastgelegd in de Uitvoeringsregeling financiering decentrale overheden. De gemeente mag in 2023

maximaal € 2.219.000 aan kortlopende leningen aantrekken. We hebben momenteel geen kortlopende financiering.

Langlopende financiering: renterisicobeheersing

Om te voorkomen dat er jaarlijks grote wijzigingen zijn in de rentelasten, schrijft de Wet financiering decentrale overheden de renterisiconorm voor. De jaarlijkse aflossingen en wijzigingen in de rente (bijvoorbeeld bij een rentevastperiode) mogen niet meer dan 20% van het begrotingstotaal zijn.

De renterisiconorm voor het jaar 2023 is bepaald op € 5.220.000.

Financieringsbehoefte

Begin 2023 bedraagt het totaalbedrag aan opgenomen leningen € 11 miljoen. Tekorten in de exploitatie worden gefinancierd met kasgeldleningen. Wanneer de financieringsbehoefte hoger is, trekken we langlopende leningen aan. Hoe hoog de financieringsbehoefte daadwerkelijk wordt, is afhankelijk van het tijdstip waarop de uitgaven plaatsvinden en van de opbrengsten die we realiseren. Langlopende leningen gaan we in principe aan voor 10 jaar. Als er sprake is van een gunstig rentepercentage, onderzoeken we of een langere looptijd gewenst is.

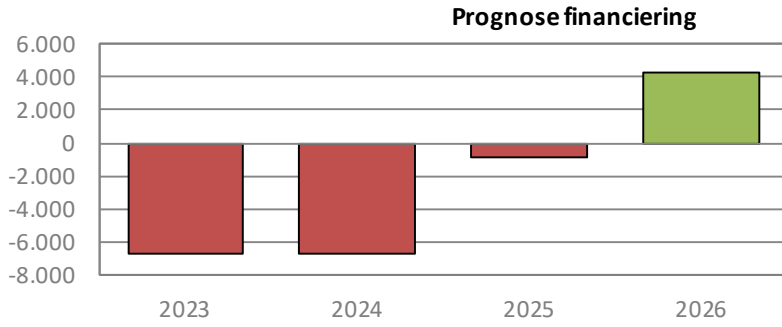
Met de BNG Bank is een zogenaamde financieringsovereenkomst gesloten waarin is geregeld dat, in vergelijking met andere marktpartijen, voordeliger tarieven worden aangeboden. Het betreft o.a. een kredietarrangement met een limiet van € 1,9 miljoen. De rente is gebaseerd op 1-maands Euribor met een opslag van 0,12%.

Liquiditeitspositie

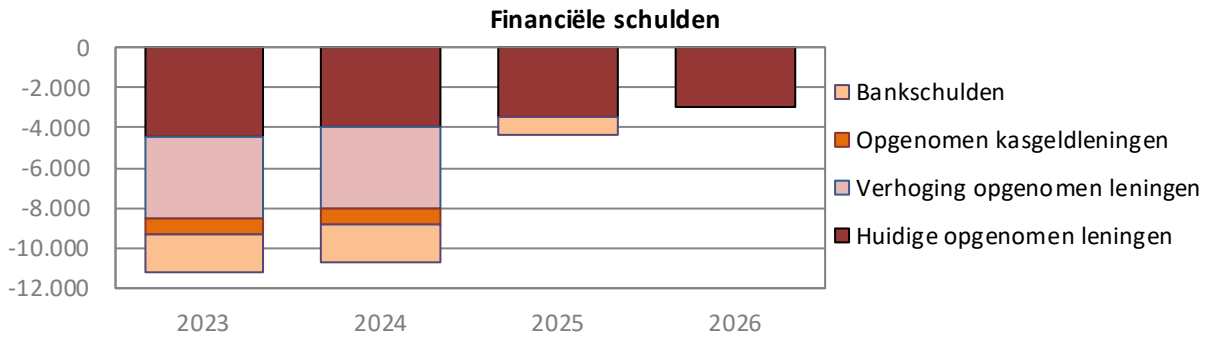
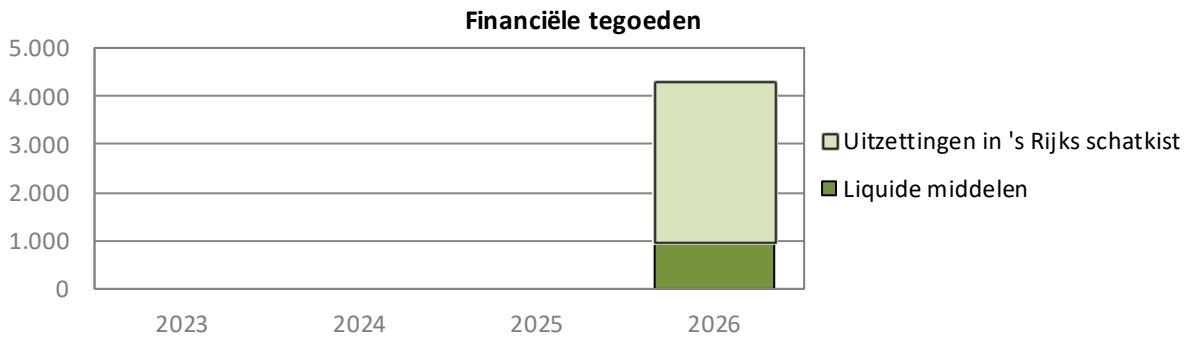
Bedragen x € 1.000

Liquiditeitspositie in relatie tot kasgeldlimiet	Begroting			
	2023	2024	2025	2026
Netto vlottende schuld				
Vlottende schulden	2.734	2.717	825	0
Vlottende middelen	515	515	515	4.798
Netto vlottende schuld (+) of overschot middelen (-)	2.219	2.202	310	-4.798
Toegestane kasgeldlimiet				
Begrotingstotaal	26.247	27.272	29.399	26.575
Kasgeldlimiet (in % van de grondslag)	0	0	0	0
Minimum bedrag	300	300	300	300
Toegestane kasgeldlimiet	2.231	2.318	2.499	2.259
Toets kasgeldlimiet				
Ruimte onder kasgeldlimiet	12	116	2.189	7.057
Overschrijding van de kasgeldlimiet				

Onderstaande grafiek laat de financieringsbehoefte zien, gebaseerd op de prognoses van de activa en passiva ten behoeve van de meerjarenbalans.

In de onderstaande grafieken wordt getoond hoe deze financiering wordt gerealiseerd.

Geprognosticeerde balans

Bedragen x € 1.000

Prognose meerjarenbalans	Realisatie Ultimo 2021	Begroting Ultimo 2022	Begroting Ultimo 2023	Begroting Ultimo 2024	Begroting Ultimo 2025	Begroting Ultimo 2026
Activa						
<u>Vaste activa</u>						
Immateriële vaste activa	0	0	0	0	0	0
Materiële vaste activa	22.765	22.269	25.239	31.106	30.075	29.082
Financiële vaste activa	4.735	4.976	5.002	4.943	4.879	4.805
Totaal vaste activa	27.500	27.245	30.241	36.050	34.955	33.888
<u>Vlottende activa</u>						
Voorraden	9.088	9.752	10.527	4.821	217	-4.241
Uitzettingen	3.089	6.512	3.089	3.089	3.089	6.372
Liquide middelen	-1.607	1.000	0	0	0	1.000
Overlopende activa	914	914	914	914	914	914
Totaal vlottende activa	11.484	18.178	14.530	8.824	4.220	4.045
Totaal activa	38.984	45.423	44.771	44.874	39.175	37.933
Passiva						
<u>Vaste passiva</u>						
Reserves	17.464	18.481	17.024	17.177	17.405	18.262
Resultaat boekjaar	694	191	429	795	1.052	55
Voorzieningen	9.599	10.555	10.915	11.058	11.279	11.503
Vaste schuld	6.113	11.081	8.555	8.012	3.500	3.000
Totaal vaste passiva	33.870	40.309	36.923	37.043	33.236	32.819
<u>Vlottende passiva</u>						
Vlottende schuld	2.728	2.728	5.462	5.445	3.553	2.728
Overlopende passiva	2.386	2.386	2.386	2.386	2.386	2.386
Totaal vlottende passiva	5.114	5.114	7.848	7.831	5.939	5.114
Totaal passiva	38.984	45.423	44.771	44.874	39.175	37.933

EMU-saldo

Het EMU-saldo is in 1992 door de Economische en Monetaire Unie ingevoerd om vergelijkingen tussen de verschillende eurolanden mogelijk te maken. Het EMU-saldo (ook wel begrotingssaldo genoemd) is de optelsom van alle inkomsten en uitgaven van de Rijksoverheid en de decentrale overheden. Volgens de regels van de EMU, zoals vastgelegd in het Verdrag van Maastricht, mag het vorderingentekort (het EMU-saldo) van een land niet hoger zijn dan 3% van het bruto binnenlands product. Hiermee wil men de economische sterkte van de eurolanden behouden. Het EMU-saldo wordt dus vooral op landelijk niveau gebruikt.

De gemeente is een decentrale overheid. In het Besluit Begroting en Verantwoording is de verplichting vastgesteld dat de gemeenten in hun begroting ramingen van het EMU-saldo dienen te verstrekken. Het EMU-saldo is voor de individuele gemeente echter geen sturingsvariabele. Dat komt omdat bij het EMU-saldo wordt gekeken naar het saldo van de begroting volgens het kasstelsel, naar welke geldstromen er in een jaar binnen komen en welke er uitgaan. De gemeente werkt echter met een baten-lasten stelsel, waarbij gestuurd wordt op een structureel sluitende (meerjaren)begroting. Door het verschil in gehanteerde

stelsel kan het voorkomen dat bij een sluitende begroting, een gemeente toch een negatief EMU-saldo heeft.

Investerings- en uitgaven die worden gedekt uit reserves tellen bijvoorbeeld niet mee in de uitkomst in het baten-lastenstelsel, maar tellen wel door in het EMU-saldo.

Bedragen x € 1.000

EMU-saldo		Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025	Begroting 2026
1.	(+) Exploitatiesaldo vóór toevoeging aan c.q. onttrekking uit reserves (zie BBV, artikel 17c).	-1.219	519	485	-140
2.	(-) Mutatie (im)materiële vaste activa	2.970	5.868	-1.031	-993
3.	(+) Mutatie voorzieningen	360	143	221	223
4.	(-) Mutatie voorraden (incl. bouwgronden in exploitatie)	775	-5.706	-4.604	-4.458
5.	(-) Verwachte boekwinst bij verkoop effecten en (im)materiële vaste activa	0	0	0	0
Berekend EMU-saldo		-4.604	500	6.341	5.534

3.3 Weerstandsvermogen en risicobeheersing

Deze paragraaf beschrijft de voor de gemeente Scherpenzeel relevante financiële risico's, uitgaande van de actuele situatie, zowel in- als extern. Risicomanagement is een integraal onderdeel van de bedrijfsvoering van de gemeente. Hierdoor is het mogelijk om bij besluitvorming eventuele risico's op een juiste wijze te wegen. Deze paragraaf start met een toelichting op het doel van risicobeheer. Daarna wordt het risicoprofiel uiteengezet door de benodigde weerstandscapaciteit te relateren aan de beschikbare reserves. Vervolgens worden de belangrijkste risico's weergegeven. Het kader is vastgelegd in de Nota reserves en voorzieningen 2022 en de Financiële verordening 2022 gemeente Scherpenzeel.

Doel van risicobeheer

Risicobeheer is gericht op het verschaffen van een redelijke mate van zekerheid ten aanzien van de realiseerbaarheid van de gemeentelijke doelstellingen, de beheersing van risico's in bedrijfsprocessen en projecten, de betrouwbaarheid van de financiële verslaglegging en de naleving van relevante wet- en regelgeving. Bij het nemen van belangrijke beslissingen met een onzekere uitkomst worden de risico's overwogen alvorens tot een besluit te komen. Hierbij wordt dus expliciet de mate van risicoacceptatie bepaald en worden de financiële risico's die van invloed zijn op de beleidsuitvoering inzichtelijk en beheersbaar gemaakt. Door het inzicht in de risico's worden de raad, het college en de organisatie in staat gesteld om op een verantwoorde wijze besluiten te nemen, zodat de risico's nu en de risico's gerelateerd aan toekomstige ontwikkelingen/investeringen in verhouding staan tot de vermogenspositie van de organisatie.

Niet alle risico's laten zich financieel vertalen. Er zijn diverse risico's die geen financiële gevolgen hebben, maar wel belangrijk zijn om in beeld te hebben. In deze paragraaf ligt de nadruk op de financiële risico's omdat aan de hand daarvan het weerstandsvermogen wordt bepaald. Dit is een wettelijke verplichting die uit het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV) komt.

Om inzicht in de risico's van de gemeente te verkrijgen, is een risico-inventarisatie uitgevoerd die twee keer per jaar wordt geactualiseerd. Door een risicosimulatie wordt het benodigde weerstandsvermogen berekend. De weerstandsratio geeft de verhouding weer tussen de beschikbare en de benodigde weerstandscapaciteit. De beschikbare weerstandscapaciteit is een optelling van de algemene reserve, de post onvoorzien en de berekening van de onbenutte belastingcapaciteit. Op basis van het risicobeleid is het gewenste weerstandsvermogen bepaald door de risico's te kwantificeren naar hun maximale financiële impact maal de kans dat het risico zich voor kan doen.

Voor de beoordeling is de onderstaande schaalindeling gehanteerd:

Kans op risico	Wegingsfactor	Omschrijving	Impact risico	Wegingsfactor	Hoogte risicobedrag (in €)
Klein	1,00	Onwaarschijnlijk	Klein	1,00	< 50.000
Middel	2,00	Aannemelijk	Middel	2,00	50.000 – 250.000
Groot	3,00	Waarschijnlijk	Groot	3,00	> 250.000

Kans x impact	Omschrijving	Grondslag wegingsfactor	Beheersmaatregel treffen?
1,00	Zeer laag	0,10	Niet
2,00	Laag	0,10	Niet
3,00	Gemiddeld	0,25	Bewaken
4,00	Gemiddeld	0,25	Bewaken
6,00	Hoog	0,50	Beheren
9,00	Zeer hoog	0,75	Beheren

Risico-inventarisatie

Omschrijving	Kans	Impact	Score	Financieel gevolg (maximaal)	Benodigde Beheren weerstandscapaciteit
Bedrijfsrisico's					
P0 1. Kwetsbaarheid omvang gemeentelijke organisatie	Middel	Groot	Hoog	500.000	250.000 Beheren
P0 2. Informatiebeveiliging	Klein	Groot	Gemiddeld	750.000	187.500 Bewaken
P0 3. Hogere energiekosten	Groot	Middel	Hoog	100.000	50.000 Beheren
P0 4. Verontreinigingsincident riolering	Middel	Groot	Hoog	200.000	100.000 Beheren
Eigendomsrisico's					
P8 5. Planschadeclaims	Klein	Middel	Laag	250.000	25.000 Niet
P4 6. Huisvesting onderwijs	Middel	Middel	Gemiddeld	350.000	87.500 Bewaken
Beleidsrisico's					
P1 7. Rampen en calamiteiten	Middel	Groot	Hoog	1.000.000	500.000 Beheren
P5 8. Tekort exploitatie Breehoek/zwembad	Middel	Middel	Gemiddeld	200.000	50.000 Bewaken
P6 9. Bezuinigingen op de Wsw	Middel	Middel	Gemiddeld	200.000	50.000 Bewaken
P6 10. Jeugdzorg, volumestijging door open-einde regelingen	Middel	Groot	Hoog	400.000	200.000 Beheren
P6 11. Lagere kosten jeugdzorg voor rekening van het Rijk	Middel	Groot	Hoog	100.000	50.000 Beheren
P6 12. Taakstelling Sociaal Domein	Groot	Middel	Hoog	400.000	200.000 Beheren
P6 13. Langer thuis wonen, effecten Wmo	Groot	Middel	Hoog	200.000	100.000 Beheren
P8 14. Omgevingswet (implementatie en uitvoering)	Middel	Middel	Gemiddeld	300.000	75.000 Bewaken
Aansprakelijkheidsrisico's					
P0 15. Garantstellingen leningen	Klein	Klein	Zeer laag	1.035.857	103.586 Niet
TOTAAL					2.028.586

Toelichting op de risico's:

01. Kwetsbaarheid omvang gemeentelijke organisatie

Een kleine organisatie is relatief kwetsbaar. Bij ziekte en uitval van medewerkers is het lastig de continuïteit te waarborgen.

Beheersmaatregelen: We zetten in op vitaliteit en actieve budgetbewaking.

02. Informatiebeveiliging

Organisaties hebben tegenwoordig vaak te maken met cybersecurity-incidenten. De gevolgen daarvan voor de bedrijfsvoering kunnen groot zijn. De dienstverlening kan stilvallen, maar ook de bescherming van persoonsgegevens loopt gevaar. Net als processen die kwetsbaar zijn voor beïnvloeding van buitenaf. 'Bijvoorbeeld verkiezingen, maar ook vergunningsprocessen en processen in het domein van werk en inkomen.'

03. Hogere energiekosten

Als gemeente Scherpenzeel nemen wij gas af van Gazprom (elektriciteit via DVEP). In september 2022 zullen de bedragen bekend worden naar aanleiding van de aanbesteding die via de Regio stedendriehoek en de gemeente Apeldoorn wordt gedaan, naar zowel gas- als elektriciteitstarieven. Deze tarieven zullen dan gaan gelden voor de laatste 3 maanden van het jaar 2022 en voor geheel 2023 en verder. Daar het verdere verloop van dit proces grote onzekerheden kent, is het onderdeel gemaakt van de risicoparagraaf.

Beheersmaatregelen: Samenwerken met de regio voor een zo gunstig mogelijke aanbesteding.

04. Verontreinigingsincident riolering

Er heeft een ernstig milieudelict plaatsgevonden waarbij sanering noodzakelijk is. De provincie is projectleider en bevoegd gezag over de saneringsaanpak en urgentiebepaling. Momenteel is nog niet bekend wie welke kosten betaalt (provincie/gemeente).

Beheersmaatregelen: We voeren het gemeentelijke waterplan uit en we nemen maatregelen tegen grondwateroverlast volgens het Grondwaterbeleid- en beheersplan.

05. Planschadeclaims

Door de actualisatie van bestemmingsplannen loopt de gemeente risico op planschadeclaims. De gemeente hanteert hiervoor een planschade-risico-analyse.

06. Huisvesting onderwijs

Voor de huisvesting onderwijs is de verordening van toepassing. Door sterk stijgende bouwkosten voldoen de landelijke normeringen niet langer. In de bouwsector is sprake van schaarste zowel op het gebied van materialen als personeel. Het Rijk en de VNG hebben gemeenten indringend geadviseerd om hier rekening mee te houden.

07. Rampen en Calamiteiten

De afgelopen jaren deed dit risico zich echter daadwerkelijk voor en hield het coronavirus de wereld steeds in haar greep. Dat gold ook voor de gemeente Scherpenzeel.

Beheersmaatregelen: We houden ons rampenplan up-to-date, maar rampen en calamiteiten kunnen ook doorwerken in de financiële positie van de gemeente (incidenteel, en mogelijk ook structureel).

08. Tekort exploitatie Breehoek/zwembad

Bij exploitatietekorten bij De Breehoek en het zwembad 't Willaer bestaat het risico dat hiervoor een beroep op de gemeente wordt gedaan.

09. Bezuinigingen op de Wet sociale werkvoorziening (Wsw)

Het Rijk voert een (oplopende) bezuiniging door op de Wsw-gelden. Het risico is aanwezig dat de kosten minder snel dalen dan de ingevoerde bezuiniging van het Rijk.

10. Jeugdzorg, volumestijging door open-einde-regelingen

Gemeenten hebben volgens de Jeugdwet een zorgplicht. Dit betekent dat iedere jongere die volgens een wettelijke verwijzer (gemeente, gecertificeerde instelling, (huis)arts, rechter) wordt verwezen naar een zorgaanbieder de zorg moet krijgen die nodig is. Hiermee is er sprake van een openeinde-regeling. Als het aantal kinderen in zorg toeneemt betekent direct dat de zorgkosten stijgen. Het Rijk komt vanaf 2021 met extra middelen over de brug om de tekorten bij gemeenten te verkleinen, toch blijft hiervoor een risico voor gemeenten.

Beheersmaatregelen: regionaal samenwerken en blijven inzetten aan de voorkant.

11. Lagere kosten Jeugdzorg voor rekening van het Rijk

Zoals reeds benoemd heeft het kabinet, naast de besparingsopgave die volgt uit de uitspraak van de Commissie van Wijzen, besloten tot het realiseren van een aanvullende besparing van structureel € 511 miljoen (€ 100 mln. in 2024, € 500 mln. in 2025 & 2026 en structureel € 511 mln. vanaf 2027). Concreet betekent dit dat het aan de Rijksoverheid is om de besparing in te vullen met (wettelijke) maatregelen, maar het is de vraag of en in

hoeverre dit mogelijk is. We voorzien dat de kans klein is dat het Rijk nog aanvullende maatregelen kan nemen die leiden tot kostenbesparing in de jeugdzorg, waardoor gemeenten hier een risico lopen.

Feitelijk treedt dit risico pas op vanaf 2024, maar gezien de mogelijke impact is dit risico nu al (beperkt) opgenomen.

12. Taakstelling Sociaal Domein

In de begroting 2022-2025 was een taakstelling opgenomen voor het Sociaal Domein van jaarlijks € 400.000. In 2022 is gestart met het formuleren, uitwerken en implementeren van beheersmaatregelen. Toch zien we hier een risico, omdat door de open-einde-regelingen de kosten lastiger te beteugelen zijn en vanwege het feit, dat voor een kleine gemeente fluctuaties in aantallen cliënten een relatief grote impact hebben.

13. Langer thuiswonen, effect Wmo

Doordat mensen tegenwoordig langer thuis wonen, is de vraag naar Wmo-voorzieningen groter. Dit heeft effect op de beschikbare middelen.

Beheersmaatregelen: het voeren van actieve regie door het Sociaal Team.

14. Omgevingswet (implementatie en uitvoering)

Met ingang van 2023 treedt de Omgevingswet in werking. De invoering heeft gevolgen voor de bedrijfsvoering, met name op het gebied van personele bezetting, ICT, voorzieningen en legesopbrengsten. Van de totale omvang is op dit moment nog geen compleet beeld beschikbaar.

15. Garantstelling leningen

De gemeente staat garant voor een aantal leningen.

Weerstandscapaciteit

Weerstandscapaciteit	Rekening 2021	Begroting 2022	Begroting 2023
Beschikbare weerstandscapaciteit			
Algemene reserve	2.538.186	2.478.352	3.411.294
Post onvoorzien		25.325	25.793
Onbenutte capaciteit OZB	726.168	674.959	625.385
Beschikbare weerstandscapaciteit	3.264.354	3.178.636	4.062.471
Benodigde weerstandscapaciteit	1.812.870	1.364.000	2.028.586
Weerstandsvermogen	1,80	2,33	2,00

Voor bepalen van het benodigde weerstandsvermogen zijn alleen de nu bekende risico's meegenomen. Indien er nieuwe projecten worden gestart, kan het risicoprofiel veranderen en daarmee dus ook het benodigde weerstandsvermogen.

Onze financiële risico's zijn zoals de tabel laat zien in voldoende mate afgedekt door het beschikbare weerstandsvermogen.

Voor de kwalificatie van bovengenoemde ratio van het weerstandsvermogen wordt bij veel gemeenten onderstaande tabel gehanteerd:

Waarderingscijfers	Ratio	Betekenis
A	> 2,0	uitstekend
B	1,4 - 2,0	ruim voldoende
C	1,0 - 1,4	voldoende
D	0,8 - 1,0	matig
E	0,6 - 0,8	onvoldoende
F	< 0,6	ruim onvoldoende

Kengetallen

Om de horizontale verantwoording te versterken zijn gemeenten verplicht om een basis set van vijf financiële kengetallen op te nemen in de paragraaf weerstandsvermogen. De kengetallen vormen een verbinding tussen de verschillende aspecten die de raad in haar beoordeling van de financiële positie moet betrekken om daar een verantwoord oordeel over te kunnen geven. Zij leveren daarmee ook een bijdrage aan hun kaderstellende en controlerende rol. Het gebruik van kengetallen heeft geen functie als normeringsinstrument in het kader van het financieel toezicht door de provincies of het Rijk. Het gaat om de volgende kengetallen:

- Netto schuldquote
- Solvabiliteitsratio
- Grondexploitatie
- Structurele exploitatieruimte
- Belastingcapaciteit; woonlasten meerpersoonshuishoudens

Kengetallen	Rekening 2021	Begroting 2022	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025	Begroting 2026
Verplichte kengetallen						
1a. Netto schuldquote	28,5%	33,3%	49,8%	44,8%	20,4%	-0,7%
1b. Netto schuldquote gecorr voor alle verstrekte leningen	13,3%	12,1%	29,8%	26,2%	2,1%	-19,5%
2. Solvabiliteitsratio	46,6%	41,1%	39,0%	40,1%	47,1%	48,3%
3. Grondexploitatie	29,3%	41,8%	42,3%	18,2%	0,8%	-16,7%
4. Structurele exploitatieruimte	2,2%	1,5%	0,2%	1,6%	3,7%	0,1%
5. Gemeentelijke belastingcapaciteit	108,0%	106,0%	98,0%			
Overige kengetallen						
6. Weerstandsratio	1,80	2,33	2,00	2,15	1,43	1,46

Beoordeling van de kengetallen

Een afzonderlijk kengetal zegt weinig over hoe de financiële positie moet worden beoordeeld. Zo hoeft een hoge schuld niet per se een nadelig effect te hebben op de financiële positie, maar is dat afhankelijk of en wat er aan eigen vermogen en baten tegenover die schuld staat en hoe groot de kans is dat de schuld weer wordt afgelost. Het is daardoor niet mogelijk om een individueel kengetal te gebruiken voor de beoordeling van de financiële positie. De kengetallen moeten altijd in samenhang worden gezien, omdat ze alleen gezamenlijk en in hun onderlinge verhouding een goed beeld kunnen geven van de financiële positie van een gemeente. De kengetallen zijn daarom gezamenlijk opgenomen in de paragraaf weerstandsvermogen en risicobeheersing. Voor de beoordeling wordt uitgegaan van onderstaande signaalwaarden:

Signaleringswaarden kengetallen	Categorie A minst risicovol	Categorie B neutraal	Categorie C meest risicovol
1a. Netto schuldquote	< 90%	90 - 130%	> 130%
1b. Netto schuldquote gecorr. voor alle verstrekte leningen	< 90%	90 - 130%	> 130%
2. Solvabiliteitsratio	> 50%	20 - 50%	< 20%
3. Grondexploitatie	< 20%	20 - 35%	> 35%
4. Structurele exploitatieruimte	> 0%	0%	< 0%
5. Gemeentelijke belastingcapaciteit	< 95%	95 - 105%	> 105%

Omdat de kengetallen zoals vermeld in hun onderlinge relatie moeten worden gezien in de beoordeling van de financiële positie, worden deze voorzien van de hieronder weergegeven toelichting.

Netto schuldquote

Hoe hoger de schuld, hoe hoger de netto schuldquote. De netto schuldquote weerspiegelt het niveau van de schuldenlast van de medeoverheid ten opzichte van de eigen middelen (baten exclusief mutaties in de reserves) en geeft een indicatie van de druk van de rentelasten en de aflossingen op de exploitatie. Objectief gezien is de netto schuldquote van de gemeente Scherpenzeel niet hoog (een netto schuld van maximaal 90% wordt als aanvaardbaar gezien).

Solvabiliteitsratio

Dit kengetal geeft inzicht in de mate waarin de gemeente in staat is aan haar financiële verplichtingen te voldoen. Hoe hoger de solvabiliteitsratio, hoe groter de weerbaarheid van de gemeente. De mate van weerbaarheid geeft in combinatie met de andere kengetallen een indicatie over de financiële positie van een gemeente.

Grondexploitatie

Het kengetal grondexploitatie geeft aan hoe groot de grondpositie (de waarde van de grond) is ten opzichte van de totale (geraamde) baten. Overigens zegt dit kengetal niets over de looptijd, courantheid en risico's van de betreffende grondexploitaties. In de paragraaf grondbeleid wordt daar nader op ingegaan.

Structurele exploitatieruimte

Dit kengetal geeft aan hoe groot de structurele exploitatieruimte is, doordat wordt gekeken naar de structurele baten en structurele lasten en deze worden vergeleken met de totale baten. Een positief percentage betekent dat de structurele baten toereikend zijn om de structurele lasten (waaronder de rente en aflossing van een lening) te dekken.

Belastingcapaciteit; woonlasten meerpersoonshuishoudens

Voor de gemeenten wordt de belastingcapaciteit in het lopende jaar gerelateerd aan de hoogte van de landelijke gemiddelde woonlasten (OZB, riool- en afvalstoffenheffing) over het voorgaande jaar. Bij de heffingen wordt gestreefd naar kostendekkende tarieven. Het staat de gemeente vrij om bij de inkomsten te opteren voor een lagere heffing dan wettelijk is toegestaan.

3.4 Onderhoud kapitaalgoederen

Deze paragraaf gaat over het onderhoud van de kapitaalgoederen in gemeentelijk bezit. Kapitaalgoederen zijn onderdelen van de openbare ruimte en accommodaties waarvoor langlopende investeringen nodig zijn. Het beheer en onderhoud hiervan is gericht op de duurzame instandhouding.

Het onderhoud van kapitaalgoederen gebeurt aan de hand van beheerplannen. Over het algemeen worden de jaarlijkse lasten behorende bij het beheerplan constant gehouden door gebruik te maken van een voorziening. In deze paragraaf wordt een overzicht gegeven van de bestaande en geplande beheerplannen en de financiële consequenties, inclusief de vertaling daarvan in de begroting en jaarrekening. Het uitgangspunt is dat er voldoende middelen beschikbaar zijn in de diverse voorzieningen, zodat er op termijn geen achterstallig onderhoud en/of kapitaalvernietiging ontstaat.

Beheerscategorieën

- A. Wegen en openbare verlichting
- B. Groen
- C. Water
- D. Riolering
- E. Gebouwen

A. Wegen en openbare verlichting

Wegenonderhoud

In 2022 wordt het geactualiseerde wegenbeheerplan aan college en raad voorgelegd. In de periode 2023–2025 zijn rioolvervangingen aan de Vlieterweg en in de wijk rondom de Rembrandtlaan aan de orde.

Openbare Verlichting

Het areaal is op orde, het aantal storingen is laag. De komende jaren komen diverse armaturen en/of masten aan het einde van hun levensduur. Dit zijn de armaturen die nog niet zijn voorzien van ledverlichting.

Om het areaal in goede/veilige staat te houden, het aantal storingen laag te houden en het energieverbruik te verminderen is een jaarlijks krediet beschikbaar voor gedeeltelijke vervanging. In 2022 actualiseren wij het beheerplan voor de openbare verlichting.

B. Groen

Groen en spelen

De openbare ruimte is de gemeenschappelijke ruimte van onze inwoners. Het groen biedt volop ruimte aan recreatie, spel en beleving. Zo versterken wij het contact tussen onze inwoners. In Scherpenzeel wordt de sfeer in sterke mate bepaald door de aanwezige bomenstructuur, Park Huis Scherpenzeel en het omringende landschap. De vele speelplaatsen bieden speelruimte aan de vele kinderen in het dorp. Kwaliteit en veiligheid staan voorop. De aantrekkelijke omgeving in en rondom Scherpenzeel kan verder benut worden door te investeren in recreatieve voorzieningen en promotie. Voor wat betreft het openbaar groen streven wij naar gevarieerde beplanting en werken wij aan een toename van biodiversiteit. Zo leveren wij onze bijdrage aan behoud van natuurwaarden en verminderen wij de kans op grootschalige ziekten en plagen.

Boomstructuren en Boomonderhoud

Onze bomenstructuren zijn de dragers van de groene kwaliteit van Scherpenzeel. Wij zijn er daarom zuinig op. Maar tegelijkertijd nemen wij onze verantwoordelijkheid om een veilige woon- en leefomgeving te creëren serieus. Boomveiligheid- en onderhoudsinspecties en planmatig vakkundig onderhoud zijn een belangrijk onderdeel van ons bomenbeheer. Diversiteit en toekomstbestendigheid zijn belangrijke beleidsuitgangspunten. Jaarlijkse vervanging wordt gefinancierd uit de voorziening bomen. Beheer wordt gefinancierd uit het regulier budget.

Speelplaatsen

In verband met de veiligheid inspecteren wij alle speeltoestellen jaarlijks. Gedurende het jaar houden wij onderhoudscontrolerondes. Jaarlijks worden noodzakelijke vervangingen van speeltoestellen gedekt uit het regulier budget. De komende jaren geven wij verdere uitvoering aan het speelplaatsenbeleid (vastgesteld 2016). Belangrijk onderdeel is het verwijderen van alle zandbakken en zandondergronden in verband met hygiëne. Vanwege areaaluitbreiding (Eikenlaan, Oosteinde, Akkerwinde en het Bikepark) dient extra beheerbudget opgevoerd te worden.

Plantsoen

De huidige beheerkwaliteitsniveaus van de plantsoenen blijven gehandhaafd. Het dagelijks groenbeheer wordt uitgevoerd door de eigen Groendienst in het kader van de Participatiewet. In de tabel staan de verschillende beheerkwaliteitsniveaus (Conform CROW) per groentype weergegeven.

Tabel Beheerkwaliteitsniveaus per groentype (CROW)

Groentype (plantsoenen)	Kwaliteitsniveau
Zwerfafvalbeheersing	B
Boomspiegels (onkruid)	A
Bosplantsoen (onkruid)	C
Bosplantsoen (randen snoei)	A
Bosplantsoen (overige snoei)	Frequentie eens per 3 jaar
Bodembedekkers en vaste planten (onkruid)	A
Bodembedekkers en vaste planten (randen snoei)	A
Bodembedekkers en vaste planten (overige snoei)	B
Sierheesters (onkruid)	A
Sierheesters (randen snoei)	A
Sierheesters (overige snoei)	B
Rozen (onkruid)	A
Rozen (snoei)	B
Hagen (onkruid)	A
Hagen (snoei)	Frequentie 3 keer per jaar
Gazon maaien	B

Areaaluitbreidingen

De areaaluitbreidingen voor 2023 zijn De Maatjeshof en Paardenveld.

Begraafplaatsen

In onderstaande tabel staan de actuele kwaliteitsniveaus. Voor de renovatie van asfaltverhardingen en gebouwen is geen budget beschikbaar. Vanwege de beperkte omvang

is geen aparte voorziening gecreëerd. Zodra renovatie of vervanging aan de orde is, voeren wij een bedrag op in de Kadernota.

Groentype (begraafplaatsen)	Kwaliteitsniveau
Bosplantsoen (onkruid)	C
Overige groentypen (onkruid)	A
Gazon maaien	A

Commissie Begraafplaatsen

Om de samenleving te betrekken bij het begraafplaatsenbeheer en –beleid is de Commissie Begraafplaatsen weer operationeel. Deze commissie bestaat uit vrijwilligers uit de Scherpenzeelse samenleving met verschillende achtergronden die meedenken en adviseren. Alle commissieleden hebben binding met de gemeentelijke begraafplaatsen.

Uitbreiding begraafplaatsen

De huidige begraafplaats Lambalgen heeft tot omstreeks 2025 capaciteit. In 2023 starten wij met de aanleg van de uitbreiding. We willen in 2026 de uitbreiding gereed hebben voor begraven.

Begraafplaatsbeleid

Omtrent de aanleg van de uitbreiding van begraafplaats Lambalgen ontstaat een “natuurlijk” moment om beheer en exploitatie van de begraafplaatsen te herzien.

C. Water

Op basis van het ‘Beheer- en onderhoudsplan stedelijk water Scherpenzeel’ en de schouwkaart van het waterschap voor Scherpenzeel voeren wij het onderhoud van watergangen, vijvers en duikers binnen de bebouwde kom en in het buitengebied van Scherpenzeel jaarlijks uit. In 2021 hebben we geëxperimenteerd met het rapen van zwerfafval voor het maaien uit. Dit is zeer goed bevallen en dit gaan we ook voor de komende jaren doen.

Het baggerplan (2014-2022) Scherpenzeel hebben wij samen met het waterschap opgesteld. Het vormt de leidraad voor het uitvoeren van de baggercyclus. De baggerkosten zijn structureel opgenomen in het Waterplan (WP) 2020-2024. In 2020 is een nieuw waterbodemonderzoek uitgevoerd om de dikte van baggerslib te meten. Op basis van het onderzoeksresultaat wordt het baggerplan herzien. Voor 2022 staat de uitvoering op de planning samen met het waterschap.

Bruggen

Er zijn 7 openbare houten fietsers- /voetgangersbruggen en twee vlonders in Scherpenzeel die door de gemeente worden onderhouden. Voor de bruggen is in 2022 een beheerparagraaf toegevoegd aan het beheerplan wegen.

Grondwater

Scherpenzeel heeft relatief hoge grondwaterstanden. Om de gemeentelijke grondwaterzorgtaak adequaat te kunnen invullen is de voortdurende monitoring van de grondwaterstanden nodig. Hiervoor hebben wij binnen de bebouwde kom van Scherpenzeel een uitgebreid grondwatermeetnet met 32 meetpunten. Het onderhoud van dit grondwatermeetnet wordt uitgevoerd via het Platform Water Vallei.

D. Riolering

Het goed functioneren van de riolering is van essentieel belang voor de onbelemmerde afvoer van (afval)water en voorkomt schade als gevolg van water op straat. De jaarlijkse onderhouds- en beheerkosten voor het rioleringsstelsel zijn structureel opgenomen in het nieuwe Waterplan (2020-2024). Conform het beheersplan worden de komende jaren rioleringen vervangen.

Vlonders

De vlonders mogen vanuit het riool en water budget betaald worden en hiervoor is er in 2022 een extra aanvulling op het beheersplanwater gekomen ten behoeve van de vlonders.

Afvalwaterteam zuiveringskring Woudenberg (AWT)

Gemeente Scherpenzeel werkt al jaren samen met de gemeente Woudenberg en het Waterschap Vallei en Veluwe aan een goed functionerende (afval)waterketen. Op zuiveringskring niveau gebeurt de samenwerking tussen de drie partijen onder het Afvalwaterteam (AWT) "Zuiveringskring Woudenberg". In 2022 is deze samenwerkingsovereenkomst vernieuwd.

Platform Vallei en Eem

Op regionaal niveau werkt onze gemeente via het 'Platform Water Vallei en Eem' samen met andere gemeenten in de regio. In het kader van samenwerking wordt er jaarlijks een aantal onderhoudsactiviteiten uitgevoerd op basis van een vastgesteld jaarplan. De activiteiten zijn gebaseerd op de investerings- en onderhouds-projecten en maatregelen genoemd in het GWP. De kosten voor het uitvoeren van de activiteiten van het AWT en via het Platform Water worden gedekt uit het GWP.

In het nieuwe Waterplan zijn de kosten voor onderhoud en beheer van de infrastructuur van (afval)water en riolering herzien en de nieuwe begroting opgenomen.

E. Gebouwen

Gemeentelijke gebouwen

De doelstelling van de meerjarenonderhoudsplannen (MJOP) is de conditie van het onderhoud aan de gemeentelijke gebouwen te bewaken, achterstallig onderhoud te voorkomen en inzichtelijk te hebben en te houden welk noodzakelijk onderhoud er gepleegd dient te worden over een langere periode. De gebouwen waarvoor meerjarenonderhoudsplannen zijn opgesteld:

- Toren NH-kerk
- Brandweerkazerne/gemeentewerkplaats
- Buitenplaats
- De Villa
- Kleedgebouwen sportaccommodaties

In 2020 zijn de beheersplannen opnieuw vastgesteld (behoudens die van de ambtswoning en de toren NH-kerk). De uitkomsten hiervan zijn destijds verwerkt in de begroting. Begin 2016 is voor de toren NH-kerk een instandhoudingsplan opgesteld voor een periode van 6 jaar.

Het MJOP voor de sportaccommodaties is herzien en onlangs (juli 2022) vastgesteld en ondertekend door de gemeente, v.v. Scherpenzeel, S.V. De Valleivogels en M.H.C. de Holestick. In 2020 zijn de voetbalkunstgras hoofdvelden uit 2007 voorzien van een nieuwe toplaag. De kunstgrasvelden van de voetbal zijn voor de komende tien jaar op orde. In

2025 dienen de drie voetbalnatuurgrasvelden gerenoveerd te worden waarvan de oudste uit 1978 stamt. Verder zal het pupillenhockeyveld naar verwachting in 2025 voorzien worden van een nieuwe toplaag.

In 2020 is er een nieuw meerjarenonderhoudsplan gemaakt voor de Brandweerkazerne/ gemeentewerkplaats. De meerjarenonderhoudsplannen voor de Buitenplaats en de Villa zijn in 2019 herzien.

3.5 Bedrijfsvoering

Het Besluit begroting en verantwoording (BBV) schrijft voor dat de paragraaf Bedrijfsvoering inzicht biedt in de beleidsvoornemens, en de realisatie daarvan, ten aanzien van de bedrijfsvoering. Vanuit de beleidsvrijheid die hierbij aan de gemeenten is overgelaten wordt wel beoogd dat er een logische verbinding ontstaat tussen het programma overhead en de andere programma's.

De ontwikkeling van onze bedrijfsvoering is randvoorwaardelijk om zo goed mogelijk onze maatschappelijke opgaven aan te kunnen, onze dienstverlening te leveren en tegelijk te voldoen aan alle wet- en regelgeving.

De poging tot een gedwongen fusie heeft diepe sporen achtergelaten in het gemeentehuis. Het afgelopen jaar heeft in het teken gestaan van herstel hiervan en planvorming om te komen tot een duurzaam zelfstandige gemeente. In het jaar 2023 zullen deze plannen worden geïmplementeerd. Het gaat daarbij vooral om de invoering van een nieuwe organisatiestructuur, de verdere versterking van de ambtelijke organisatie door uitbreiding van haar capaciteit en aanpassing van het loongebouw, en het herijken van de huidige en het aangaan van nieuwe intergemeentelijke samenwerkingsverbanden. Doel is te komen tot een organisatie die ondanks haar kleine omvang toch zo weinig mogelijk kwetsbaar is in haar dienstverlening.

Financiën / AO/IC

Een goede organisatie van de Administratieve Organisatie (AO) en Interne Controle (IC) binnen de organisatie vormt de ruggengraat van een goede bedrijfsvoering. Interne controle biedt de mogelijkheid om onvolkomenheden in de uitvoering tijdig op te sporen en te corrigeren. Onze focus vanuit de IC is en blijft vooral het voortdurend verbeteren van de kwaliteit van dienstverlening. De werkprocessen waarbinnen deze diensten worden geleverd worden beschreven in onze AO. Sinds enkele jaren loopt hiervoor een project dat in 2023 de laatste processen zal beschrijven en waar mogelijk verbeteren. Het betreft voornamelijk processen met een relatie tot de Omgevingswet.

Mits de eerste kamer zijn goedkeuring geeft, zal met ingang van 1 januari 2023 niet langer de accountant, maar het college van B&W een verklaring afgeven over de rechtmatigheid van de gemeentelijke uitgaven (de verklaring omtrent getrouwheid blijft uiteraard bij de accountant). Hiervoor zullen de nodige voorbereidingen worden getroffen.

Informatievoorziening

Een belangrijk deel van de ondersteuning op het gebied van informatisering en automatisering is uitbesteed aan de gemeente Veenendaal. We zullen in 2023 nauwlettend de doorontwikkeling van de dienstverlening vanuit Veenendaal volgen. Mogelijk dat ook Scherpenzeel hierbij keuzes zal moeten maken ten aanzien van de organisatie, de kwaliteit, en het budget voor I&A.

Veel beleid met betrekking tot e-communicatie (denk bijvoorbeeld aan het e-mailbeleid) is verouderd. Bovendien is de afgelopen jaren de context van e-communicatie danig complexer geworden, als gevolg van het werken in de cloud, het plaats- en tijdonafhankelijk werken, en nieuwe wet- en regelgeving met betrekking tot informatieveiligheid en privacy. We zullen daarom een in 2023 een nieuw beleidsplan e-communicatie vaststellen. Binnen het landelijke project GT Connect zal samen met de deelnemende gemeenten de bedrijfstelefonie worden aanbesteed, in combinatie met klantcontactcenter-faciliteiten. Met datagedreven werken worden data-analyses gebruikt om voorspellingen te doen en daarmee besluitvorming te verbeteren. Een verkenning zal plaatsvinden van de mogelijkheden van datagedreven werken voor Scherpenzeel.

Op 1 mei 2022 is de Wet Open Overheid (Woo) in werking getreden, als opvolger van de Wet Openbaarheid van Bestuur (Wob). Implementatie van deze wet in Scherpenzeel is reeds gestart en zal nog in 2023 doorlopen. Op 1 januari 2023 zal daarnaast ook de Wet Modernisering Elektronisch Bestuurlijk Verkeer (WMEBV) in werking treden. Ook hiervoor zijn de voorbereidingen voor invoering reeds gestart, maar zullen deze werkzaamheden ook in 2023 nog doorlopen.

We vervolgen in 2023 onze weg van digitalisering van onze archieven, en daarmee de vervanging van de papieren archieven. We zullen in 2023 met name de archieven van burgerzaken en begraven volledig digitaliseren.

Informatieveiligheid en Privacy

Informatieveiligheid en privacy krijgen blijvende aandacht aan de hand van de BIG (Baseline Informatiebeveiliging Nederlandse Gemeenten). Bovendien zullen ook in 2023 weer de verplichte audits voor Suwinet en Digid worden gedaan en worden diverse zelfevaluaties ingediend. Er is continue aandacht voor informatieveiligheid en privacy aan de hand van e-learning. Tenslotte wordt een traject opgestart om samen met Veenendaal een monitoringssysteem in te richten voor de beveiliging van ons gemeentelijke netwerk.

Communicatie

Nu duidelijk is dat Scherpenzeel zelfstandig blijft, is een update van het logo en beeldmerk Scherpenzeel gewenst. Een nieuw, herkenbaar beeld van Scherpenzeel kan in de regio en landelijk tot herkenbaarheid leiden en de aandacht vestigen op de lokale expertise. Inwonersbetrokkenheid en –participatie vindt onder meer plaats via de wijkplatforms. Om deze wijkplatforms door te ontwikkelen is een structureel budget nodig van € 5.000, onder meer voor de aanschaf van een tool waarmee informatie kan worden uitgewisseld. De website is onlangs vernieuwd. Om deze nieuwe website te beheren en actueel te houden is ook een extra structureel budget nodig van € 5.000.

Verder zal het komend jaar aandacht worden gegeven aan het coachen van de medewerkers en de teams. Het doel is om de taal van het dorp te spreken met de inwoners, en zodoende de kloof tussen gemeentehuis en inwoners gevoelsmatig te verkleinen.

Huisvesting

De huidige huisvesting aan de Stationsweg voldoet niet aan de duurzaamheidsnormen voor kantoorruimten, daarnaast biedt het onvoldoende mogelijkheden voor de realisatie van een modern kantoorconcept. Dus huisvesting elders is dringend gewenst. In 2021 is er een voorlopig ontwerp 'light' gedaan voor De Breehoek. Het onderbrengen van de gemeentelijke huisvesting in De Breehoek is daarbij kansrijk gebleken. De invulling van deze studie krijgt nog in 2022 een vervolg met een definitief ontwerp. In 2023 zullen verdere voorbereidingen worden getroffen voor de aanpassing van De Breehoek.

Sociaal Domein

We zien in toenemende mate uitvoeringsproblemen ontstaan in het sociaal domein. In de afgelopen jaren is, in aanloop naar de verwachte herindeling, weinig aandacht gegeven aan de bedrijfsvoering. Dit leidt in toenemende mate tot risico's en kostenstijging als ook tot afnemende stuurbaarheid. Er loopt momenteel een onderzoek naar wat nodig is om het sociaal domein op structureel goede wijze te organiseren. Wij zullen daar in het najaar van 2022 met de raad over in gesprek gaan. Wij verwachten dat dit nog in 2022 zal leiden tot incidentele financiële consequenties.

P&O

De huidige organisatiestructuur met drie afdelingen wordt met ingang van 2023 omgezet naar een structuur met vijf teams. Het doel hiervan is een verbetering van de aansturing en dienstverlening.

Dwars op deze structuur, over alle teams, wordt opgavengericht werken ingevoerd, als doorontwikkeling van vorig jaar geïntroduceerde flexibele schil. De organisatie kan hiermee sneller en flexibeler inspelen op maatschappelijke opgaven.

Om duurzaam zelfstandig te blijven als kleine gemeente is het van essentieel belang dat Scherpenzeel een aantrekkelijke werkgever blijft, zeker met de steeds krappere wordende arbeidsmarkt. Een aanpassing van het loongebouw is daarbij noodzakelijk. Daarnaast zijn er diverse knelpunten in de organisatie, die vragen om extra formatie. Het gaat daarbij niet alleen om knelpunten op uitvoerend niveau, maar ook om een uitbreiding van het management, behorend bij de nieuwe organisatiestructuur. Voor de aanpassing van het loongebouw en het uitbreiden van de capaciteit is bij de kadernota reeds een structureel bedrag gereserveerd van € 630.000.

Lonen 2023

De huidige cao loopt van 1 januari 2021 tot en met 1 januari 2023. De onderhandelingen voor de cao-gemeenten 2023 starten na half september met als doel voor het einde van het jaar een nieuwe cao af te sluiten.

Verder kent onze organisatie reguliere ontwikkelingen, accenten in werkzaamheden veranderen in de loop der tijd en het vergt flexibiliteit van de organisatie en het personeel om die wijzigingen op te vangen. Voor deze ontwikkelingen geldt de afspraak dat wij deze van dekking voorzien binnen de loonsom of daarvoor gelabelde budgetten.

Staat van personele sterkte en personeelslasten

	Rekening 2021	Begroting 2022	Begroting 2023
Salariskosten personeel	6.703.947	7.125.686	8.318.805
Externe inhuur	1.827.043	1.025.320	160.500
	8.530.990	8.151.006	8.479.305

In bovenstaande tabel staan de begrote salarislasten en inhuur weergegeven. De stijging van de formatie zoals in de Kadernota 2023-2026 is opgenomen is hierin verwerkt. Ook is met ingang van 2023 € 189.000 budget externe inhuur geherrubriceerd als advieskosten.

Onderstaand is een aantal kengetallen ten aanzien van het personeel weergegeven:

Personeelsgegevens	Aantal	Eenheid
Formatie per 1-1-2022	88	fte
Aantal medewerkers in dienst per 1-1-2022	92	medewerkers
Ziekteverzuimpercentage 2021	7	%
Gemiddelde leeftijd per 31-12-2021	48	jaar

Overhead

Belastingen, heffingen & rechten	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025	Begroting 2026
Loonkosten ondersteuning organisatie	-2.985.490	-2.985.490	-2.985.490	-2.985.490
Overige personeelslasten	-507.713	-521.977	-532.918	-152.918
Bestuursondersteuning en kabinetszaken	-61.047	-61.047	-61.047	-53.429
Communicatie	-87.154	-87.154	-89.654	-87.154
Financiële en salarisadministratie	-133.414	-133.414	-133.414	-133.414
ICT kosten	-404.555	-440.946	-440.161	-413.161
Kantoor- en archiefbenodigdheden	-86.807	-84.547	-84.547	-84.547
Huisvestingskosten	-179.223	317.458	-230.977	-230.977
OR	-10.200	-10.200	-10.200	-10.200
Doorbelasting overhead grondexploitatie	154.135	154.135	154.135	154.135
	-4.301.468	-3.853.182	-4.414.273	-3.997.155

3.6 Verbonden partijen

Een gemeente kan taken op drie manieren (laten) uitvoeren: zelf doen, uitbesteden of samenwerken met andere gemeenten. Als een gemeente besluit samen te werken, gaat ze daarvoor samen met één of meer andere gemeenten een verbonden partij aan. Een verbonden partij is een rechtspersoon waarin een gemeente een bestuurlijk én een financieel belang heeft. Deze rechtspersonen kunnen verschillende juridische vormen hebben, bijvoorbeeld een gemeenschappelijke regeling, vennootschap of stichting. De gemeente Scherpenzeel heeft verschillende verbonden partijen. Het deelnemen aan een verbonden partij brengt belangrijke voordelen met zich mee, zoals kostenbesparing, vermindering van de kwetsbaarheid en verbetering van de kwaliteit van de taakuitvoering. Het aangaan van een verbonden partij brengt naast voordelen ook een aantal risico's met zich mee. Er is vaak (veel) gemeentelijk geld mee gemoeid. Daarnaast is de invloed en controle op de uitvoering van activiteiten minder direct. En die wordt dan wel gedeeld met de andere partijen (gemeenten). Dit leidt tot onder andere de volgende risico's:

- bestuurlijke risico's: de gemeente blijft verantwoordelijk voor de uitvoering, maar heeft minder invloed op de wijze waarop de activiteit wordt uitgevoerd;
- financiële risico's: financiële tekorten bij verbonden partijen die ten laste komen van de gemeente;
- het (on)voldoende in huis houden van eigen expertise om de gewenste prestatie te formuleren en de geleverde prestaties te kunnen beoordelen;
- de (on)mogelijkheid om de uitbestedingsbeslissing te heroverwegen in verband met de benodigde investering.

De jaarlijkse bijdrage aan de gemeenschappelijke regelingen is hieronder weergegeven, deze cijfers zijn verwerkt in de begroting.

Bijdragen aan verbonden partijen	Rekening 2021	Begroting 2022	Begroting 2023
Omgevingsdienst de Vallei (OddV)	-498.417	-516.111	-522.000
Regio de Vallei	-1.868	-2.500	-2.100
Regio Foodvalley	-69.875	-71.650	-87.340
Veiligheids- en Gezondheidsregio Gelderland Midden (VGGM)	-883.394	-889.317	-882.284
Valleihopper	-72.572	-74.000	-78.945
	-1.526.126	-1.553.578	-1.572.669

Op de volgende pagina's volgt een overzicht van alle verbonden partijen van de gemeente Scherpenzeel. Hierbij is onder meer weergegeven wat de doelstelling van de gemeente is om te participeren in de betreffende verbonden partij en de financiële situatie van de verbonden partij.

Gemeenschappelijke regelingen

Omgevingsdienst de Vallei (OddV), Ede			
Bestuurlijk vertegenwoordiger:	Wethouder I. van Ekeren		
Programma(s):	8		
Doelstelling deelname:	OddV is een samenwerking bij uitvoering van taken op het gebied van de Wet algemene bepaling omgevingsrecht.		
Financieel belang 2023:	€ 522.000		
Verwacht financieel resultaat:	n nb		
Eigen vermogen 31-12-2021:	€ 778.000	Eigen vermogen 31-12-2020:	€ 1.273.000
Vreemd vermogen 31-12-2021:	€ 2.336.000	Vreemd vermogen 31-12-2020:	€ 1.839.000

Regio de Vallei, Ede			
Bestuurlijk vertegenwoordiger:	Wethouder I. van Ekeren		
Programma(s):	7		
Doelstelling deelname:	De regio hanteert het doel de verwerking van afval op een duurzame wijze in te richten. De regio richt zich op restafval (verbranding) en gft-afval (vergisting en compostering). Verwerking van PMD afval is inmiddels buiten de regio georganiseerd		
Financieel belang 2023:	€ 2.100		
Verwacht financieel resultaat:	n nb		
Eigen vermogen 31-12-2021:	€ 41.966	Eigen vermogen 31-12-2020:	€ 60.154
Vreemd vermogen 31-12-2021:	€ 22.700	Vreemd vermogen 31-12-2020:	€ 36.050

Regio Foodvalley, Ede			
Bestuurlijk vertegenwoordiger:	Wethouder G. van Deelen		
Programma(s):	0		
Doelstelling deelname:	Gemeenschappelijke belangenbehartiging op diverse deelgebieden.		
Financieel belang 2023:	€ 87.340		
Verwacht financieel resultaat:	n nb		
Eigen vermogen 31-12-2021:	€ 3.123.929	Eigen vermogen 31-12-2020:	€ 2.641.554
Vreemd vermogen 31-12-2021:	€ 2.150.945	Vreemd vermogen 31-12-2020:	€ 2.999.854

Veiligheids- en Gezondheidsregio Gelderland Midden (VGGM), Arnhem			
Bestuurlijk vertegenwoordiger:	Burgemeester M.W. Jaeger		
Programma(s):	1	7	
Doelstelling deelname:	VGGM organiseert voor veiligheidsregio Gelderland Midden de hulpverlening. Doelstelling van deelname is het inkopen van kwalitatief hoogwaardige hulp- en dienstverlening voor volksgezondheid en brandweertaken.		
Financieel belang 2023:	€ 882.284		
Verwacht financieel resultaat:	n nb		
Eigen vermogen 31-12-2021:	€ 9.615.000	Eigen vermogen 31-12-2020:	€ 9.884.000
Vreemd vermogen 31-12-2021:	€ 63.229.000	Vreemd vermogen 31-12-2020:	€ 49.763.000

Bedrijfsvoeringsorganisatie Valleihopper, Barneveld			
Bestuurlijk vertegenwoordiger:	Wethouder H. Vlastuin		
Programma(s):	6		
Doelstelling deelname:	Per 01-01-2021 maakt de Valleihopper geen onderdeel meer uit van Regio Foodvalley. Gemeenschappelijke behartiging van de belangen van de deelnemers in het kader van de uitvoering van hun bedrijfsvoeringstaken betreffende het Vraagafhankelijk vervoer en het ov-vangnet. De doelstelling is om te voldoen aan de door Gedeputeerde Staten gestelde kaders en gezamenlijke voordelen te realiseren.		
Financieel belang 2023:	€ 78.945		
Verwacht financieel resultaat:	n nb		
Eigen vermogen 31-12-2021:	€	Eigen vermogen 31-12-2020:	€
Vreemd vermogen 31-12-2021:	€	Vreemd vermogen 31-12-2020:	€

Stichtingen verenigingen

Eem Vallei Educatief, Amersfoort			
Bestuurlijk vertegenwoordiger:	Wethouder H. Vlastuin		
Programma(s):	4		
Doelstelling deelname:	Voldoen aan de wettelijke verplichting om openbaar onderwijs aan te bieden. Met deze deelname wordt beoogd om door middel van schaalgrootte efficiency- en kwaliteitsvoordelen te genereren.		
Financieel belang 2023:	Er is alleen sprake van bestuurlijk belang		
Verwacht financieel resultaat:	n.v.t.		
Eigen vermogen 31-12-2021:	€ 3.596.695	Eigen vermogen 31-12-2020:	€ 3.331.040
Vreemd vermogen 31-12-2021:	€ 2.484.040	Vreemd vermogen 31-12-2020:	€ 2.014.447

IBMN, Vianen			
Bestuurlijk vertegenwoordiger:	Wethouder G. van Deelen		
Programma(s):	0		
Doelstelling deelname:	Inkoop Bureau Midden Nederland (IBMN) is een samenwerking op het terrein van inkoop en aanbesteding, gericht op het realiseren van kwalitatieve, procesmatige en financiële inkoopvoordelen.		
Financieel belang 2023:	Onbekend		
Verwacht financieel resultaat:	nmb		
Eigen vermogen 31-12-2021:	€ 202.355	Eigen vermogen 31-12-2020:	€ 206.027
Vreemd vermogen 31-12-2021:	€ 32.132	Vreemd vermogen 31-12-2020:	€ 47.098

Kulturhus De Breehoek			
Bestuurlijk vertegenwoordiger:	Wethouder G. van Deelen	Wethouder H. Vlastuin	
Programma(s):	5		
Doelstelling deelname:	Toezicht op een deugdelijke exploitatie en realisatie van de 'Kulturhus Gedachte' waarbij voorzieningen op het gebied van zorg, cultuur, educatie, sport en welzijn in een gebouw zijn samengebracht.		
Financieel belang 2023:	Exploitatiebijdrage: € 140.000. Onder voorwaarden aflossingsvrije lening, stand per 31/12/2022 € 4.025.000.		
Verwacht financieel resultaat:	nmb		
Eigen vermogen 31-12-2021:	€ 1.634.868	Eigen vermogen 31-12-2020:	€ 1.806.305
Vreemd vermogen 31-12-2021:	€ 4.903.211	Vreemd vermogen 31-12-2020:	€ 4.694.243

Vennootschappen en coöperaties

BNG, Den Haag			
Bestuurlijk vertegenwoordiger:	Wethouder I. van Ekeren		
Programma(s):	0		
Doelstelling deelname:	BNG is de bank van en voor overheden en instellingen voor het maatschappelijk belang. De bank draagt duurzaam bij aan het laag houden van de kosten van maatschappelijke voorzieningen voor de burger. Het eigenaarschap van gemeenten, provincies en de Staat, alsmede het door de statuten beperkte werkterrein van de bank, bieden financiers het vertrouwen dat het risico van kredietverlening aan dit instituut zeer beperkt is. BNG Bank bundelt de uiteenlopende vraag van klanten tot een beroep op de financiële markten dat aansluit op de behoefte van beleggers wat betreft volume, liquiditeit en looptijd. Door de combinatie van beide elementen heeft de bank een uitstekende toegang tot financieringsmiddelen tegen zeer scherpe prijzen, die weer worden doorgegeven aan decentrale overheden en aan instellingen voor het maatschappelijk belang. Dat leidt voor de burger uiteindelijk tot lagere kosten voor tal van voorzieningen. Wij hebben als aandeelhouder zeggenschap in BNG Bank via het stemrecht op de aandelen die wij bezitten.		
Financieel belang 2023:	€ 3.510 aandelen à € 2,50 nominaal. Onderstaande bedragen in mln. €.		
Verwacht financieel resultaat:	nmb		
Eigen vermogen 31-12-2021:	€ 5.062	Eigen vermogen 31-12-2020:	€ 5.097
Vreemd vermogen 31-12-2021:	€ 143.995	Vreemd vermogen 31-12-2020:	€ 155.262

Vitens, Zwolle			
Bestuurlijk vertegenwoordiger:	Wethouder I. van Ekeren		
Programma(s):	0		
Doelstelling deelname:	De gemeenten en provincies in het verzorgingsgebied van Vitens zijn de publieke aandeelhouders en kunnen daarmee invloed uitoefenen op de drinkwatervoorziening. Zij hebben geen directe bemoeienis met de dagelijkse gang van zaken binnen het bedrijf.		
Financieel belang 2023:	€ 7.746 aandelen à € 1,00 nominaal. Onderstaande bedragen in mln. €.		
Verwacht financieel resultaat:	nmb		
Eigen vermogen 31-12-2021:	€ 600	Eigen vermogen 31-12-2020:	€ 559
Vreemd vermogen 31-12-2021:	€ 1.036	Vreemd vermogen 31-12-2020:	€ 996

3.7 Grondbeleid

De gemeente Scherpenzeel geeft in de paragraaf grondbeleid aan hoe het grondbeleid wordt ingezet om de bestuurlijke doelstellingen te realiseren.

Visie

De gemeentelijke visie op grondbeleid is vastgelegd in de nota grondbeleid. Grondbeleid is een middel om andere beleidsdoelen en bestuurlijke ambities te realiseren; het is geen doel op zich. De gemeente zet het grondbeleid als middel in om beleidsdoelen uit bijvoorbeeld de omgevingsvisie in wording en de woonvisie te realiseren.

De gemeente voert een situationeel grondbeleid. De nota grondbeleid bevat een routekaart met een afwegingskader om per situatie koers te bepalen. Grofweg zijn er drie routes, namelijk passief faciliterend grondbeleid, proactief faciliterend grondbeleid en actief grondbeleid. De nota grondbeleid geeft per route de kaders voor de uitvoering.

De uitvoering van de ontwikkelstrategie Scherpenzeel Zuid realiseert de gemeente deels door actief grondbeleid te voeren; denk hierbij aan de in 2021 afgeronde projecten Akkerwinde en Walstrolaan en de lopende projecten de Nieuwe Koepel en Zelder.

Uitvoering grondbeleid

Faciliterend grondbeleid

Als marktpartijen of particulieren het initiatief nemen voor een ruimtelijke ontwikkeling, dan zal de gemeente het spoor van de anterieure overeenkomst volgen. Hierin worden afspraken gemaakt over onder andere kostenverhaal, planschade, aantallen en typen woningen en bijdragen aan ruimtelijke ontwikkelingen buiten het plangebied. Momenteel faciliteert de gemeente onder andere de ontwikkeling aan Vierzinnen en bij ontwikkelingen rondom de supermarkten waarbij ook woningen worden gerealiseerd.

Uitvoerend grondbeleid

Om uitvoering te kunnen geven aan de ontwikkelstrategie Scherpenzeel Zuid, voert de gemeente actief grondbeleid. Momenteel voert de gemeente twee grondexploitaties: project De Nieuwe Koepel en Zelder.

Tweemaal per jaar actualiseert het college de grondexploitaties en biedt deze herzieningen voor besluitvorming aan de raad aan. In de paragraaf grondbeleid informeert het college de raad over de individuele grondexploitaties, de risico's, de (tussentijdse) winstneming en de verliesvoorziening. De baten en lasten van de grondexploitatie zijn verantwoord in programma 8. Grondexploitaties hebben een projectmatig karakter en zijn daarmee anders dan de jaarbudgetten in de algemene dienst van de gemeente. Het verantwoorde saldo van baten en lasten wordt bepaald door het resultaat op de afgesloten complexen en de winst- en verliesneming op complexen. De resterende baten en lasten worden geactiveerd en hebben als zodanig geen invloed op het resultaat van het betreffende jaar. Deze activering wordt zichtbaar op de balans van de gemeente onder "voorraden".

Voor gronden welke niet in uitvoering zijn genomen geldt, dat deze zijn opgenomen op de balans onder de materiële vaste activa.

Ontwikkeling Vennootschapsbelasting

Sinds 2016 geldt voor overheidsinstellingen een belastingplicht in de vorm van vennootschapsbelasting voor hun ondernemersactiviteiten. Binnen onze gemeente geldt deze belastingplicht voor de grondexploitaties. De afdracht van vennootschapsbelasting (vanwege winst op de grondexploitatie) is geen onderdeel van de grondexploitatie zelf maar wordt separaat opgenomen in programma 0 van de begroting. Tot het moment van afdracht

wordt de verplichting geschat en beschikbaar gehouden in de reserve grondexploitatie. De reden hiervan is, dat de winstneming in de grondexploitatie en afdracht vennootschapsbelasting niet tegelijkertijd plaatsvinden. In 2020 heeft de gemeente afspraken gemaakt met de belastingdienst inzake de openingsbalans 2016, waarop vervolgens ook over de jaren 2016 t/m 2019 de vennootschapsbelasting is betaald. Vanaf het belastingjaar 2020 wordt er jaarlijks aan de hand van de actuele verwachtingen een voorlopige aanslag vennootschapsbelasting ingediend en betaald.

Hieronder volgt een overzicht van de huidige stand van zaken en de te verwachten financiële resultaten op de grondexploitaties met een toelichting per grondexploitatie op de uitvoering in 2022 en een vooruitblik naar 2023. Daarna volgt de voortgang van de grondexploitaties met de te verwachten (tussentijdse) winstneming.

Resultaten in exploitatie genomen gronden (x € 1.000):

Complex	Jaarrekening 2021				Begroting 2023-2026			
	Boekwaarde*		Eindresultaat		Boekwaarde		Eindresultaat	
	1-1-2021	31-12-2021	Nominale eindwaarde**	Jaar	1-1-2021	31-12-2021	Nominale eindwaarde**	Jaar
Akkerwinde	-2.218	0	6.955	2021				
Zelder	396	446	95	2025	396	446	117	2025
Walstrolaan	-670	0	1.048	2021				
De Nieuwe Koepel	2.446	8.643	11.212	2030	2.446	8.643	11.147	2030

Zelder

In 2019 heeft de gemeente de gronden voor dit plangebied aangekocht, waarna in 2020 verder is gegaan met de stedenbouwkundige uitwerkingen voor dit plan. Bij dit traject zijn zowel de beoogde nieuwe bewoners als de omwonenden betrokken door middel van een starters- en inwonersbijeenkomst. Medio 2021 is het bestemmingsplan in procedure gebracht en is in april 2022 onherroepelijk geworden. Uiteindelijk heeft dit geresulteerd in een plan en programma dat voorziet in de bouw van 34 grondgebonden starters woningen in de prijscategorie tot € 210.000 VON (prijspeil 2021) alsmede de bouw van 1 vrijstaande woning. Het selectietraject voor het project is in maart 2022 afgerond met de verkoop van de gronden aan een ontwikkelende partij. Verwacht wordt dat met de bouw van de woningen in Fase I kan worden gestart in december 2022 / januari 2023.

De grondexploitatie is geactualiseerd en de verwachte eindwaarde is € 22.000 hoger.

De Nieuwe Koepel

Met het raadsbesluit van 25 maart 2021 is ingestemd met de totale ontwikkeling van Fase I en Fase II van De Nieuwe Koepel, de aankoop van de gronden en de opdracht om extra aandacht te besteden aan de betaalbaarheid van een deel van de hier te ontwikkelen woningen, de hoeveelheid sociale huurwoningen en ontsluiting van het plangebied met de daarbij horende verkeerskundige maatregelen. De gemeente kocht de gronden in 2021 aan. De aandachtspunten zijn in samenwerking met het consortium verwerkt in het stedenbouwkundig ontwerp en het woningbouwprogramma. De gemeente en het consortium zijn nog in onderhandeling over de financiële afspraken, die samenhangen met deze wijzigingen. Het voorontwerp bestemmingsplan heeft in het tweede kwartaal van 2022 voor inspraak en vooroverleg ter inzage gelegen.

De grondexploitatieberekening was bij de jaarrekening 2021 gebaseerd op een genormeerde verkaveling. Bij deze actualisatie is de aangepaste stedenbouwkundige opzet en aangepaste woningbouwprogramma gehanteerd. Daarnaast zijn de kosten voor bouwen woonrijp maken aangepast op basis van de huidige marktprijzen. Het financiële effect van deze aanpassing levert een voordeel op van € 36.000. Daarnaast zijn de plankosten

hoger dan verwacht, doordat er meer onderzoeken nodig waren (€ 68.000 nadeel). De faseringkosten leveren een nadeel op van € 35.000. De verwachte eindwaarde is € 65.000 lager.

Winstneming

Vanaf 2016 verplicht de commissie BBV gemeenten om (tussentijds) winst te nemen volgens de zogenaamde 'percentage of completion methode' (POC methode). Deze methode houdt in dat de gemeente naar gelang de voortgang van het project (tussentijds) winst neemt. Bij de bepaling van de tussentijdse winstneming wordt rekening gehouden met het risicoprofiel; daarom wordt bij Zelder geen tussentijdse winst genomen.

Complex	POC (%)					(tussentijdse) winstneming (x € 1.000)		
	2022	2023	2024	2025	2026	2024	2025	2026
Zelder	0%	70%	71%	100%				
De Nieuwe Koepel	0%	0%	11%	24%	42%	820	1.010	1.292

Reserves en voorzieningen

De gemeente beschikt voor het grondbeleid over de reserve grondexploitatie, en de voorzieningen Akkerwinde, Walstrolaan en Dorpsontwikkeling-Scherpenzeel Zuid.

Reserve grondexploitatie

De Reserve grondexploitatie dient om de financiële risico's van de grondexploitaties op te vangen (voor zover de winstpotentie hier niet in voorziet), de verliesvoorziening voor verliesgevendende grondexploitatie te vormen en daarnaast om de afdrachten Vennootschapsbelasting te betalen. De stand per 31 december 2021 voor deze reserve is € 5.005.782.

Op dit moment zijn de beoogde resultaten van de diverse grondexploitaties voldoende positief om deze risico's te kunnen opvangen binnen de lopende exploitaties. Steeds als een complex wordt afgesloten, volgt een voorstel waar de raad beslist over de resultaatbestemming. In de afweging wordt dan ook het totaal van de risico's op de overige complexen en de vennootschapsbelasting betrokken. Tot het moment van winstneming, worden verwachte resultaten opgenomen in de reserve grondexploitatie.

Voorzieningen Akkerwinde en Walstrolaan

Eind 2021 zijn de complexen Akkerwinde en Walstrolaan afgesloten. Om in de nakomende kosten voor de resterende werkzaamheden en het afronden van het woonrijp maken te kunnen voorzien zijn hiervoor eind 2021 voorzieningen opgenomen. De stand van de voorziening Akkerwinde is per 31 december 2021 € 99.425 en de voorziening Walstrolaan € 23.000.

Voorziening Dorpsontwikkeling-Scherpenzeel Zuid

In de structuurvisie staat beschreven dat alle nieuwbouwontwikkelingen in het gebied voor Scherpenzeel-Zuid (begrensd bij het bestaand stedelijk gebied ten tijde van vaststelling van de structuurvisie) bijdragen aan het fonds Dorpsontwikkeling-Scherpenzeel Zuid. Met de grondverkoop in de afgelopen jaren zijn afdrachten gedaan ten gunste van deze voorziening. De stand van de voorziening bedraagt op 31 december 2021 € 876.919. Komende periode wordt er bekeken of deze voorziening op de uitgangspunten moet worden herzien dan wel geactualiseerd moet worden.

3.8 Duurzaamheid

Duurzaamheid is een belangrijk speerpunt in Scherpenzeel. We willen een sociale, duurzame en ondernemende samenleving waarin iedereen meedoet en zich veilig en geaccepteerd voelt. Duurzame ontwikkeling is de ontwikkeling die voorziet in de behoeften van de huidige generatie, zonder het vermogen van de toekomstige generaties in gevaar te brengen om in hun eigen behoeften te voorzien. Het gaat daarbij om samenhang en balans tussen planet (leefomgeving), people (mens) en profit (economie).

In de Kadernotitie Duurzaamheid beschrijven we wat de gemeente Scherpenzeel verstaat onder het brede begrip duurzaamheid. De Kadernotitie Duurzaamheid is uitgewerkt in een Uitvoeringsagenda Duurzaamheid. Deze richt zich met name op het thema 'Planet'. Met deze uitvoeringsagenda wordt concreet gemaakt welke ambitie, inzet en resultaat de gemeente Scherpenzeel heeft ten aanzien van 10 actuele onderwerpen. Het geeft tevens een "agenda" voor de activiteiten op korte en middellange termijn, waardoor ook inwoners en ondernemers in Scherpenzeel kunnen zien wat er in dit kader door de gemeente wordt ondernomen.

Het betreft de volgende thema's:

- CO₂-besparen:
Door middel van verduurzaming sportpark, het stimuleren van zonne-energie op (openbare) daken en gebouwen, het beschikbaar stellen van een Duurzaamheidslening en het enthousiasmeren van bedrijven om energie- en duurzaamheidsmaatregelen te treffen.
- Gemeente als voorbeeld:
Net als bij andere integrale thema's heeft ook bij duurzaamheid de gemeente verschillende rollen zoals faciliteren, regisseren en zelf doen.
- Klimaatadaptatie:
Zoals het uitvoeren van maatregelen uit het waterplan en het stimuleren van inwoners tot klimaatadaptatie door middel van afkoppelen/regentonnen en minder verharding.
- Stimuleren van biodiversiteit.
- Het stimuleren van hergebruik en afvalscheiding. En het sluiten van kringlopen door stimuleren van circulariteit.
- Verduurzaming van woningen en nieuwbouwwoningen bouwen we (bijna) energieneutraal.
- Grootschalige duurzame opwekking, zoals zonnevelden en windmolens.
- Duurzame mobiliteit:
We faciliteren laadpalen voor elektrische auto's en fietsen in de openbare ruimte en stimuleren fietsgebruik door een goede inrichting van de openbare ruimte.

4 Financiële begroting

- 4.1 Overzicht van baten en lasten
- 4.2 Grondslagen begroting
- 4.3 Overzicht incidentele baten en lasten
- 4.4 Structurele reservemutaties

4.1 Overzicht van baten en lasten

Overzicht baten en lasten	Rekening 2021	Begroting 2022	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025	Begroting 2026
Saldo van baten en lasten						
Programma's						
0. Bestuur en ondersteuning	-1.385.976	-1.923.339	-1.413.728	-1.333.778	-1.234.114	-1.254.876
1. Veiligheid	-832.508	-818.639	-842.579	-839.589	-838.603	-838.603
2. Verkeer en vervoer	-1.118.416	-776.647	-1.024.259	-1.238.100	-1.165.264	-1.175.030
3. Economie	-225.341	-167.700	-139.560	-177.060	-182.060	-182.060
4. Onderwijs	-763.408	-803.349	-820.952	-819.894	-892.157	-892.017
5. Sport, cultuur en recreatie	-1.568.211	-1.746.683	-1.760.144	-1.680.139	-1.866.139	-1.866.139
6. Sociaal domein	-7.455.916	-6.798.708	-7.765.588	-7.599.905	-7.440.968	-7.445.531
7. Volksgezondheid en milieu	-18.063	-17.027	-166.750	-85.265	-19.527	-23.993
8. Volkshuisvesting, leefomgeving en stedelijke vernieuwing	781.601	-709.139	-1.255.773	-385.224	-195.501	103.889
Totaal programma's	-12.586.236	-13.761.231	-15.189.333	-14.158.954	-13.834.333	-13.574.360
Alg. dekkingsmiddelen, overhead, vpb en onvoorzien						
Algemene dekkingsmiddelen	16.192.746	16.864.029	18.297.311	18.796.060	19.083.167	17.816.760
Overhead	-4.307.460	-3.831.299	-4.301.468	-3.853.182	-4.414.273	-3.997.155
Onvoorzien	0	-25.325	-25.793	-25.793	-25.793	-25.793
Heffing Vpb	-39.857	0	0	-239.502	-324.239	-359.654
Alg. dekkingsmiddelen, overhead, vpb en onvoorzien	11.845.428	13.007.405	13.970.051	14.677.584	14.318.863	13.434.159
Saldo van baten en lasten	-740.808	-753.826	-1.219.282	518.630	484.530	-140.201
Mutaties reserves	1.435.141	945.272	1.648.452	276.851	567.299	195.180
Mutaties reserves	1.435.141	945.272	1.648.452	276.851	567.299	195.180
Resultaat	694.333	191.446	429.170	795.481	1.051.829	54.979

4.2 Grondslagen begroting

Dit hoofdstuk bevat de grondslagen en kaders waarlangs de begroting 2023-2026 is uitgewerkt. Hierbij gaat het onder meer om de te hanteren indexpercentages en belastingen en tarieven.

	2023
Lonen (incl. sociale lasten)	3,00%
Prijzen (contracten/huur/onderhoud)	5,80%
Subsidies (m.u.v. waarderings- en incidentele subsidies)	zie bijlage
Gemeenschappelijke regelingen	o.b.v. begroting GR
Rekenrente	0,0%
Minimale weerstandsratio	1,50
Onroerende zaakbelasting	6% voor 2023 en 2024, daarna gelijk aan prijsindex
Toeristenbelasting	onveranderd
Overige belastingen	5,80%
Leges en tarieven	kostendekkend
Algemene uitkering	meicirculaire gemeentefonds 2022

Lonen, prijzen en subsidies

Op 11 augustus 2022 heeft het Centraal Plan Bureau de augustusraming gepubliceerd. Daarin staan bijgestelde ramingen van de indices die wij gebruiken voor het opstellen van de begroting.

Voor de loonindex is uitgegaan van de loonvoet sector overheid. Deze is 3,0% voor 2023 (in de Kadernota was nog uitgegaan van 2,4%). Voor de prijsindex is uitgegaan van de prijs materiële overheidsconsumptie, deze is 5,8% voor 2023 (in de Kadernota was 2,0% gehanteerd).

De aanpassing van de subsidies is opgenomen in de bijlage bij deze begroting.

Belastingen

De toeristenbelasting wordt in 2023 niet geïndexeerd. Deze is bij de begroting 2022-2025 al op een landelijk niveau gebracht.

Gezien de hoge inflatie en toegenomen kosten voor levensonderhoud en energie laten we de OZB beperkt stijgen in 2023 (met 2,5%). In de Kadernota 2021-2024 was vastgesteld dat de OZB t/m 2024 stijgt met 6%. De stijging van 6% schuift nu een jaar op naar 2025. De weerstandsratio komt in 2025 en 2026 daardoor wel onder het door ons gewenste niveau van 1,50, maar blijft boven de 1,40. Een weerstandsratio boven de 1,40 geldt nog steeds als ruim voldoende en daarmee beoordelen we deze aanpassing in de tarieven als financieel verantwoord.

Leges en tarieven

Voor leges en tarieven geldt als uitgangspunt 100% kostendekkendheid, tenzij andere afspraken zijn gemaakt.

Rekenrente

Door de nog steeds lage rente op de geld- en kapitaalmarkten is de interne rekenrente vastgesteld op 0,0%. Met dit percentage blijft de rekenrente binnen de marges die het Rijk via de BBV-regelgeving voorschrijft.

4.3 Overzicht incidentele baten en lasten

Incidentele baten en lasten		Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025	Begroting 2026
incidentele lasten					
P0	Aanschaf laptops	-27.000	-27.000	-27.000	
P0	Uitvoering wet WOZ - Belastingen	-78.443			
P0	Implementatie WOO	-47.918	-48.076	-48.547	-48.547
P0	Regiodeal Foodvalley	-12.271			
P0	Foodvalley, RPLG, stikstofdossier	-5.754	-5.754	-5.754	-5.754
P6	Diverse implementatiekosten Sociaal Domein	-120.000			
P7	Aanpak energiearmoede	-100.000			
P8	Dotatie aan voorziening fonds dorpsontwikkeling		-432.750		
P8	Incidentele kosten transitie omgevingswet	-18.000	-18.000	-18.000	-1.382
Totaal incidentele lasten		-409.386	-531.580	-99.301	-55.683
Incidentele baten					
P0	Financiering implementatie WOO uit algemene uitkering	47.918	48.076	48.547	48.547
P0	Vrijval voorziening huisvesting naar bestemmingsreserve		496.681		
P5	Verlaging buitensport cf. raadsvoorstel 2017		100.000		
P7	SPUK energiearmoede	100.000			
P8	Bijdrage t.b.v. fonds dorpsontwikkeling		432.750		
Totaal incidentele baten		147.918	1.077.507	48.547	48.547
Incidentele mutaties reserves					
P0	BR Foodvalley, regiodeal	12.271			
P0	BR Foodvalley, samenwerking RPLG stikstofdossier	5.754	5.754	5.754	5.754
P0	BR Organisatie, inzet middelen herverdeling	275.000	275.000	50.000	31.183
P0	BR Huisvesting, toevoeging vanuit vrijval voorziening		-496.681		
P0	BR Huisvesting, toevoeging vanuit algemene reserve		-508.920		
P0	BR Huisvesting, toevoeging vanuit BR Onderhoud Breehoek		-197.905		
P0	Vrijval BR Onderhoud Breehoek		197.905		
P0	Algemene reserve, dotatie BR Huisvesting		508.920		
P0	Algemene reserve, dotatie BR nieuwbouw onderwijs			2.475.000	
P0	Algemene reserve, frictiebudget achterstanden	250.000			
P0	Algemene reserve, dotatie BR Duurzaamheid		90.000	30.000	
P0	Algemene reserve, terugvloeien voorziening Buitensport		-100.000		
P0	Algemene reserve, van BR Leerlingenvervoer	-59.439			
P3	BR Centrumvisie		26.740		
P4	Vrijval BR Leerlingenvervoer	59.439			
P4	BR Nieuwbouw onderwijsgebouwen			-3.150.000	
P7	BR Duurzaamheid		-90.000	-30.000	
P7	BR Duurzaamheid, projecten	90.000	90.000	50.000	
	BR Grondexploitatie, dotatie BR nieuwbouw onderwijs			675.000	
P8	BR Omgevingsvisie, transitie omgevingswet	18.000	18.000	18.000	1.382
Totaal incidentele mutaties reserves		651.025	-181.187	123.754	38.319
Totaal incidentele baten en lasten		389.557	364.740	73.000	31.183

4.4 Structurele reservemutaties

Structurele reservemutaties		Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025	Begroting 2026
P0	BR Automatisering	54.305	89.072	88.287	61.287
P0	BR Huisvesting	40.446	40.446	114.767	114.767
P2	BR wegen	74.534	74.534	12.327	0
P4	BR Nieuwbouw onderwijsgebouwen	168.098	168.098	246.206	246.206
P5	BR Zwembad	22.137	22.137	22.137	22.137
P5	BR herinrichting sportpark De Bree	65.689	65.689	65.689	65.689
P5	BR lening Breehoek	75.000	75.000	75.000	75.000
P8	BR Grondexploitatie	497.218	-76.938	-180.868	-428.225
Totaal structurele reservemutaties		997.427	458.038	443.545	156.861

De structurele reservemutaties betreffen de dekking van diverse kapitaallasten.

Aldus vastgesteld in de openbare raadsvergadering van 1 november 2022.

M.W. Jaeger
voorzitter

B.S. van Ginkel - Schuur
griffier

5 Bijlagen

- 5.1 Investeringsen
- 5.2 Reserves en voorzieningen
- 5.3 Taakvelden
- 5.4 Kerngegevens
- 5.5 Subsidieprogramma

5.1 Investerings

In de paragraaf Onderhoud kapitaalgoederen worden de (vervangings)investerings en de projecten in de toekomst toegelicht.

Omschrijving	2023	2024	2025	2026
Uitbreiding begraafplaats	900.000			
Centrumvisie 2019-2022	750.000	100.000		
Vervangende nieuwbouw De Dorpsbeuk		3.124.314		
Verbouwing Breehoek		1.280.122		
Verbouwing Breehoek, installaties		689.297		
Herinrichting combi riolering vlieterweg	230.000	55.500	55.500	55.500
Herinrichting combi riolering rembrandtlaan		330.000		
Vervanging openbare verlichting 2023	55.500			
Uitvoering BWKP - klimaatmaatregelen (jaarlijks)	426.000	213.000	165.000	
Uitvoering grondwatermaatregelen (jaarlijks)	133.000	133.000		
Vervangen gemaal Marternes - mech/el deel (2023)	34.700			
Vervanging riolering Vlieterweg e.o. (2022)	589.735			
Vervanging riolering Calamiteiten (2023)	100.000			
Vervanging Drukriolering 6 (mech/el) (2023)	202.100	100.000		
Vervanging riolering Rembrandtlaan (2024)		739.130		
Vervanging 3 auto's groendienst	90.000			
Vervanging vrijvervalriolering 2025			824.000	
Vervanging gemaal Oosteinde - mech/el deel (2025)			22.800	
Nido opzetstrooier	40.000			
Aanschaf audio/Video Raad en Cie	75.000			
Vervanging Laptops	27.000	27.000		
Datagedreven werken	35.000			
GT-connect	55.000			
GGI veilig	25.000			
Totaal	3.768.035	6.791.363	1.067.300	55.500

NB. Deze investeringen zijn onder voorbehoud van afzonderlijke goedkeuring door de raad.

5.2 Reserves en voorzieningen

Reserves

Naam reserve	Saldo begin boekjaar 2022	Resultaat-bestemming 2021	mutaties 2022	saldo 2022	toevoeging 2023	onttrekking 2023	saldo 2023	toevoeging 2024	onttrekking 2024	saldo 2024	toevoeging 2025	onttrekking 2025	saldo 2025	toevoeging 2026	onttrekking 2026	saldo 2026
Stand 1-1	2.538.186			3.232.519			3.172.685			3.411.294			3.707.855			2.254.684
Begroot resultaat	694.333		191.466	885.799	429.170		429.170	795.481		795.481	1.051.829		1.051.829	54.979		54.979
Overige mutaties		-474.633	-471.000	-945.633	59.439	-250.000	-190.561	100.000	-598.920	-498.920		-2.505.000	-2.505.000			0
Algemene reserve	3.232.519	-474.633	-279.534	3.172.685	488.609	-250.000	3.411.294	895.481	-598.920	3.707.855	1.051.829	-2.505.000	2.254.684	54.979	0	2.309.663
Bestemmingsreserves																
Egalisatiereserve afvalstoffenheffing	20.000	-20.000		0			0			0			0			0
Reserve Riolering	148.820			148.820			148.820			148.820			148.820			148.820
Reserve Grondexploitatie	5.005.782			5.005.782		-497.218	4.508.564	317.495	-240.557	4.585.502	505.107	-999.239	4.091.370	787.879	-359.654	4.519.595
Reserve Sociale Woningbouw	408.871			408.871			408.871			408.871			408.871			408.871
Nieuwbouw onderwijsgebouwen	935.958		-82.108	853.850		-168.098	685.752		-168.098	517.654	3.150.000	-246.206	3.421.448		-246.206	3.175.242
Subsidie monumenten	168.342			168.342			168.342			168.342			168.342			168.342
Huisvesting	955.442		-40.446	914.996		-40.446	874.550	1.203.506	-40.446	2.037.610		-114.767	1.922.843		-114.767	1.808.076
Reserve onderhoud wegen	661.395		147.000	808.395	147.000	-221.534	733.861	147.000	-221.534	659.327	209.207	-221.534	647.000	221.534	-221.534	647.000
Lening De Breehoek	4.100.000		-75.000	4.025.000		-75.000	3.950.000		-75.000	3.875.000		-75.000	3.800.000		-75.000	3.725.000
Onderhoud Breehoek	0	197.905		197.905			197.905		-197.905	0			0			0
Automatisering	567.278		14.938	582.216		-54.305	527.911		-89.072	438.839		-88.287	350.552		-61.287	289.265
Herinrichting sportpark de Bree	1.055.104		-71.653	983.451		-65.689	917.762		-65.689	852.073		-65.689	786.384		-65.689	720.695
Reserve zwembad	362.469		-19.409	343.060		-22.137	320.923		-22.137	298.786		-22.137	276.649		-22.137	254.512
Reserve Food Valley	88.827		-17.845	70.982		-18.025	52.957		-5.754	47.203		-5.754	41.449		-5.754	35.695
Reserve leerlingenvervoer	59.439			59.439			0			0			0			0
Reserve Omgevingsvisie	55.382			55.382		-18.000	37.382		-18.000	19.382		-18.000	1.382		-1.382	0
Reserve Duurzaamheid	306.358		-90.000	216.358		-90.000	126.358	90.000	-90.000	126.358	30.000	-50.000	106.358			106.358
Reserve Centrumvisie	26.740			26.740			26.740		-26.740	0			0			0
Reserve Organisatie	0		631.183	631.183		-275.000	356.183		-275.000	81.183		-50.000	31.183		-31.183	0
Totaal Bestemmingsreserves	14.926.207	177.905	396.660	15.500.772	147.000	-1.604.891	14.042.881	1.758.001	-1.535.932	14.264.950	3.894.314	-1.956.613	16.202.651	1.009.413	-1.204.593	16.007.471
Totaal	18.158.726	-296.728	117.126	18.673.457	635.609	-1.854.891	17.454.175	2.653.482	-2.134.852	17.972.805	4.946.143	-4.461.613	18.457.335	1.064.392	-1.204.593	18.317.133

Voorzeningen

Naam voorziening	Saldo begin boekjaar 2022	mutaties		saldo		toevoeging onttrekking		saldo		toevoeging onttrekking		saldo		toevoeging onttrekking		saldo	
		2022	2022	2023	2023	2023	2024	2024	2024	2024	2025	2025	2026	2026	2026		
Van derden verkregen middelen met bestedingsverplichting																	
Voorziening afval	89.196		89.196			89.196			89.196			89.196					89.196
Voorziening verplichting en risico																	
Pensioen wethouders	1.697.433	28.233	1.725.666	28.233		1.753.899	28.233		1.782.132	28.233		1.810.365	28.233			1.838.598	
Wachtgeld wethouders	270.630		270.630			270.630			270.630			270.630				270.630	
Fonds dorpsontwikkeling	876.919	559.000	1.435.919			1.435.919	432.750		1.868.669			1.868.669				1.868.669	
Voorziening grond Akkerwinde	99.425		99.425		-148	99.277	1.428		100.705	-2.492		98.213				98.213	
Voorziening grond Walstrolaan	23.000		23.000			23.000			23.000			23.000				23.000	
Voorziening Bomen	30.134	17.500	47.634	17.500		65.134	17.500		82.634	17.500		100.134	17.500			117.634	
Voorziening lastenegalisisatie																	
Onderhoud gemeente-eigendommen	996.941	202.594	1.199.535	186.725	0	1.386.260	186.725	-596.681	976.304	146.725	0	1.123.029	146.725	0		1.269.754	
Voorziening Riolering	5.515.815	149.100	5.664.915	127.625		5.792.540	73.151		5.865.691	30.899		5.896.590	30.899			5.927.489	
Totaal	9.599.493	0	956.427	10.555.920	360.083	-148	10.915.855	739.787	-596.681	11.058.961	223.357	-2.492	11.279.826	223.357	0	11.503.183	

Naam voorziening	Saldo begin boekjaar 2022	mutaties		saldo		toevoeging onttrekking		saldo		toevoeging onttrekking		saldo		toevoeging onttrekking		saldo	
		2022	2022	2023	2023	2023	2024	2024	2024	2024	2025	2025	2026	2026	2026		
Onderhoud gemeente-eigendommen																	
Ambtswoning	7.433		7.433			7.433			7.433			7.433				7.433	
Brandweergarage/werkplaats	266.892	30.000	296.892	30.000		326.892	30.000		356.892	30.000		386.892	30.000			416.892	
Sportvelden De Bree	159.470	95.950	255.420	90.650		346.070	90.650	-100.000	336.720	90.650		427.370	90.650			518.020	
Sportaccomodaties De Bree	132.226	29.748	161.974	21.805		183.779	21.805		205.584	21.805		227.389	21.805			249.194	
Toren N.H.-kerk	54.239	6.896	61.135	4.270		65.405	4.270		69.675	4.270		73.945	4.270			78.215	
Buitenplaats	121.841	18.000	139.841	18.000		157.841	18.000	-175.841	0			0				0	
Villa	254.840	22.000	276.840	22.000		298.840	22.000	-320.840	0			0				0	
Totaal	996.941	0	202.594	1.199.535	186.725	0	1.386.260	186.725	-596.681	976.304	146.725	0	1.123.029	146.725	0	1.269.754	

5.3 Taakvelden

Toelichting

In de regeling voor informatie voor derden (IV3) wordt voorgeschreven welke taakvelden moeten worden gebruikt voor het opstellen van de uitvoeringsinformatie.

In de regeling is ook voorgeschreven op welke wijze de overhead toegerekend moet worden aan de taakvelden.

Taakvelden per hoofdtaakveld	Begroting 2023		
	Lasten	Baten	Saldo
Saldo van baten en lasten			
0. Bestuur en ondersteuning	-6.011.860	18.411.556	12.399.697
0.1 Bestuur	-1.009.654	8.640	-1.001.014
0.2 Burgerzaken	-284.087	159.293	-124.794
0.3 Beheer overige gebouwen en gronden	-55.250	43.139	-12.111
0.4 Ondersteuning organisatie	-4.294.595	-6.873	-4.301.468
0.5 Treasury	-75.530	13.000	-62.530
0.61 OZB woningen	-214.016	1.520.773	1.306.757
0.62 OZB niet-woningen	-15.600	693.043	677.443
0.64 Belastingen Overig	-31.199	45.931	14.732
0.7 Algemene uitkering en ov. uitkeringen gemeentefonds	-6.136	15.934.610	15.928.474
0.8 Overige baten en lasten	-25.793	0	-25.793
0.9 Vennootschapsbelasting (Vpb)	0	0	0
1. Veiligheid	-856.499	13.920	-842.579
1.1 Crisisbeheersing en brandweer	-581.303	0	-581.303
1.2 Openbare orde en veiligheid	-275.196	13.920	-261.276
2. Verkeer, vervoer en waterstaat	-1.060.970	36.711	-1.024.259
2.1 Verkeer en vervoer	-1.049.346	36.711	-1.012.635
2.5 Openbaar vervoer	-11.624	0	-11.624
3. Economie	-169.692	186.758	17.066
3.1 Economische ontwikkeling	-50.418	0	-50.418
3.3 Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen	-42.702	27.232	-15.470
3.4 Economische promotie	-76.572	159.526	82.954
4. Onderwijs	-910.431	89.479	-820.952
4.2 Onderwijshuisvesting	-298.343	0	-298.343
4.3 Onderwijsbeleid en leerlingenzaken	-612.088	89.479	-522.609
5. Sport, cultuur en recreatie	-1.823.838	63.694	-1.760.144
5.1 Sportbeleid en activering	-39.763	0	-39.763
5.2 Sportaccommodaties	-398.919	53.938	-344.981
5.3 Cultuurpresentatie, cultuurproductie en cultuurparticipatie	-64.135	2.147	-61.988
5.5 Cultureel erfgoed	-49.411	7.609	-41.802
5.6 Media	-422.859	0	-422.859
5.7 Openbaar groen en (openlucht) recreatie	-848.751	0	-848.751

Taakvelden per hoofdtaakveld	Begroting 2023		
	Lasten	Baten	Saldo
6. Sociaal domein	-8.895.373	1.129.785	-7.765.588
6.1 Samenkracht en burgerparticipatie	-583.504	0	-583.504
6.2 Toegang en eerstelijnsvoorzieningen	-1.331.166	0	-1.331.166
6.3 Inkomensregelingen	-1.572.531	1.044.076	-528.455
6.4 WSW en beschut werk	-219.154	35.709	-183.445
6.5 Arbeidsparticipatie	-267.264	0	-267.264
6.6 Maatwerkvoorzieningen (WMO)	-535.973	50.000	-485.973
6.71a Huishoudelijke hulp (WMO)	-687.700	0	-687.700
6.71b Begeleiding (WMO)	-831.946	0	-831.946
6.71d Overige maatwerkarrangementen (WMO)	243.258	0	243.258
6.72a Jeugdhulp begeleiding	-498.720	0	-498.720
6.72b Jeugdhulp behandeling	-608.616	0	-608.616
6.72c Jeugdhulp dagbesteding	-186.508	0	-186.508
6.72d Jeugdhulp zonder verblijf overig	-130.948	0	-130.948
6.73a Pleegzorg	-133.283	0	-133.283
6.73b Gezinsgericht	-111.244	0	-111.244
6.73c Jeugdhulp met verblijf overig	-152.609	0	-152.609
6.74a Jeugd behandeling GGZ zonder verblijf	-916.965	0	-916.965
6.74b Jeugdhulp crisis/LTA/GGZ-verblijf	-170.547	0	-170.547
6.81b Maatschappelijke- en vrouwenopvang (WMO)	-12.454	0	-12.454
6.82a Jeugdbescherming	-175.051	0	-175.051
6.82b Jeugdreclassering	-12.448	0	-12.448
7. Volksgezondheid en milieu	-2.715.602	2.548.852	-166.750
7.1 Volksgezondheid	-413.772	0	-413.772
7.2 Riolering	-856.409	1.151.564	295.155
7.3 Afval	-933.457	1.142.059	208.602
7.4 Milieubeheer	-296.506	105.000	-191.506
7.5 Begraafplaatsen en crematoria	-215.458	150.229	-65.229
8. Volkshuisvesting, leefomgeving en stedelijke vernieuwing	-3.656.112	2.400.339	-1.255.773
8.1 Ruimte en leefomgeving	-417.728	41.904	-375.824
8.2 Grondexploitatie (niet-bedrijventerreinen)	-2.415.168	1.885.785	-529.383
8.3 Wonen en bouwen	-823.216	472.650	-350.566
Saldo van baten en lasten	-26.100.376	24.881.094	-1.219.282
Mutaties reserves			
0. Bestuur en ondersteuning	-147.000	1.795.452	1.648.452
0.10 Mutaties reserves	-147.000	1.795.452	1.648.452
Mutaties reserves	-147.000	1.795.452	1.648.452
Resultaat	-26.247.376	26.676.546	429.170

5.4 Kerngegevens

Sociale structuur	1-1-2021	1-1-2022
Aantal inwoners (in aantallen)		
0 - 19 jaar	2.536	2.564
20 - 64 jaar	5.617	5.724
65 jaar en ouder	1.975	2.029
Totaal aantal inwoners	10.128	10.317
Aantal inwoners (procentueel)		
0 - 19 jaar	25%	25%
20 - 64 jaar	55%	55%
65 jaar en ouder	20%	20%
Totaal aantal inwoners	100%	100%
Werkzame personen		
Aantal werkzame personen (banen)	4.810	4.440
Bedrijfsvestigingen		
Aantal bedrijfsvestigingen	910	940

Fysieke structuur	1-1-2021	1-1-2022
Oppervlakte gemeente (in hectare)		
Land	1.379	1.379
Water	3	3
Wooneenheden		
Woningen	4.114	4.257
In aanbouw		21

Financiële structuur	2022	2023
Opbrengst lokale heffingen	5.372.640	5.479.598
Algemene Uitkering uit het Gemeentefonds	14.323.555	15.928.474

Financiële structuur (bedrag per inwoner)	2022	2023
Opbrengst lokale heffingen	530	531
Algemene Uitkering uit het Gemeentefonds	1.414	1.544

5.5 Subsidieprogramma

Tabel A: Programma 1 Openbare orde en veiligheid						
Nr	Organisatie	Zaaknummer	Bedrag 2022	Bedrag 2023	Financieel effect	Effect op begroting
1	Buurtbemiddeling (Stichting Welzijn Barneveld)	70632	4.420	4.547*	0	127
Totaal Tabel A			4.420	4.547	0	127

* Aanvraag is € 9.094, helft wordt door Woonstede betaald.

Tabel B: Programma 5 onderdeel Sportbeleid en Activering						
Nr	Organisatie	Zaaknummer	Bedrag 2022	Bedrag 2023	Financieel effect	Effect op begroting
1	Badmintonclub Badge	42835	350	350	0	0
2	Tafeltennisvereniging S'zeel	72361	350	350	0	0
3	Bridgeclub Scherpenzeel	71453	700	700	0	0
4	Gymnastiekvereniging Doto	69955	925	925	0	0
5	Volleybalvereniging Set Up'69	70985	800	800	0	0
6	Ondernemingsvereniging Scherpenzeel (Wielerronde)	sponsoring	750	750	0	0
7	Breehoek zonder drempels	72122	750	900	150	150
8	Algemeen budget voor incidentele subsidieaanvragen	incidenteel	1.500	1.500	0	0
9	St. Zwembad 't Willaer	73069	53.000	53.594	594	594
10	Sportstimulering jeugd	incidenteel	2.500	2.500	0	0
Totaal Tabel B			61.625	62.369	744	744

Tabel C: Programma 5 onderdeel Media, openbaar groen en recreatie							
Nr	Organisatie	Zaaknummer	Bedrag 2022	Bedrag 2023	Financieel effect	Indexatie	Effect op begroting
1	Gospelkoor Masjiach	72343	350	350	0	0	0
2	ATS	71437	350	350	0	0	0
3	Caecilia	72201	3.895	3.895	0	0	0
4	Stichting Sint Nicolaas	73016	1.500	1.500	0	0	0
5	Vereniging Oud Scherpenzeel	70331	3.250	3.250	0	0	0
6	Oranje Vereniging Scherpenzeel	73010	3.500	350 5 mei	1.440	0	1.440
		73006		4.150 4 mei			
		73002		440 paaseieren			
7	Algemeen budget voor incidentele subsidieaanvragen	Incidenteel	1.500	1.500	0	0	0
1	Jubileum	Incidenteel	1.000	1.000	0	0	0
1	Platteland Anders	72399	2.750	2.900	0	150	150
1	De Bibliotheek Scherpenzeel	72839	199.650	190.143	-13.000	3.493	-9.507
Subsidie volgt op basis van de Mediawet 2008							
1	Midland FM *	Jaarlijks	5.000	5.718	0	718	718
Subsidie muziekonderwijs							
1	Caecilia	Muziekmatch	3.000	0	-3.000	0	-3.000
2	Individuele subsidiëring muziekonderwijs	Jaarlijks	10.000	6.500	-3.500	0	-3.500
3	Stichting Muziekonderwijs Scherpenzeel	72783	5.000	5.000	0	0	0
1	Weidevogelbescherming de Kiewiet	70540	250	250	0	0	0
2	VVV Scherpenzeel	72812	8.000	8.000	0	0	0
3	Vrijwilligerswerk	Jaarlijks	4.500	4.500	0	0	0
4	Stichting Kulturhus de Breehoek	72780	140.000	140.000	0	0	0
5	Buurtbus	72195	227	227	0	0	0
Totaal Tabel C			393.722	380.023	-18.060	4.361	-13.699

* uitstel i.v.m. gunning zendmachtiging, wel in begroting 1,39 per woonruimte in 2021 4114 x 1,39 = 5718,46

Tabel D: Programma 6 Sociaal Domein							
Nr	Organisatie	Zaaknummer	Bedrag 2022	Bedrag 2023	Financieel effect	Indexatie	Effect op begroting
1	De Zonnebloem, afd. RSW	72273	300	300	0	0	0
2	Stichting Slachtofferhulp	72391	3.260	3.433	0	173	173
3	Ned. Herv. Jeugdraad	72269	750	750	0	0	0
4	Scouting	70875	925	925	0	0	0
5	Bureau Halt	71513	3.293	3.330	0	37	37
6	Speel-o-theek	71925	1.800	2.100	0	300	300
7	VGGM/Jeugdgezondheidszorg 0 -18	72804	81.326	99.380	13.930	4.124	18.054
8	St. Welzijn Ouderen Scherpenzeel/Renswoude	72816	81.574	84.261	0	2.687	2.687
9	Sante		130.788	136.020	0	5.232	5.232
11	De Schuilplaats	72809	16.200	16.920	0	720	720
12	Jeugdpunt	71747	31.110	31.910		800	800
13	Stichting de Vluchtheuvel	72346	10.150	10.607	0	457	457
14	Interkerkelijke Diaconale Hulpverlening (IDH)	70544	7.600	7.437	-163	0	-163
15	NPV afdeling Scherpenzeel	71285	1.000	1.000	0	0	0
16	Steunpunt (Stichting Welzijn Barneveld)	70632	56.416	57.977	0	1.561	1.561
17	Inloop (Stichting Welzijn Barneveld)	70632	46.640	48.506	0	1.866	1.866
Totaal Tabel D			473.132	504.856	13.767	17.957	31.724
Totaal			932.899	951.795	-3.549	22.445	18.896